

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਜਨਵਰੀ 23, 1985

January 23, 1985

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਸਪਤਾਹਿਕ

Second Class Mail
Reg. No. 5991

ਕੀਮਤ 30 ਸੈਂਟ Out of Greater Vancouver Price 40¢

THE CANADA DARPAN

Punjabi Weekly Newspaper

January 23 to January 29, 1985

VOL 4 No. 4

Editor-in-chief: (Hon.) Darshan Gill

Mailing Address:

P.O. Box 67344 Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3T1

Phone: 321-6360

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਭਪਾਸਿਓਂ ਨਿਖੇਧੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰਾਨੀ ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਫੈਲ ਗਈ ਜਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁੱਝ ਅਫਸਰ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਦੇ ਫੜੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਵੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇੱਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸੈਕਟਰੀ ਦੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਫਸਰ ਵੀ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 22 ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਖਬਰ ਨਾਲ ਸਨਸਨੀ ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ।

ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਜਾਸੂਸੀ

ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਬਦਨਾਮ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿਫਾਜ਼ਤੀ ਭੇਦਾਂ ਦੀ ਬਦੇਸ਼ੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਹ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਡੀਫੈਂਸ ਬਾਰੇ ਭੇਦ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਸੂਸੀ

ਨੋਬਤ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆ ਪੁੱਜੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਈਲਾਂ ਦੇ ਨੋਟਾਂ ਤੱਕ ਬਦੇਸ਼ੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਦੇਸ਼ੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਬੇਲੋਕ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦਰੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜੇਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਹੱਥ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਬਦਨਾਮ ਏਜੰਸੀ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਕਈ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਲ੍ਹਾ ਮੁਖਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਰਾਮਦ

ਫੜੇ ਗਏ ਅਫਸਰਾਂ ਕੋਲ ਭੇਦ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵੀ ਵਜ਼ੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗੌਰਮ ਕੋਲ ਨੇ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਟਾਫ਼ ਤਬਦੀਲ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਲਗਪਗ ਸਾਰਾ ਸਟਾਫ਼ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਆਮ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਦਨਾਮ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਹੱਥ ਹੋਣ ਦਾ ਇਕਸ਼ਾਫ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹੋ: ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਉਤਸਵ ਤੇ ਗਿਆ
'ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ' ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਵੇਸਵਾਵਾਂ
ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - (ਗਿਆਨੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ) - ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਕੇ. ਟੀ. ਸਤਾਰਾਵਾਲਾ, ਕਈ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਹੋਏ ਮਾਰੂ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਤਾਰਾਵਾਲਾ ਨੇ ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ ਰੈਡ ਕਰਾਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਰੋਹ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਹਿੰਸਕ ਵਾਰਦਾਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਫੌਜੀ ਹੀ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਲਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਪੰ. ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਸਭਾ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤੇ ਉਚ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਖੀ ਤੇ ਮਾਰੂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਗੱਲ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ 'ਤੇ ਚੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਤੇ ਹਮਲਾ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਥੋੜੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰਦਾਦ ਪਿੱਛੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜੀ ਸਕਣ।

ਹੱਥ ਵਿਚ ਤਲਵਾਰ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਿਛੇ ਖੜੇ ਭਾਈ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਖੱਬੇ
ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਭੋਰਾ ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਏ ਸਨ

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨਿਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਾਰਦਾਦ ਦੀ ਕਰੜੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਉਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੌਧਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਕਰਕੂਤ ਦੀ ਹਰੇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ): ਜ਼ਿਲਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਤੇ ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੰਨਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਲਾਵਾਰ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.): ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੋਕੋਂਗਵਾਲ) ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਇਕਾਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੰਸਾ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ।

DOSANJH & PIRANI

#202 - 5887 Victoria Drive, Vancouver, B.C. V5P 3W5

Lawyers

PHONE: 327-6381

* ਪਰਸਨਲ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਦੇ ਕੇਸ * ਜ਼ਮੀਨ ਖੀਦਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ
* ਵਿਉਂਤਪਾਰਕ ਮਸਲੇ * ਪ੍ਰਵਾਰ ਤੇ ਤਲਾਕ * ਫੌਜਦਾਰੀ ਤੇ ਸਿਵਲ * ਕੋਰਟ ਟਰਾਇਲ

ਉਂਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਤੇ ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਰਾਨੀ

ਜਥੇਦਾਰ ਉਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਪੰਜ ਬੰਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

□ ਕੇ. ਐਸ. ਚਾਵਲਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ - ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ-ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਪੁਰ ਨੇੜੇ ਹੋਏ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਰਾਗ ਮਿਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜ ਲੈਣਗੇ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਦਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪਿੰਡ ਡੱਲਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ 455 ਦੇ ਦੋ ਗੰਭੀਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੰਦੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੰਭੀਰ ਬਰਾਮਦ 'ਚੋਂ ਗੱਲੀ ਚਲਾਈ।

ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲੋਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਪਿੰਡ ਮਾਣੂਕੋ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੇਜਿਸਟਰੇਟ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ।

ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਉਤੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਕੋਠਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜਾ।" ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਪੁਲੀਸ ਸੱਦੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਤੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗਿਲਾ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਿਸ਼ਤ ਪੁਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਫਾਂ ਵਿੱਚ ਰਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁਕਣ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਰਾਜਸੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਖਤ ਰਵਾਈਆਂ ਅਪਨਾਉਣ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਵਾਰਤਾ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਕੁੱਝ ਹਲਕਿਆਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਫਰੀਟੀਅਰ ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਸਵੇਰੇ ਅੱਠ ਵਜੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਪੁੱਜੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰਸਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਗਏ।

ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਸਾਢੇ ਅੱਠ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਮੁੰਡਿਆਣੀ ਪਿੰਡ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ। ਉਹ ਪੈਂਟੇ ਦੇ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇ।

ਇਹ ਨਹੀਂ ਗਮ ਕਿ ਕੋਈ ਹਮ ਦਮ ਨਹੀਂ।
ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹ ਗਮ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਗਮ ਨਹੀਂ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸਾਲਾਨਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ

ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸਾਲਾਨਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ, IWA ਦੇ ਹਾਲ ਨਿਊਵੈਸਮਿਨਸਟਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਗਮ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਲੱਗ ਭੱਗ ਦੋ ਸੌ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ।

ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸਪੀਚ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ 1984 ਦਾ ਸਾਲ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਦੇ ਲਈ ਤੇ ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅੱਕੜਾਂ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਭਾਰਤਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਝੁੰਘੀ ਸੋਟ ਮਾਰੀ। ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਤੇ ਠਹਿਮੇ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ। ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਭਰੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਮੱਸਿਆ ਵਿਚ ਇਕ ਦੋ ਬਿਆਨ ਗਲਤ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਭੁੱਲ ਮੰਗੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੀ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਨੇ 1985 ਦੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਨਸਲਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਨਫਰਤ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪਰਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਰੱਖਿਆ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੀਗ ਆਫ ਹਾਈਟਸ, ਕੂ ਕਲੈਕਸਕਲੈਨ ਤੇ ਏਗੀਮਾਨ ਨੇਸ਼ਨਲ ਵੱਲ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਪੁਰਸ਼ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲਿੰਗ ਸਮਝਕੇ ਵਿਤਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਦੁਰਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਕ ਮਤੇ ਵਿਚ ਪਰਮਾਣੂ ਬੰਬਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਦੀ ਬੰਦਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਚੋਣ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਸਾਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੜੀ ਸੰਜੀਦਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਬਹੁਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਤੇ ਚੰਗੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਸਿ ਮੁਥਾਣਾ ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ।

ਪ੍ਰਧਾਨ, ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ; ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਕੇ. ਰਾਇਨ; ਸਕੱਤਰ, ਸਿਡ ਸਨਾਈਡ; ਖਜ਼ਾਨਚੀ, ਟਿਮ ਸਟੇਨਲੀ; ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰ; ਸਟੂਅਰਟ ਰੱਸ, ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੇਸਿਨ ਹੈਰਿਸ, ਗੁਰਬੀਰ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਵਿੱਕ ਵੇਲਜ਼।

ਵਲੋਂ ਗੁਰਬੀਰ ਗਿੱਲ
BCOFR ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰ

ਫਰੀਮੋਂਟ, ਕੈਲਾਫੋਰਨੀਆ ਵਿਖੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮ

23 ਦਸੰਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਸਵੇਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫਰੀਮੋਂਟ ਵਿਖੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ। 34 ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਮਹਾਨ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣੇ। ਗੁਰੂ ਵਲੋਂ ਲੋਕਲ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਕਈ ਉਦਮ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਰੀਮੋਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਭਰੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਨੇਪਟੇ ਚਾੜ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਉਪਰੰਤ ਨਵੇਂ ਸਜੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿਤੀ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸੁਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਰਚਾਉਣ ਲਈ ਜਿਆਦਾ ਉਦਮ ਕੀਤਾ।

ਵਲੋਂ
ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ

ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਪਰ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਭੁਲਾਰੇ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘੂ ਅਤੇ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਉਪਰ ਹੋਏ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਇਹ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੋਪ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜਰਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਇਜ਼ਤ ਬਹੁਤ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਝਲੀ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਅਤੇ ਵਿਚਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਝੀ ਹਰਕਤ ਦੀ ਜਿਤਨੀ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਬਹੁਤੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦੀ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ, ਉਥੋਂ ਜੋ ਵੀ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਗਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹਰ ਸਿੱਖ ਉਪਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਹੀ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਰਾਖਾ ਆਪ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਕਿਸ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁਰ ਜੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਕਟ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ।"

Excellent Business Opportunity in California

Looking for working partner in California. We will take care of your Visa problems. Investment required is \$100,000 U.S.A.

For more information Call after 10 p.m.
Mr. Victor Shaw (714) 861-2342

or

Mr. Amrik Kang (714) 336-1555

INDIA CLUB OF VANCOUVER

Presents

ETHIOPIAN NIGHT (SUPPER)

On Sunday, February 3rd, 1985 6.00 p.m.
at V.H.P. Temple 3885 Albert Street, Burnaby,
Telephone: 299-5922

Programme:

6.00 to 6.45 p.m. — brief on Ethiopian Situation
7.00 to 8.00 p.m. — Dinner
8.00 to 9.00 p.m. — Dinner

Donation: \$10.00 Adults,
\$5.00 Children (Includes Dinner)
Telephone: 525-5587, 261-1156,
590-4160, 254-6459

FLEXIBLE PREMIUM LIFE INSURANCE TAILOR-MADE

To your needs which you can afford.

INSURANCE FOR

- Personal
- Children
- Mortgage
- Business
- RRSP
- Group Insurance & Annuities

CONTACT

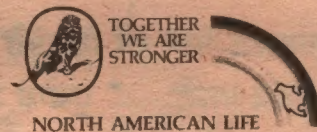
**NORTH AMERICAN LIFE
ASSURANCE CO.**

1150 - 1176 W. Georgia Street
Vancouver, B.C. V6E 4A2

PH: (604) 689-8831

RAVI MATHUR
Life Underwriter
PH: 525-5587

T. RAJ KAPAHI C.L.U.
Sales Manager

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ 'ਚ ਜਖਮੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ - (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ., ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸਾਥੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਜਦੋਂ ਤਿੰਨ ਅਣਪਛਾਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇੱਥੋਂ 25 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਮੰਡਿਆਣੀ ਪਿੰਡ ਤੇ ਨੇੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ। ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸਚਨ ਮੈਡੀਕਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਲਾਵਰ, ਜੋ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਘਟਨਾ ਪਿੱਛੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ।

ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਥੀ ਗਰੰਥੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਖਤ ਫੱਟਣ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੰਡਿਆਣੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭੋਗ ਦੀ ਰਸਮ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਾਰ ਅਜੇ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ। ਪਿੱਛੋਂ ਤਿੰਨ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜਿਉਂ ਹੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ, ਤਿੰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ, ਇੱਕ ਛਾਤੀ ਤੇ ਇੱਕ ਸੱਜੀ ਪੱਟ ਉਤੇ ਲੱਗੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਇੱਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਗ ਰੱਖਿਅਕ ਨੇ ਗੋਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਹਮਲਾਵਰ ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ।

ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਕਟਿਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਲਾਲਪੁਰਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਨੇਤਾ ਖਬਰ ਮਿਲਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ।

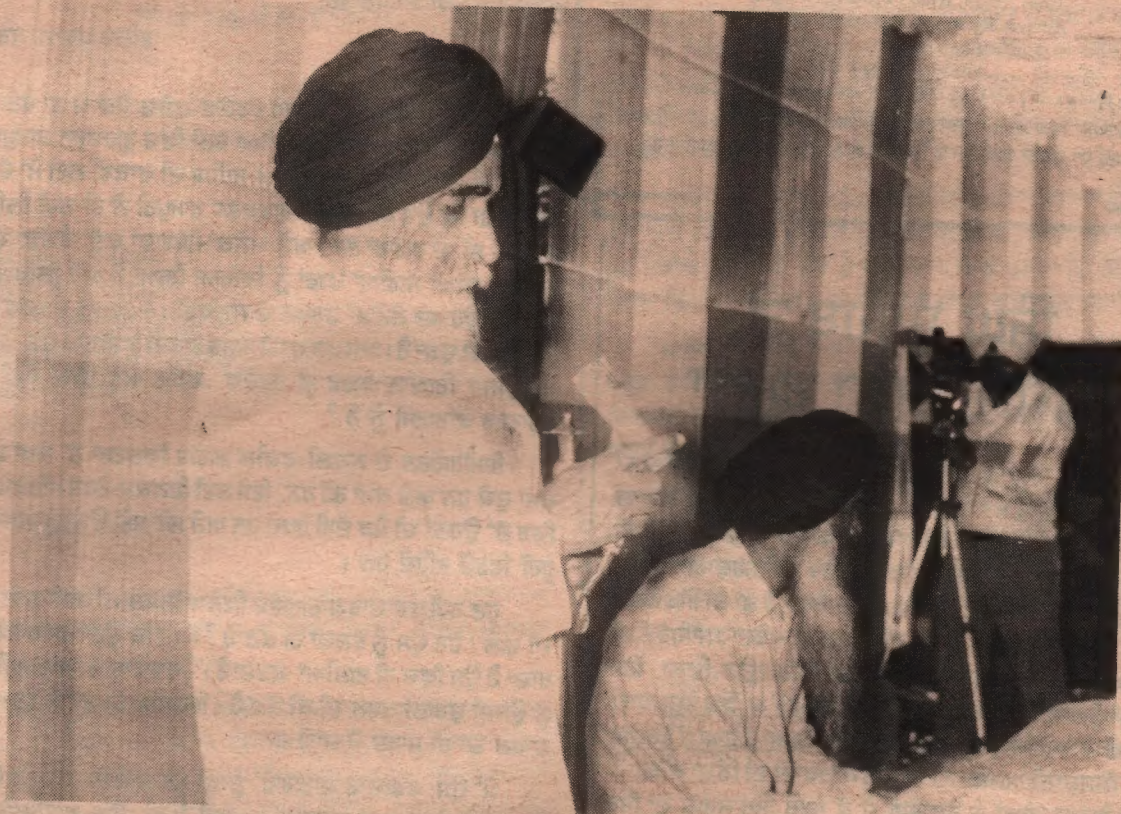
ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਆਰ. ਲਖਨਪਾਲ ਤੇ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਖਬਰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਿੱਛੋਂ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਏ।

ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੁਲੀਸ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਰ ਕੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਕੁਝਤਾ ਪਜਾਮਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੇ ਚੀਫ ਵਿਪ ਸ. ਬੀਰਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਉਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੀ ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਨਿਖੇਧੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਛੇਤੀ ਰਾਜੀ ਹੋਣ ਲਈ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨ।

ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕੇ. ਐਸ. ਚਾਵਲਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੋਗ ਦੀ ਰਸਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪਰਤ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਦੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਡਰਾਈਵਰ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲ ਵਾਲ ਬਚ ਗਿਆ। ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਰੀਬ ਦੋ ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਮੁੱਖ

ਜੌਹਲ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ: ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਮੰਡਿਆਣੀ ਵਿੱਚ

ਸੜਕ ਤੇ ਆਈ ਤਾਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਾਰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਕਾਰ ਰੁਕੀ ਤਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਆ ਰਹੇ ਤਿੰਨ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਵੀ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਨ। ਹਮਲਾਵਰਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਹੀ ਬੈਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਚਲਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ 10 ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਜਗਰਾਓਂ ਵੱਲ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂ ਮਾਜਰਾ ਦੀ ਕਾਰ ਵੀ ਪੁੱਜ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸਚਨ ਹਸਪਤਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ। ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਮੰਡਿਆਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਮੇਨ ਸੜਕ ਤੇ ਆਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਿੰਨ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸ. ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ।

**ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮਿੰਟ ਲਈ
ਫੋਨ ਕਰੋ -
ਭਵਖੰਡਨ 324-4381**

ਹਮਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.) ਰਾਜਸੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਬਾਰੇ ਹੋ ਰਹੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਤੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਗੱਲ ਸਿਰੇ ਲੱਗਦੀ ਤਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਘੰਦੇ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂ ਮਾਜਰਾ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਦਾ ਚਲਣਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂ ਮਾਜਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਦ ਕਿ ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਖਾਤਰੂ ਅਨਸਰ ਸ. ਚੰਦੂ ਮਾਜਰਾ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਤਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਦੌਰ ਦੀ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕਰੜੀ ਨਿੰਦਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਹੋਏ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਰਝਾਬੀ ਲਈ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਉਹ ਵਰਿਸਤਾ ਹੈ ਕੋਈ ਆਦਮ ਨਹੀਂ।
ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਭ ਦਾ ਗਮ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਗਮ ਨਹੀਂ।

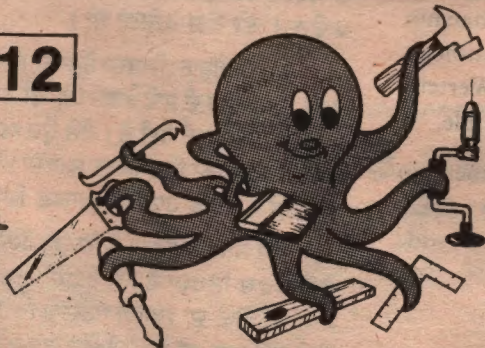
ਜਲੰਧਰ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ): ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਉਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤਿਵਾਦੀ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣਾ ਨਾਤਾ ਤੋੜ ਲਏ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.): ਸਥਾਨਿਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਨੂੰ "ਬੁਜ਼ਦਿਲਾਨਾ ਕਾਰਵਾਈ" ਕਿਹਾ ਹੈ। ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲਾ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ. ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੇਰਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨੇਤਾ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਬਾਹਰ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਇਨਚਾਰਜ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਰਝਾਬੀ ਬਾਰੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਆਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਾਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ABLE TOOL RENTALS

325-4112

325-6711

OPEN 7 DAYS A WEEK - WEEKDAYS OPEN AT 7:30 A.M.

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਾਰਡਨਿੰਗ ਵਾਲ, ਪਲੰਬਿੰਗ ਵਾਲੇ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਦ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸੰਦ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਣੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਆ ਕੇ ਦੇਖੋ ਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।

CONTRACTORS — INDUSTRIAL — HOME OWNERS
MANY ITEMS NOT LISTED — PLEASE CALL US — DELIVERY & PICK UP AVAILABLE

AMPLE PARKING AT REAR ENTRANCE
45th & Fraser — 6106 Fraser Street, Vancouver

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O. Box 67344 Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor: (Hon.) DARSHAN GILL

Advertising: BHAV KHANDAN SINGH

Circulation: SATINDER SIDHU

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਮੁਹਿੰਬਤਨਾਮੇ

ਐਡੀਟਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਜੀ,

ਵਤਿਹ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨੀ

ਏਥੇ ਦੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਵੜੈਚ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਥੱਲੇ ਇਕ ਖਤ ਛਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੜੀ ਘਟੀਆ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੂੰ ਮੱਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਵੜੈਚ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਾਕਫੀ ਲਈ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਖਤ ਇਕੱਲੇ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਸਗੋਂ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਖਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦੇ ਜਨਵਰੀ 16-22, 85 ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਹੁਣ ਛਪ ਵੀ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਖਤ ਦਾ ਜੋ ਅਸਰ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਉੱਤੇ ਪੈਣਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਸਦਾ ਗਿਆਨ ਸਿਰਫ ਸ੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਵੜੈਚ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੂੰ ਹੈ ?

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਕਲੀ-ਵਕੀਲ ਗਰੀਬ ਵਿਜ਼ਟਰਾਂ ਤੋਂ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਕਮਾ ਚੁਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਲਈ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਮਹਿਕਮੇ ਵਾਲੇ ਚਿਰ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੇੜ ਦੱਬੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਂ ਵਿਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਰਹੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਪਰਚੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ! ਹੋਰ ਉਸ ਨੂੰ ਝੱਲਦਾ ਹੀ ਕੌਣ ਹੈ ? ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਿਸ ਬਾਲੀ ਵਿਚ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਹੀ ਗਲੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਫ਼ਾਦਾਰ 'ਕਾਂਗਰਸੀ' ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਚੁਗਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ? ਇਹ ਸਬੰਧ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ ਖਤ ਦੇ ਛਾਪਣ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਉਸ 'ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਕਾਂਗਰਸੀ' ਨੂੰ ਵੀ ਖੂਬ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਉਸਦੇ ਇਕੋ ਇਕ ਚਮਚੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੂੰ ਵੀ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਚੁਗਲੀਆਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਹ 'ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਕਾਂਗਰਸੀ' ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਜ਼ਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ 'ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਕਾਂਗਰਸੀ' ਦੀ ਹੀ ਸੁਣੇਗਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਦੀ ਸੁਣਨ ਦੀ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ? ਵੜੈਚ ਸਾਹਿਬ ! ਆਪ ਆਪਣੇ ਖਤ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੇਰੇ ਵਿਚ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਗੱਦੀਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਲੋਕ ਅਤੇ 'ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਕਾਂਗਰਸੀ' ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਦਾ ਵੱਟਾ-ਸੱਟਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ? ਰਹੀ ਉਸ 'ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਕਾਂਗਰਸੀ' ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ, ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਕੇ ਲਗੂ ਦਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਉਸਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਇਸੇ ਸੁਭਾਅ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਹ ਨੇੜੇ ਚਲਾ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਉਜੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਉਸਦੇ ਕਾਰਨ ਝੁੱਟ ਪਈ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੇ ਉਸਦਾ ਨਮਕ ਖਾਧਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿਆਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੂੰ ਲੂਣ ਦੇ ਦੋ ਛੱਬੇ ਪਾਰਸਲ ਕਰਕੇ ਭੇਜ ਦੇਵੇ। ਜੇ ਮੋਹਰਬਾਨੀਆਂ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੇ ਆਪ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਅਜੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਲਿਖਦਾ। 'ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਕਾਂਗਰਸੀ' ਸਾਹਿਬ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਵੜੈਚ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਖਤ ਵਿਚ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਸ਼ਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਘੜੇ ਝੂਠ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਏ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ। ਲੋਕ ਵੜੈਚ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕੇ 'ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਕਾਂਗਰਸੀ' ਨੂੰ ਵੀ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੂੰ ਵੀ।

ਹਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ

1985 01 11

Canada Darpan

P. O. Box 67344

Station "O"

Vancouver, B.C.

V5W 3T1

Dear Sir

World Sikh Organization of Canada encourages all the sikhs to become its member. The membership drive is already underway. Additional information on membership can be obtained from the Western Sikh Regional Office or the nearest sikh temple.

An appeal for World Sikh Organization's membership under the heading of "UNITE AND GET ORGANIZED" is enclosed herewith for wide circulation.

Thank you

Yours Sincerely,

Surinder Singh Jabal,
Director
Western Regional Office.

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O. Box 67344 Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor: (Hon.) DARSHAN GILL

Advertising: BHAV KHANDAN SINGH

Circulation: SATINDER SIDHU

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਤੇ
ਬੁਜ਼ਦਿਲਾਨਾ ਹਮਲਾ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਹਮਲਾ ਬੁਜ਼ਦਿਲਾਨਾ ਕਾਰਵਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਨੁਮਾ ਵੀ ਹਨ। ਜੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਆਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਉੱਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਝੰਡਾ ਨਹੀਂ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦਿਤਾ, ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ? ਕੀ ਇਹ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਅਨਸਰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ? ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅਨਸਰ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇਗਾ ? ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦਾ ਸਿਰ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਝੁਕ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇਗਾ ?

ਬੜੇ ਚਿਰ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਵੀ ਸਿੱਖ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁਕਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸੇ ਵਕਤ ਇਹ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਅਨਸਰ ਕਿਸੇ ਅਹਿਮ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਮਸਲਾ ਸੁਲਝਾਇਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਇਸ ਅਨਸਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਕੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਲੀਡਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਅਨਸਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਸ਼੍ਟ ਪੈਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਗੱਲ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਤਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਵੈ-ਸੇਵਾ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਪੁਛਣਾ - ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਹਮਲੇ ਯੋਜਨਾ - ਵੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚ ਗਈ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਕਲੱਕ ਖੱਟ ਲੈਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਹਿੰਦੂ ਵਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਅਧੋਗਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਧਿਆਨ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਝਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਉਜੜੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਵਲ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਆਪਣਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਹਮਲੇ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰ ਖੇਡਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਸਮੁੱਚਾ ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਨਜਿਠਣ ਵੱਲ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਯਾਦਾ ਨਾਲ। ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਸਲਖਰੀਦ ਕੇ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁਛਣਾ ਵੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਅਸਲੇ ਨਾਲ ਆਪਣਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਹੀ ਛਾਨਣੀ ਕਰਨੇ ਹਨ ?

ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਨ ਹੋ ਜਾਣ - ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਨ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਪਰ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਨ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਲਾਲ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ
ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਲੁਧਿਆਣਾ - (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਐਡਵਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸ. ਸੁਰਜਣ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕਦੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਲਟਾ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੇ ਸੋਝੇ ਖੁਦਗਰਜ਼ ਰਾਜਸੀ ਮਨੋਰਥਾਂ ਲਈ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਲਮਿਆਰਦੀ ਚਲੀ ਗਈ।

ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਕਾਇਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗੜਬੜ ਵਾਲਾ ਇਲਾਕਾ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਆਂਦੋਸ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਥਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦਾਂ ਉਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ।

ਸ. ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਪਰਦੇ ਹੇਠ ਅਜੇ ਵੀ ਬੇਗੁਨਾਹ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜ ਪਕੜ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਇੱਕ ਦਮ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਅਕਾਲੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

NEVER BEFORE IN THE HISTORY; the government orchestrated a campaign to demoralise the Sikhs and tarnish their world wide image, as did the secular government of India.

NEVER BEFORE IN THE HISTORY; the Sikh heritage and sacred shrines were attacked with such fierce force, as demonstrated the Indian government by demolishing Akal Takhat, Golden temple complex, Sikh reference library, precious literature and invaluable sikh treasure.

NEVER BEFORE IN THE HISTORY; the Sikh culture was seriously threatened as was poised under the auspice of Secular India whose prime object was to exterminate sikhs (kill, shoot, jail and torture) and liquidate their pride..

NEVER BEFORE IN THE HISTORY OF INDEPENDENT INDIA; the Sikhs felt deprived the religious freedom, life and property protection and the right of self protection.

NEVER BEFORE IN THE HISTORY; the Sikhs living abroad were ever barred from their homeland (Punjab).

NEVER BEFORE IN THE HISTORY; the Sikhs understood political motives of Hindu majority so well (as they witnessed in the turbulent year of 1984) that their prime object is to demoralise, paralyse and even scandalise worldwide Sikh ties.

NEVER BEFORE IN THE HISTORY OF SECULAR INDIA; the Sikhs experienced savagery in the hands of disguised, dishonest and deceitful demeanors as was apparent through Sikh massacre of New Delhi and other parts of India.

NEVER BEFORE IN THE HISTORY; the Sikhs of the world felt the urge to unite and fight to preserve Sikh identity, Sikh culture and the Sikh heritage and further to counteract the Indian government's anti Sikh propaganda.

DON'T HESITATE, COME FORWARD, GET ORGANIZE AND UNITE;
BE A W. S. O. MEMBER AND HELP THE STRUGGLE OF SIKH RIGHTS.

Printed by:

WESTERN REGIONAL OFFICE

8000 Ross Street

Vancouver, B.C. V5X 4C5

ਰਿਡਪ੍ਰਾਨ ਦਾ ਜਲੂਸ

ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ,

ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ

ਮੈਂ ਆਪ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਨੂੰ ਹਵਤਾਵਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਬਾਰਕ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਆਪ ਦੇ ਪਰਚੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਕਸ਼ਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਹੀ ਖਬਰਾਂ ਦੇ ਕੇ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਦੂਜੇ ਅਖਬਾਰ ਵਾਂਗੂੰ ਭੜਕਾਉ ਤੇ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਲਦੀ ਉਪਰ ਹੀ ਤੇਲ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣਾ ਸੀ।

ਦੂਜਾ ਅਖਬਾਰ, ਜਿਸਦਾ ਮੈਨੂੰ ਨਾਂ ਲੈਂਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਰਚੇ ਨੂੰ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਪੜ੍ਹ ਵੀ ਨਾ ਸਕਣ। ਉਸ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਨੇਤਾ ਸ਼ਰਮ ਘੋਲ ਕੇ ਪੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ, ਛਾਪਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਡ ਪ੍ਰਾਨ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਾਪਦਾ ਰਿਡ ਦੇ ਪਤਰ ਤਾਂ ਝੜ ਚੱਲੇ ਹਨ ਰੁੱਝ ਹਲੇ ਵੀ ਆਕੜ ਵਿਚ ਹੈ।

ਉਹ ਨਾਹਰਾ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹਦੇ ਪਰਚਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਪਰਚਾਰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪਰਚਾਰ ਕਿਹੜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦੀ ਅਕਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਬੋਧ ਹੋਵੇ ਉਹ ਇਸ ਵਾਂਗ ਗੱਦੀ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ। ਹੋਰ ਦੇਖੋ ਕਮਾਲ, ਪਹਿਲੇ ਇਕ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਟਰੇਡ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਾਰੇ ਜੋ ਬਕਬਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਤੀਜੇ ਪਰਚੇ ਮਗਰੋਂ ਕਹਿੰਦਾ ਲਿਖਤਾਂ ਭੇਜਣ ਵੇਲੇ ਚੰਗੀ ਸੱਭਿਆ ਬੋਲੀ ਲਿਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗੱਦੀ ਬੋਲੀ ਸੱਭਿਆ ਹੈ, ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਮਾਰਨ ਡਿਆ ਹੈ।

ਜਨਵਰੀ 18 ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਭਾਈ ਨੇ ਐਡੀਟੋਰੀਅਲ ਹੀ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ। ਵੈਸੇ ਜਿਹੇ ਜਿਹੇ ਐਡੀਟੋਰੀਅਲ ਇਹ ਲਿਖਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਖੁੱਟੋਂ ਤਾਂ ਇਹ ਐਡੀਟੋਰੀਅਲ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ।

ਜੇ ਪਾਠਕ ਇਸ ਦੇ ਪਰਚੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਖਬਰ ਲਈ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਉਹ ਝੁੱਲ ਜਾਣ ਕਿ ਚੰਗੀ ਖਬਰ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ। ਜੇ ਇਹ ਦੂਜਿਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਚੋਂ ਨਕਲ ਮਾਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਮੂਨਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇਹ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਝੁੱਲ ਕੇ ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ ਵਿਚੋਂ (ਫਕੀ ਪੰਨਾ 193)

ਤਾਰਤ ਦਰਪਣ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਲਬਦਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਲ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇਸੇ ਅਜਲਾਸ ਵਿੱਚ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ., ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) - ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਦਲ-ਬਦਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

ਇਥੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਸਦਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਚੋਣ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਸੁਧਾਰ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮੀ ਵਿਦਿਅਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਵੇਗੀ।

ਆਪਣੇ 36 ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਆਸਾਮ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੱਛ ਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇਵੇਗੀ।

ਕੌਮ ਪ੍ਰਸਤੀ

ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ

ਅੱਠਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਅਜਲਾਸ ਸ਼ੁਰੂ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - ਅੱਠਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਅਜਲਾਸ ਇੱਥੇ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼-ਖਰੋਸ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਸਪੀਕਰ ਸ੍ਰੀ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਨੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ

ਸਿਆਸੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੋਣ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕੀਮਤ ਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ।

ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੈਵੀਅਤ ਰੂਸ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਹਿਯੋਗ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵੱਡਾ-ਤਾਕਤੀ ਟਕਰਾਓ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਖੀਰਾਬੰਦੀ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਬੰਧ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀ "ਉਸਾਰੂ ਤੇ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁੰਗਾਰਾ" ਭਰੇਗਾ।

ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਨਸਲੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲੇ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਹੱਲ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਆਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤਾਮਿਲ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਸਕਣ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਸਰਹੱਦੀ ਝਗੜੇ ਦੇ ਸਰਬ-ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਹੱਲ ਲਈ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਾਂਗੇ।"

ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਨਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗਪਗ ਅੱਧੇ ਮੈਂਬਰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ, ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਤਾਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਕੱਤਰਾਂ, ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਤੇ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਾਕੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਵਾਈ ਗਈ।

ਫਿਲਮ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਮਿਤਾਬ ਬਚਨ, ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਅਤੇ ਵਿਜੈਂਤੀ ਮਾਲਾ ਵੀ ਸਦਨ ਦੀ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਪੀਲੀਆਂ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਚਿੱਟੀਆਂ ਧੌਤੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਰਾਓ ਬਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਤੇ ਪੌਦੂ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਰੰਗ ਬਰੰਗੀਆਂ ਪਗੜੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਰਸਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਦਨ ਨੇ ਅੱਠਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦੀ ਚੁੱਪ ਰੱਖੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਡਾ. ਸੁਭਾਸ਼ ਸੀ. ਕਸ਼ਿਅਪ ਨੇ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪੁਸਤਕ ਰੱਖੀ, ਜਿਹੜੀ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਰਜ ਹੈ।

ਆਰਜ਼ੀ ਸਪੀਕਰ ਸ. ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਆਰ. ਜਗਨ ਨਾਥ ਰਾਓ, ਜੀ. ਜੀ. ਸਵੈਲ ਅਤੇ ਐਨ. ਵੈਂਕਟਾਰਮਨ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀ. ਵੀ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ, ਐਸ. ਬੀ. ਚਵਾਨ, ਅਬਦੁੱਲ ਗਫੂਰ, ਅਸ਼ੋਕ ਸੇਨ, ਬੀ. ਸ਼ੰਕਰਾਨੰਦ, ਬੰਸੀ ਲਾਲ, ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਐਚ. ਕੇ. ਐਲ., ਭਗਤ, ਕੇ. ਸੀ. ਪੰਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਹਿਨੀ ਕਾਦਵਾਈ, ਰਾਓ ਬਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਸੰਤ ਸਾਨੇ ਅਤੇ ਵੀਰੇਂਦਰ ਪਾਟਿਲ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ।

ਕੁੱਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ, ਕੁੱਝ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ। ਕੁੱਝ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ। ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਤੇਲਗੂ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਜਦ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੇਸਰ ਨਰਾਇਣ

(ਯੁ.ਕੀ. ਪ੍ਰ. 9 ਤੇ)

GURU BAZAAR

6529 Main St. (49th Ave.)

Vancouver, B.C.

Ph: 327-4422

Buy TWO Printed Suits for \$8.00 each & get
THIRD suit FREE

Buy ONE printed Saree for \$20.00 & Get
SECOND Saree \$10.00

ROKKO SAREES & FABRICS

6201 Fraser St. (46th Ave.)

Vancouver, B.C.

Ph: 327-3033

ROKKO SAREES

S
A
L
E

ROKKO SAREES

S
A
L
E

ROKKO SAREES

ROKKO SAREES

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਉਤਸਵ ਤੇ ਗਿਆ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅਖਬਾਰ 'ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ' ਦਾ ਐਡੀਟਰ ਰੰਡੀਆਂ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ

● ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਗੀਰਾਮੰਡੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਦੇ ਗੀਰਾਮੰਡੀ ਦੇ ਜੌਹਰੀ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ ਗੀਰਾਮੰਡੀ ਵਰਗੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁੜੀਆਂ ਜਿਸਮ-ਫਰੋਸ਼ੀ ਦਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਜਦ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਿਆ ਆਪਣੇ ਅਦੀਬ ਮਿਤਰਾਂ ਨੂੰ ਗੀਰਾਮੰਡੀ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਆਖਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਪਾ ਕੇ ਟਾਲ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ।

“ਛੱਡੋ ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਉਥੇ ਘੁੰਮਦੇ ਚੰਗੇ ਲੱਗੋਗੇ।”

ਲਾਹੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਉਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਚੌਹਲ ਮੋਹਲ ਹੋਛਾਏ ਹਨ। ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁੰਦਰ, ਉਪਜਾਊ ਅਤੇ ਰਮਣੀਕ, ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਮੁੱਖ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਚੀਆਂ ਦੇ ਘੁੰਗਰੂਆਂ, ਤਬਲਚੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਕਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਇੱਟ ਇੱਟ ਵਿਚ ਸਮੋਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸ਼ਾਹੀ ਕਿਲਾ ਗੀਰਾਮੰਡੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 100 ਗਜ਼ ਦੀ ਵਿਚ ‘ਤੇ ਹੈ।

ਇਕ ਰਾਤ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵੱਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਰਮਨ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਯੂਥ ਮੂਵਮੈਂਟ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਇਕ ਫੋਟੋਗਰਾਫਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਮਰਸਡੀਜ਼ ਕਾਰਾਂ ਵੇਚਣ ਗਏ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਵੀ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਲਾਹ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਅਤਰ ਫਲੇਲ ਮਲ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਸਾਂ।

ਇਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਰੀਬ ਅੱਧ ਕੁ ਮੀਲ 'ਚ ਹੈ। ਬੇਹੱਦ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ। ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਉਤੇ ਵਾਹਵਾ ਰੋਟਕ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਠੀਕ 11.00 ਵਜੇ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੁਸਨ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸੰਝ ਪੈਣ ਸਾਰ ਮਹਿਕਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਛਟਕਾਟਾ ਪੈਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਆਈ, ਉਸ ਨੇ ਇਸਲਾਮੀ ਹਕੂਮਤ ਤਹਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਰ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ।

ਗੀਰਾਮੰਡੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਬੰਦ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਕਾਰਣ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਕੰਜਰ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਤੋਂ ਇਸੇ ਤਜਾਰਤ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਵੇ-ਇਨਡਸਟਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਧਾਰਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਾਇਰ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਇਸੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਇਕ ਨੁਕਰ ਵਿਚ ਇਕ ਟੁੱਟੇ ਜਿਹੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ 45 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦੂੱਦ ਦੇ ਦੁੱਦ ਦੇ ਉਸ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੀਰਾਮੰਡੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਤਾਦ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਰਪਤ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ।

ਉਸਤਾਦ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਠੀਆਂ ਵੀ ਪੁਆ ਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਪਰ ਗੀਰਾਮੰਡੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ, ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਵਿਆਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ —

“ਗੀਰਾਮੰਡੀ ਦੀਆਂ ਐਹ 35000 ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਬੇਗਮਾਂ ਹਨ।”

ਇਕ ਰਾਤ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵੱਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਰਮਨ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਯੂਥ ਮੂਵਮੈਂਟ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਇਕ ਫੋਟੋਗਰਾਫਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਮਰਸਡੀਜ਼ ਕਾਰਾਂ ਵੇਚਣ ਗਏ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਵੀ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਲਾਹ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਅਤਰ ਫਲੇਲ ਮਲ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਸਾਂ।

ਹਫਤੇ ਕੁ ਬਾਦ ਹੀ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਗੀਰਾਮੰਡੀ ਤਾਂ ਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਹੀ ਛੱਡ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਫਿਲਮ ਵੀ ਨਾ ਖਿਚ ਸਕੇ। ਉਸਤਾਦ ਨੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਦੋ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਕੰਜਰਾਂ ਦੀ ਟਰੇਡ ਚੋਂ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕ ਕਿਥੇ ਜਾਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਇਹ 35000 ਵੇਸਵਾਵਾਂ ਪਾਈਵੇਟ ਤਜਾਰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲੈਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਕੰਜਰਖਾਨੇ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦੇਣਗੀਆਂ।

ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਕਸਬਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਜੋ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਮਾਲਸ਼ੀਏ ਕਿਥੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਮਾਲਸ਼ੀਏ ਗੀਰਾਮੰਡੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਾਲਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਵਰਤਮਾਨ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਇਕ ਸਖਤੀ ਇਹ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਹਰਾਮ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਇਕੱਠੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਲਾਸ਼ਿਸ਼ਟਾ ਵੇਸਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਦੋ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਤਾ, ਰਾਤ 11.00 ਤੋਂ 1.00 ਤੱਕ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਏਨੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਔਰਤ ਰਾਤ 1.00 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੁਹਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਖਦੀ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਠੀਕ 11.00 ਵਜੇ ਗੀਰਾਮੰਡੀ ਦੇ ਬੂਹੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ, ਮਾਨੋ ਚੰਬੇ ਦੀਆਂ ਕਲੀਆਂ ਟਾਹਟੀ ਟਾਹਟੀ ਖਿੜ ਪਈਆਂ। ਸਾਰੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਜਿਧਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਰਸੇ ਹੋਏ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੇ ਗੁੱਛੇ ਲਮਕਦੇ ਹੋਣ। ਨਵੇਂ ਗਏ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਅਚੰਭਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਏਨੇ ਲੋਹੜੇ ਦਾ ਹੁਸਨ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਮੂਰਛਤ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਹੀ ਇਥੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਰਨਾ ਕੋਈ ਗਾਹਕ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਇਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੱਗ ਵਾਲਾ ਸਰਦਾਰ ਘੱਟ ਵੱਧ ਹੀ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਮੁਜਰੇ ਵਾਲੀ ਸਾਨੂੰ ਸੈਨਤਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਹਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਸਰਦਾਰ ਜਿਥੇ ਵੀ ਖੜ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਦੁਆਲੇ ਭੀੜ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਬੂਹੇ ਅੱਗੇ ਅਸੀਂ ਖੜਦੇ ਸਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਅਚੰਭੇ ਭਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਹੋਏ ਕਤਲ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਾਤ ਦੇ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਅਸੀਂ ਮੁਜਰੇ ਦੀ ਫਿਲਮ ਲਈ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕੇ।

ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਾਹਕ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਬੁਹਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਅੰਦਰੋਂ ਸਿਰਫ ਘੁੰਗਰੂ ਛਟਕਣ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਵੱਜਣ ਦੀ ਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਮਰਸਡੀਜ਼ ਵਾਲੇ ਦੋਨੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਨੇ ਸਨ। ਉਹ ਇਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਾਕਫ਼ 'ਸਨ। ਉਹ ਕਈਆਂ ਕੋਲੋਂ ਭਾਅ ਪੁਛ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਤਰਦੀ। ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਜਰੇ ਵਾਲੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਉਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਹਰੇਕ ਅੱਖ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਬਹੁਤ ਖੁਲ੍ਹਾ ਫੁਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਨਾਚੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।

ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਇਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੱਗ ਵਾਲਾ ਸਰਦਾਰ ਘੱਟ ਵੱਧ ਹੀ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਮੁਜਰੇ ਵਾਲੀ ਸਾਨੂੰ ਸੈਨਤਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਜਰੇ ਵਾਲੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਉਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਹਰੇਕ ਅੱਖ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਬਹੁਤ ਖੁਲ੍ਹਾ ਫੁਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਨਾਚੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।

ਇਥੇ ਇਹ ਵਰਨਣ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿ ਬਹੁਤੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਹੀ ਮੁਜਰੇ ਦੀਆਂ ਇਚਾਰਜ ਹਨ। ਖੁਦ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਪੈਦੇ ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਜਦੋਂ ਜਵਾਨ ਹੋਈਆਂ, ਤਾਂ ਇਸੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਰੋਟਕ ਬਣ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਬਾਪ ਕੌਣ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਲਖਣਵਾਲ ਵਾਲੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਲਈ। ਉਹਦੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਸ਼ੀਰੀ ਤੇ ਸ਼ਮਾਂ ਸੋਢੇ ਤੇ ਬੈਠੀਆਂ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਤਾਲ ਨਾਲ ਪੈਰ ਹਿਲਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸ਼ੀਰੀ ਪਤਲੀ ਅਤੇ ਲੰਮ ਸੁਲੰਮੀ 23 ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਭਰ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਸੀ। ਉਹਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲਾਟ ਵਰਗੀਆਂ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸੇਕ ਦਿੰਦੀਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਵਲ ਚਾਰ ਸੌ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਘੰਟੇ ਦੁ ਮੁਜਰੇ ਦੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਸੇਵਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਫੋਟੋਗਰਾਫਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਖੇ ਅਸੀਂ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਾਂ, ਕੈਮਰਾ ਲਿਆਉਣ ਨੂੰ ਆਖਾਂ, ਉਹ ਮੈਨੇ ਨਾ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਇਕ ਵਜੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਸਨ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਮੰਜ਼ਰ ਮੁੜ ਦਿਸਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਮਿਟ ਵੀ ਗਵਾਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕ ਵਜਣ 'ਚ ਦਸ ਮਿਟ ਰਹਿਣ ਤੇ ਉਹ ਕੈਮਰਾ ਲਿਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਲਖਣਵਾਲੀ ਦੇ ਬੂਹੇ ਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਬੁਝਾ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਘੁੰਗਰੂਆਂ ਦੇ ਛਟਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗਾਹਕ ਟਕਰ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਲਈ ਘੁੰਮਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਕ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਜਬੂਰੀ ਦੱਸੀ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ “ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋ। ਜੇ ਫਿਲਮ ਖਿਚਣ ਤਕ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਬੁਹਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਦਿਆਂਗੇ।”

ਉਸ ਨੇ ਬੁਹਾ ਠਕੋਰਿਆ ਅਤੇ ਲਖਣਵਾਲੀ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ

(ਜਾਰੀ ਪੰਨਾ 7 ਉੱਤੇ)

JIM PATTISON

PONTIAC - BUICK - CADILLAC and GMC

3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C.

Tel. 879-4233

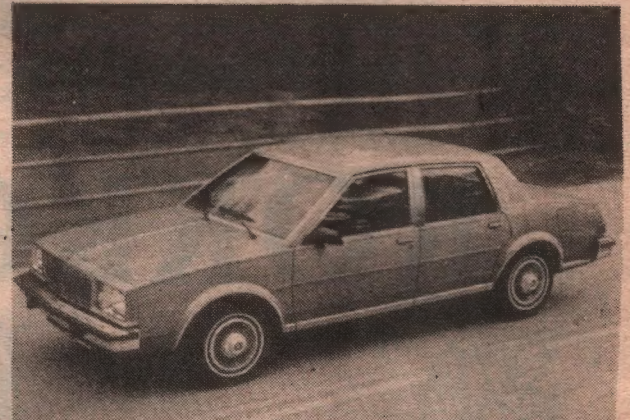

1985 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ

ਕੈਡਲਿਕ ਖੀਦੋ

ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੈਗਨਾਂ, ਟਰੱਕ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ 4x4 ਜ਼ਿਮੀ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

Parlad Gill

TIME FOR BUYING 1984

CARS & TRUCKS

ALSO TIME FOR BUYING

1985 NEW MODELS

Bus. 879 - 4233

Res. 435 - 1834

ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 10.30 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 4.00 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ

(ਪੰਨਾ 621 ਕਾਕੀ)

ਦੇ ਵਜੇ ਤਕ ਮੁਜਰੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਦਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਗੇ।

ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵੈ ਬੰਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਰੰਗ ਢੰਗ ਵੇਖਦੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੇ ਗੁੰਮ ਚੁਕੇ ਸਨ। ਲੇਖਕ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਵੋਟਗਰਾਫਰ ਤਿੰਨੋਂ ਮੁਜਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਕੈਮਰੇ ਫਿਟ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਜਿਹੜੇ ਗਾਹਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਥੇ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਡਟ ਰਹੇ। ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਮਾ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਰਾਤ ਦੇ ਦੋ ਵਜੇ ਤਕ ਅਸੀਂ ਮੁਜਰਾ ਫਿਲਮਾਇਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਇਕ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਥਰੀ ਸੀ। ਉਹ ਪੰਦਰਾਂ ਕੁ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਖਿਲਾਰਦੇ, ਅਤੇ ਗੋੜਾ ਦੇ ਰਹੀ ਸ਼ੀਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਮਾ ਉਤੇ ਵਗਾਹ ਮਾਰਦੇ।

ਸਾਰੰਗੀ ਮਾਸਟਰ, ਤਬਲਾਚੀ ਅਤੇ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਵਾਲਾ ਸਿਰਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਏਨੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ ਕੁੱਟ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਗੀਤ ਉਕਾ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇ ਰਿਹਾ।

ਮੈਂ ਸਾਜ਼ਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖੜਕੇ ਬਰੀਰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਪੱਥ ਨਹੀਂ ਹਿਲ ਸਕਣੇ। ਛੋਟੀ ਤਾਂ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਨਿਆਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਨੱਚਣਾ ਸ਼ੀਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਐਸਾ ਵੇਸਾ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਸੀ।

ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਲਚਕਦਾਰ ਸਰੀਰ ਖਿਚ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਵੇਲ ਵਾਂਗ ਲਿਫ ਲਿਫ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਦੋ ਵਜੇ ਅਸੀਂ ਤੁਰਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਸ਼ੀਰੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਪੁਰਨਮ ਸਨ। ਉਹ ਲੜਖੜਾਂਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਹਿਣ ਲਗੀ —

“ਮੇਰੀ ਸੂਰਤ ਰੇਖਾ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਮੇਰਾ ਆਰਟ ਰੇਖਾ ਨਾਲੋਂ ਕਮ ਨਹੀਂ। ਉਹਨੂੰ ਕਿਸਮਤ ਕਿਥੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਮੈਨੂੰ ਕਿਥੇ ਡੋਬ ਗਈ।”

ਉਹ ਦਸਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਕੁੜੀਆਂ ਇਸੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਚੋਂ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਹ ਤਰਲਾ ਲੈਣ ਲਗੀ ਕਿ ਇਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਕੋਈ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਜਰਮਨ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸਟੇਜੀ ਸ਼ੋਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਤੁੱਕਾ ਲੁਆ ਦੇਵੇਗਾ।

ਵਿਛੜਨ ਲਗਿਆਂ ਸ਼ੀਰੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਟੈਲੀਫੋਨ ਅਤੇ ਐਡਰਸ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕੋਠੀ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਪੋਸ਼ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਹੀ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੀ ਖਿਦਮਤ ਚਾਹੀਦੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ, ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਦੋ ਘੰਟੇ ਹੋਰ ਦੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾ ਲਈ ਜਾਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਬਿਨਾਂ ਪੈਸੇ ਲਿਆਂ ਮੱਲ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਕਰੀਬ ਇਕ ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਸ਼ੀਰੀ ਨੇ ਚੁਕਿਆ। ਉਹ ਅਜੇ ਰਜ਼ਾਈ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਸੁੱਤ-ਉਣੀ ਦੀ ਜਿਹੀ ਬੋਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਦ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਵਜੇ ਮੁਜਰਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦੇ ਵਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਕਿਉਂ ਸੁਤੀ ਪਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲਗੀ —

“ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਦੋ ਵਜੇ ਚਲੇ ਗਏ, ਪਰ ਬਿਗਾਨਿਆਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਛੇ ਵਜੇ ਤਕ ਸੋਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੱਥ ਵਾਪੂ ਦੇ ਭੇਨ ਗਏ।

ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਪੈ ਗਈ, ਕਿ ਰਾਤ ਜਿਹੜੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਬੰਬੇ ਤੰਗਲੀ ਵਾਂਗ ਉਡਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਸ਼ਾਮ ਚਾਰ ਕੁ ਵਜੇ ਅਸੀਂ ਕੈਮਰੇ ਲੈ ਕੇ ਉਹਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਘਰ 'ਚ ਹੀ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਾਏ ਫਿਲਮਾ ਲਏ। ਉਹਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਸ਼ਮਾ ਦਾ ਰੰਗ ਪੀਲਾ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨੱਚਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਉਦਾਸ ਖਲੋਤੀ ਰਹੀ।

ਮੈਥੋਂ ਰਿਹਾ ਨਾ ਗਿਆ, ਸਵਾਲ ਕਰ ਹੀ ਦਿਤਾ —

“ਸ਼ਮਾਂ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਗਦੀ?”

“ਜਗ ਕੇ ਜਲਣਾ ਹੀ ਹੈ।” ਉਹ ਖਿਚ ਕੇ ਬੋਲੀ।

ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਖਰੀਦਾਰ ਨੇ ਸ਼ਮਾ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਜਗਦੀ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਬੁਝਾ ਗਿਆ। ਬੁਝ ਗਈ ਮੋਮਬੱਤੀ ਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹੁੰਦੇ ਵਾਂਗ ਸ਼ਮਾ ਕੌੜੀ ਵਿਸ ਘੋਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਰਾਤ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਉਸੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਜਾ ਵੜੇ।

ਇਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਰਾਤ ਏਨੇ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਏ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਖਹਿਦਾ ਹੈ। ਅੰਦਾਜ਼ਨ 10,000 ਬੰਦੇ ਘੁੰਮਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲਾਹੌਰ ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਜੁੱਝੇ ਦਿਨ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਮੇਲਾ ਲਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਿਨ ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਦਾ ਮੇਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਲੇ ਉਤੇ ਪੰਜ ਲਖ ਤੋਂ ਵਧ ਲੋਕ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਇਕ ਫਕੀਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਖਿਆ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸਨਿਆਸੀ ਬੈਠੇ, ਲਾਹੌਰਨਾਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਬਾਲਟੀਆਂ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਪੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਦੁੱਧ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਇਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲਗਾ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਬਾਲਟੀ ਫਕੀਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਵੇ ਤਾਂ, ਉਹਦਾ ਲਵੇਰਾ ਵਧੇਰੇ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਲਗ ਪਵੇਗਾ। ਦੁੱਧ ਫੜਾ ਕੇ ਔਰਤ ਜਦੋਂ ਘਰ ਗਈ ਤਾਂ ਲਵੇਰੇ ਦੇ ਥਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਏਨਾ ਦੁੱਧ ਵਗਣ ਲਗ ਪਿਆ ਕਿ ਆਂਢੀ ਗੁਆਂਢੀ ਵੀ ਬਾਲਟੀਆਂ ਭਰਾਉਂਦੇ ਬੱਕ ਗਏ। ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਦੀ ਮਾਣਤਾ ਹੋਣ ਲਗ ਪਈ। ਅੱਜ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਲੋਕ ਮੇਲੇ ਉਤੇ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਬਾਲਟੀਆਂ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਰੀਰ, ਖਾਲਸ ਦੁੱਧ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਦੀ ਜਗਾਹ ਉਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ ਉੱਚੀ ਯਾਦਗਾਰ ਤਾਮੀਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਲੇਖਕ, ਜਰਮਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਸਾਡਾ ਇਕ ਦੋਸਤ, ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੋਂ ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਦੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਗਏ। ਪੱਧਾਂ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਲਈ ਭੀੜ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੋਣਾ ਕੋ ਰਸਤੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹੀ ਅਸੀਂ ਹੀਰਾ ਮੰਡੀ ਚਲੇ ਗਏ। ਮੇਲਾ ਦੇਖਣ ਆਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵੀ ਉਥੇ ਦਾ ਜਲੋਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ।

ਤਿੰਨ ਰੱਜੇ ਪੁੱਜੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾ ਲਈਆਂ ਤੇ ਆਖਿਆ, ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਜਿਹਾ ਮੁਜਰਾ ਬਤੌਰ ਮਹਿਮਾਨ ਦਿਖਾਉਣਗੇ। ਅੰਨ੍ਹਾ ਕੀ ਭਾਲੇ? ਦੋ ਅੱਖਾਂ। ਮੁਫਤ ਦਾ ਮੁਜਰਾ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋ ਤੁਰੇ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਵਾਕਫ਼ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ, ਜਿਥੇ ਵੀਹ ਵੀਹ ਨਾਚੀਆਂ ਇਕੋ ਥਾਂ ਖਲੋਤੀਆਂ ਸਨ।

ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਦੇ ਸ਼ਿਅਰ ਵਰਗੀਆਂ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਇਕ ਬੁੰਡ।

ਇਕ ਛੱਜੇ ਉਤੇ ਨੱਕ ਵਿਚ ਨੱਥ ਪਾਈ ਇਕ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਸਜੀ ਪੁਜੀ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਵਲ ਚਾਰ ਸੌ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਮੁਜਰੇ ਦੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਸੋਦਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਵੋਟਗਰਾਫਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱ, ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਾਂ, ਕੈਮਰਾ ਲਿਆਉਣ ਨੂੰ ਆਖਾਂ, ਉਹ ਮੰਨੇ ਨਾ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਇਕ ਵਜੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹੁਸਨ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਮੰਜ਼ਰ ਮੁੜ ਦਿਸਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਮਿੰਟ ਵੀ ਗਵਾਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕ ਵਜਣ 'ਚ ਦਸ ਮਿੰਟ ਰਹਿਬ ਤੇ ਉਹ ਕੈਮਰਾ ਲਿਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਲਖਣਵਾਲੀ ਦੇ ਬੂਹੇ ਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਬੂਹਾ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਘੁੰਗਰੂਆਂ ਦੇ ਛਣਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗਾਹਕ ਟਕਰ ਗਿਆ ਸੀ।

ਖਲੋਤੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਕੰਵਾਰੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਨੱਕ ਵਿਚ ਨੱਥ ਹੈ, ਉਹ ਅਜੇ ਕੰਵਾਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਹ ਮੁੱਲ ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਅਰਬੀ ਸ਼ੇਖ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਮਰਸਡੀਜ਼ ਕਾਰ ਨੱਥ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਦੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕਾਰ ਦਸ ਲਖ ਰੁਪਏਆਂ ਦੀ ਵਿਕੀ। ਨੱਥ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਖਰੀਦਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਰਾਤਾਂ ਬਾਅਦ ਮੌੜਦਾ ਹੈ। ਹਫਤੇ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਸੌਤ ਕੁੜੀਆਂ ਹੀਰਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਮੁੱਲ ਪੁਆਉਣ ਲਈ ਕਿਤੋਂ ਨਾ ਕਿਤੋਂ ਆ ਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਜੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਨਾਚੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੁੱਲ ਤਾਰਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਕਾਰ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਕਮਰੇ ਮੁਜਰੇ ਲਈ ਅਤੇ ਉਪਰਲੀਆਂ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਹਜ ਸੁਆਦ ਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ੌਕ ਹੈ ਹੀ। ਸੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਜਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਬਿੰਡ-ਰੂਮ ਪਰੀਆਂ ਦੇ ਪਰੀਸਤਾਨ ਵਰਗੇ ਹਨ।

ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਰੰਗ ਢੰਗ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਜੋੜੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਸੋਢਿਆਂ ਤੇ ਸੱਜ ਗਏ। ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮਹਿਮਾਨ ਹਨ। ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਪਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਆਈ। ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਇਕ ਚੁਕ ਲਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਵੀ ਮੇਰਾ ਸਾਰਾ ਪੱਗੜ ਸਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਜਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨਾਂ ਨੇ ਸੋ ਸੋ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਕ ਨੋਟ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਵਿਛੀ ਹੋਈ ਦਰੀ ਤੇ ਵਗਾਹ ਮਾਰਿਆ। ਨਾਚੀਆਂ ਨੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਹਦੇ ਵੱਟੇ ਨਵੇਂ ਨੋਟਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਥਰੀਆਂ ਮੇਜ਼ਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬੈਂਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਨੋਟ ਖਿਲਰਦੇ ਅਤੇ ਹਵਾ 'ਚ ਉਡ ਜਾਂਦੇ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਨਾਚੀ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਹੱਥਾਂ ਚੋਂ ਖਿਚਣ ਲਈ ਨੇੜੇ ਆ ਜਾਂਦੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਵਾਰਨੇ ਕਢਲ ਲਗ ਪਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਜੇਬ ਚੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦਰੀ ਉਤੇ ਖਿਲਰੇ ਹੋਏ ਨੋਟ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਨਾਚੀਆਂ ਉਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ। ਮੁਜਰਾ ਹੋਣ ਤਕ ਇਹ ਨੋਟ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪਤਝੜ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਰੁਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਉਨ ਕੇ ਨੱਚ ਰਹੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਦੀ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਨੋਟ ਘਸਾ ਘਸਾ ਦੇਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਵੀ ਛਾਤੀਆਂ ਵਲ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਨੱਚਣ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕਰੰਟ ਲਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਲਾਲ ਸੂਹੀ ਹੋ ਕੇ ਕੜਕ ਕੇ ਬੋਲੀ —

“ਕੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਅਜਿਹੀ ਹਰਕਤ ਕਰਦਿਆਂ ਨੂੰ। ਇਹ ਮਹਿਮਾਨ ਕੀ ਸੋਚਣਗੇ ਕਿ ਇਥੇ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੰਜਰਖਾਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚਲੋ ਉਨ ਮੈਂ ਉਕਾ ਨਹੀਂ ਨਚੁੰਗੀ।”

ਮੇਜ਼ਬਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਉਠਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਕਹੇ ਦਰੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ। ਮੈਂ ਹੇਰਾਨ ਸੀ, ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੰਜਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਦਾ ਅਖਲਾਕ ਹੈ।

ਤੀਜੀ ਰਾਤ ਅਸੀਂ ਘੁੰਮ ਫਿਰ ਕੇ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੁਛ ਪਛਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਕੋਈ ਇਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਭਜਾਈ ਸਿੱਖ ਕੁੜੀ ਵੀ ਉਥੇ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਗੱਲ ਉਭੀ ਸੀ ਕਿ ਕਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੁੰਡੇ ਸਿੱਖ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਝਾਂਸੇ ਵਿਚ ਫਸਾ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੀਰਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਛੱਡ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਕੁੜੀ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੱਸ ਨਾ ਪਾਈ। 35 000 ਚੋਂ ਚੁੰਡਾਣੀ ਆਸਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਈ ਹਫਤੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ।

ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ, ਜੋ ਦਲਾਲਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੱਸ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਸਦਰ ਜ਼ਿਆ ਉਲ ਹੱਕ ਨੇ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬਨੋਸ਼ੀ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਅੱਧਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਦਿਲ ਸੁਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਵਰਗੇ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕੱਟਾ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਬੰਦੀ ਦਾ ਇਕ ਲਾਭ ਵੀ ਸੀ, ਕਿ ਅਜੇਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦੋਗਾ ਫਸਾਦ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਹੀਂ।

ਕੁਹਾਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਦਰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਾ ਵੜੋ। ਉਹ ਪੈਸੇ ਮੰਗਦੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਕੁਹਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਦਿਓ, ਨਹੀਂ ਦਿਓਗੇ ਤਾਂ ਇਕ ਅੱਧਾ ਗਾਣਾ ਸੁਣਾ ਕੇ

ਤਿੰਨ ਰੱਜੇ ਪੁੱਜੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾ ਲਈਆਂ ਤੇ ਆਖਿਆ, ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਜਿਹਾ ਮੁਜਰਾ ਬਤੌਰ ਮਹਿਮਾਨ ਦਿਖਾਉਣਗੇ। ਅੰਨ੍ਹਾ ਕੀ ਭਾਲੇ? ਦੋ ਅੱਖਾਂ। ਮੁਫਤ ਦਾ ਮੁਜਰਾ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋ ਤੁਰੇ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਵਾਕਫ਼ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ, ਜਿਥੇ ਵੀਹ ਵੀਹ ਨਾਚੀਆਂ ਇਕੋ ਥਾਂ ਖਲੋਤੀਆਂ ਸਨ।

ਚੈਪ ਕਰ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਾਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਮੀਨਾ ਕਹਿਣਗੀਆਂ ਉਂਜ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੋਟ ਨਾਲ ਦੋ ਕੁ ਗਾਣਿਆਂ ਦਾ ਮੁਜਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਉਥੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੇਬਾਂ ਭਰ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਵਾਰਨੇ ਕਰਨ ਲਗ ਪਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਜੇਬ ਚੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦਰੀ ਉਤੇ ਖਿਲਰੇ ਹੋਏ ਨੋਟ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਨਾਚੀਆਂ ਉਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ। ਮੁਜਰਾ ਹੋਣ ਤਕ ਇਹ ਨੋਟ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪਤਝੜ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਰੁਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਮੀਂਹ ਵਾਂਗੂੰ ਨੋਟ ਵਰ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਗਾਹਕ ਦੇ ਬਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਦਾ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਹੀਰਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਖੂਬ ਮਜ਼ੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਾਲੇ ਮੁੰਜ ਬਰਤ ਨਾਲੇ ਦੇਵੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ। ਪੈਸੇ ਵੀ ਕਮਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਤੱਤੀਆਂ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਲੁੱਟ ਖੋਹ ਦਾ ਉਥੇ ਮਾਹੌਲ ਨਹੀਂ।

ਇਥੇ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਲੱਖਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਰੋੜਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਰਬੀ ਸ਼ੇਖ ਜਾਂ ਮਿਡਲ ਈਸਟ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਆਮ ਘੁੰਮਦੇ ਮਿਲ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਗਰੀਬੀ ਜਾਂ ਰੋਜ਼ੀ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਨਾਚੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉਦਾਸ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵਧ ਖਿੜ ਕੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨੇ ਵਧੇਰੇ ਗਾਹਕ ਖਿਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਲਕੱਤੇ ਦਾ ਸੋਨਾਗਾਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਿਤੇ ਵਧ ਗੰਦਾ, ਅਤੇ ਵੇਸਵਾ-ਗਮਨੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ।

ਉਹ ਤਰਲਾ ਲੈਣ ਲਗੀ ਕਿ ਇਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਕੋਈ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਜਰਮਨ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸਟੇਜੀ ਸ਼ੋਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਤੁੱਕਾ ਲੁਆ ਦੇਵੇਗਾ।

ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਰਾਤ ਜਦੋਂ 1.00 ਵਜੇ ਅਸੀਂ ਹੀਰਾਮੰਡੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਰਹੇ ਸਾਂ, ਤਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੂਰ ਸਨ ਉਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਖ ਹੀ ਦਿਤਾ —

“ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਅੱਜ ਦੀ ਰਾਤ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਠਹਿਰੇ, ਮਹਿਮਾਨ ਬਣ ਕੇ।”

ਅਸੀਂ ਅਪਣਤ ਨਾਲ ਉਹਦਾ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਕੀਤਾ। ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚ ਸ਼ਿਅਰ ਦੇ ਇਹ ਬੋਲ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗ ਪਏ:

ਬਾਜ਼ਾਰ ਸੇ ਗੁਜਰਾ ਹੂੰ

ਖਰੀਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੂੰ।

ਚਹੇੜੂ ਨੇੜੇ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਬੱਸ ਤੇ ਟਰੱਕ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਹਲਾਕ

ਜਲੰਧਰ (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) ਫਗਵਾੜਾ ਤੋਂ 8 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਚਹੇੜੂ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲ ਨੇੜੇ ਜੀ. ਟੀ. ਰੋਡ ਉਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਡੀਲਕਸ ਬੱਸ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਦੀ ਸਾਹਮਣੀ ਟੱਕਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੱਸ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਡਰਾਈਵਰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਜਦ ਕਿ 27 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੱਸ ਕੰਡਕਟਰ ਤੇ ਟਰੱਕ ਦੇ ਕਲੀਨਰ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਦੋਵੇਂ ਵਾਹਨ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ।

ਟਕਰਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਬੱਸ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਖਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵੱਜੀ। ਦੋਵੇਂ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿੱਧੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਫਗਵਾੜਾ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਆਵਾਜਾਈ ਰੁਕੀ ਰਹੀ। ਪੁਲੀਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਦਾ ਨਾਮ ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਦਾ ਨਾਮ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO
6660 MAIN STREET, (at 51st Ave.)
VANCOUVER, B.C.

We Do Passport, 5 Mins.
Service, Portrait Photos &
Weddings

Ph. 321-7020

ਉਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬਹਿਸ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹਲ ਜਲਦੀ ਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਹਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆਦਿ, ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੁੜ ਫਿਰ ਕੁੱਲੀ, ਗੁੱਲੀ ਅਤੇ ਜੁੱਲੀ, ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ - ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ ਲਈ — ਉਧਰ ਹੀ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ।

ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਜਾਤੀ ਚਿੰਕੜ ਸੁਟਣ ਨਾਲੋਂ ਜਮਾਤੀ ਘੋਲ ਹੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਿਹਤਰੀ ਲਿਆ ਸਕੇਗਾ। ਭਾਵੁਕ ਹੋਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਗੁੱਸਾ ਆਉਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਵੁਕਤਾ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮਗੂਨ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਈਏ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਾਰੀ (ਆਪਣੀ) ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਵਿਚਾਰ ਅਲੱਗ 2 ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਪਾੜੇ ਐਸੇ ਪਏ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਭੈੜੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਪੁਰ ਵੰਡੇ ਗਏ। ਦੂਰ ਤੱਕ ਸੋਚਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਐਹੋ ਜਿਹੀ ਨਫਰਤ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮਿਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨਫਰਤ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬੜੇ ਸਰਮਾਏ ਅਤੇ ਜਗੀਰੂ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਖੇਡਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘੋਲਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਸੋਟ ਪਿਛਲੇ 6 ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਚੁ ਬੈਠ ਕੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਵੰਡ ਅਤੇ ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਲਈ।

ਅਜੇ ਭੀ ਵਕਤ ਹੈ — ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਹਾਂ। ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਪੁਰ ਅਸੀਂ ਆਪ ਮੱਲ੍ਹ ਮਲ੍ਹਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ — ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੌੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਡੂੰਘੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਨਾਨਕ ਦੇ ਮੁਲਕ ਚੁ ਫਿਰ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਆਉ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਪੁਰ ਵੀ ਆਪਾ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਈਏ।

ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਅਸੀਂ ਇਹ ਹੀ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਾਂਝੀ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਭੜਕਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦ ਦੇ ਰਾਹ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਦੀ ਔਨੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਨਾ ਧੱਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਲੋਗਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤਰ-ਧਾਰਮਿਕ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾਵਾਂ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰ ਸਕਣ ਤਾਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀਆਂ ਦੁਖੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਕੇ ਆਪਣਾ ਉਲੂ ਸਿਧਾ ਨਾ

ਵਿਚਰ ਆਪਣਾਪਣੇ

ਉਜਲ
ਦੁਸਾਂਝ

ਕਰਨ। ਐਸਾ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ 7, 8 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਿਸਾਲਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੁਖੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਨਾੜੀ ਨੂੰ ਛੋਹ ਕੇ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਤਾਂ ਆਗੂ ਬਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਬੜੇ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੇ — ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਸਾਨੂੰ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸੀ ਸੁਝਵਾਨ ਹਨੇਰੀ ਚੁ ਡਿਗਣ ਵਾਲੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦਰਖਤਾਂ ਵਾਂਗ ਬਿੜਕ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ — “ਪਰਚਾ ਹੀ ਔਖਾ ਪਿਆ ਹੈ।” ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲਵੇ ਹੋਏ ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ - ਸੂਰਜ ਪੁੱਪ ਦੇ ਕੇ “ਦਰਖਤਾਂ” ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਕਰੇਗਾ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਵੱਖਵਾਦ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਾਦਵਿਵਾਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਹ ਪੁਰ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਿਆਸੀ, ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਰੋਗਿਸਤਾਨ ਵਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਡੰਡੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਤੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਰਫ short-cuts ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ — ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਉਹ ਟੀਚੇਪੁਰ ਪਹੁੰਚ ਵੀ ਸਕਣਗੇ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਇਹਨਾਂ ਡੰਡੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਜੇ ਲਖਨਊ ਦੀਆਂ “ਭੂਲ ਭੁਲਾਈਆਂ” ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਡੰਡੀਆਂ ਪੁਰ ਵੀ “ਭੂਲ ਭੁਲਾਈਆਂ” ਵਾਂਗ ਹਨੇਰਾ ਹੀ ਖਿਲਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਭਲ ਕੇ — ਪਿਆਰ ਨਾਲ — ਸੁਚੱਜੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਅੱਗੇ ਚਲਣ ਤਾਂ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਚੁ ਫਜ਼ੂਲ ਪਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਤਾਂ ਕਿ ਵੱਖਵਾਦ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕੇ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਹੈ — ਅਤੇ ਹਨੇਰੀਆਂ ਡੰਡੀਆਂ ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਉਹ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੋਟ ਦੇ ਦੁਖ ਚੁ ਵੱਖਵਾਦ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਲਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ — ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕੇ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਸਦਾ ਹੀ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਵੀ ਮਾਣਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਮਨੁੱਖ ਕਦੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਗਲਤੀ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਖਲਾਕੀ ਤਾਕਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਿਆਸੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਚੁ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਬਹਿਸ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕੇ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਣੇ ਬਗ਼ੈਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਬੇਗੁਨਾਹ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਤਾ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਮਤਾ ਨਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਖੰਡਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਪੈਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

**ਅਸਾਮ 'ਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ:
ਦੋ ਮੌਤਾਂ, ਦੋ ਫੱਟੜ**

ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਫੇਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਢਕੌਂਜ - ਲਾਲਪੁਰਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ - (ਪੀ. ਪੀ. ਐਸ. ਗਿੱਲ) ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਕਟਿਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਅਦ ਉਜੜ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਆਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੱਛੜ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ “ਢਕੌਂਜ” ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਧਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾੜਨ ਤੇ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਚਮੁੱਚ ਸੁਹਿਰਦ ਹੈ।

ਸ. ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਸਿੱਖ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕੱਢ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੂਕਵੀਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗੜਬੜ ਵਾਲਾ ਇਲਾਕਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਫੜ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਰਿਹਾ ਕਰੇ। ਰਾਜ 'ਚੋਂ ਫੌਜ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਇੱਥੇ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੁਹਿਰਦ ਨਹੀਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਮਹਾਂ ਪੰਜਾਬ” ਬਾਰੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਬਾਰੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ “ਚੁੱਪ” ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਲਝਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ - ਢੀਂਡਸਾ

ਸੰਗਰੂਰ - (ਨਿੱਜੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਉਜੜ ਆਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਵਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਹੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਜ਼ੀਰ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਲੱਗਭੱਗ 70 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿੰਡ ਤਖਤਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਧਾਰਮਿਕ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰੋ!

26 ਜਨਵਰੀ 1985 ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦੀ 35ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਸ਼ਮਾਂ ਹੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਹਾਕਤ ਜਮਾਤਾਂ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਕਹਿਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬ, ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ, ਬੰਬਈ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਭੂਪਾਲ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਆਦਿ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਘਮਾਹਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਹਿਸ਼ੀ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਕੈਨੇਡਾ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗਲੇ ਸੜੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਹੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਮੁੱਚੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਸਾਡੀ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ ਦੀ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਕ੍ਰਿਤ “ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼” ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਗਰਾਮ

ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ: 27 ਜਨਵਰੀ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ, 3.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ (ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ ਤੇ 49 ਐਵੇਨਿਊ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਵੋ)

ਮੀਟਿੰਗ: 4 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਟੈਂਪਲ, 5880 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ

ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਾ: ਸਾਡੀ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ-ਲੈਨਿਨਵਾਦੀ) ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਬਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਇਸ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਡੀ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਪੁਸਤਕ “ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼” ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ: ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ, ਵੈਨਕੂਵਰ 681-5020

ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀ ਰਿਹਾਅ

ਬਠਿੰਡਾ - (ਨਿੱਜੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ 37 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 7 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 37 ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਚ 2 ਪਾਬੰਦੀ ਸ਼ੁਦਾ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ।

ਗੁਹਾਟੀ - (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) ਪੱਛਮੀ ਅਸਾਮ ਦੇ ਬੋਗੀਰਾਓਂ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ
ਰਾਹ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ
ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ
ਵਾਹ ਪਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ
ਉਹ ਐਨੇ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨਹੀਂ
ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਨਾ ਕਲਾਮ
ਤੁਸੀਂ ਐਨੇ ਵੀ ਦੁਖ-ਧੌੜੇ ਨਹੀਂ
ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਝੁਕ ਝੁਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਸਲਾਮ..

○

ਜੇ ਕੋਈ ਪਿੱਪਲਾਂ ਹੋਣਾਂ ਉਗਿਆ
ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਛਾ ਬਲੇ
ਨਾ ਵਧਿਆ ਨਾ ਫੁਲਿਆ
ਹੁਣ ਫੇਰ
ਓ ਓ ਪਿੱਪਲ ਕਿਉਂ ਲਗਣ ਦੇਈਏ !

ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਜਿੱਤ

ਸਵੀ ਅਮਰਜੀਤ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਹੇਠ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਕਮ ਇੰਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਸਭਿਆਚਾਰ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਵਿਰੁੱਧ ਡਰੋਲੀ-ਜੱਥ, ਆਪਣੇ ਧਨ-ਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉਪਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਥੇ ਇਸ ਬਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿੱਕੇ-ਵੱਡੇ ਆਸੂਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਸੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦੇ ਨੰਗੇ ਚਿੱਟੇ ਉਂਗਲ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਉਪਰ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕਾਰੇ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਕੁਝ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿੱਛੋਂ ਸਿੱਖ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਘਾਟ ਸਾੜਣ ਵਿੱਚ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹਰ ਹਾਜ਼ਰ ਅੱਖ ਨੇ ਤੱਕਿਆ।

ਜਿੱਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਭੁੱਲੇ-ਸਮਝੇ ਹੋਏ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮੌਤ ਦਾ ਤਾਂਡਲ ਨਾਚ ਨੱਚਿਆ, ਉਥੇ ਸੈਂਕੜੇ ਉਧਾਰਨਾਂ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੁਕਾ ਕੇ ਬਚਾਉਣ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਹਿਦ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੰਗਿਆਂ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਸੋਧਿਆ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੋ ਕੁਝ ਹੀ ਹੋ ਜੋ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸੀ ਗੁੰਡਿਆਂ ਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਉਪਰ ਹਮਲੇ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਦਰਾ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੋੜ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਖਰਿਆਂ ਨਹੀਂ ਨਿਖੇੜਿਆ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਿਖੇੜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂਵੇਂ ਚੁੱਪ ਸਾਧਣਾ ਹੀ ਆਪਣੀ ਚੋਰਵਿਉ ਪਾਲਸੀ ਬਣਾ ਲਈ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦੀ 83 ਵੀਂ ਸਦੀ ਹਿੰਦੂ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਆਮ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਟੋਲੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀਆ ਸਵੈ ਸੇਵਕ ਸਿੰਘ, ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਂ ਸਭਾ, ਗੋ-ਰਕਸ਼ਾ ਸਮਿਤੀ, ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ, ਅਨੰਦ ਮਾਰਗੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਰ ਵਿਰੁੱਧ ਗਰੋਹ ਜੋ ਆਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਜਨ-ਸਿੰਘ) ਦੀ ਮਦਦ ਉਪਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਧਨ-ਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਿਆਂ, ਦਿਲੋਂ ਮਨੋ ਪੂਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਘੋਰਤੂ ਬਣਾ ਦਿਤਾ।

ਜਿਹੜੀਆਂ ਲੋਕ - ਜਮਹੂਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਿਯਤਾ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਰੁੱਧ, ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਲਈ, ਅਤੇ ਘਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਡੱਟ ਖਲੌੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੁਝ ਪਰਚਾਰ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਨੁਕਸਾਨ ਇਕ ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਘੋਲ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ। ਵਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਮਾਰਕਸੀ ਮੁਖ ਤੌਰ ਉਪਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ

ਲੜਾਇਆਂ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁਲਾ ਅਤੇ ਆਂਧਰ ਵਿੱਚ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਦੀਆਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕ ਰਾਏ ਉਸਾਰਨ ਵਿੱਚ ਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਆਂਧਰ, ਕਸ਼ਮੀਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਤਿਰੂਪੁਰਾ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਰਗੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਚਾਰ—ਭੋਕਤਾਂ ਨੇ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਾਰਕਸੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿਮਾਇਤੀ ਅਤੇ ਰਾਖੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਰਚਾਰ ਇਸ ਦੰਗੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਨਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਸਕਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਲਹਿਰ ਹੈ ਜੋ ਘਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੀ ਜਾਮਣੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਪਰਵਾਣ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਅਸਰ ਵਾਲੇ ਥਾਵਾਂ ਉਪਰ, ਪਿਛਾੜਿਆ, ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਉਸਾਰਨ ਮੈਂ ਏਥੇ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਮੇਰੇ ਇਕ ਗਿਣਤੀਦਾਰ ਦੀ ਇਕ ਚਿੱਠੀ ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੋਏ ਮੈਨੂੰ ਆਈ ਜੋ ਕਿ ਰਾਮਪੁਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੱਧ ਪਰਦੇਸ ਵਿੱਚ ਦਲੀ, ਰਾਜਗਾਹ, ਦੁਰਗ ਦੀਆਂ ਕੋਲਾਂ ਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਸੀਟੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜੱਥੇਬੰਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰੱਕਾਂ ਨਾਲ ਕੋਲਾ ਢੇਰ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਟਰੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੁੱਝ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗੁੰਡੇ ਅਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਟੋਲਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਰੱਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗਾਂ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ 20 000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਹਾਦਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਸੀਟੂ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਉਸ ਏਰੀਏ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਟਰੱਕਾਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿੰਘਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬੜਾ ਹੀ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਵਿਰੁੱਧ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ, ਇਨਕਲਾਬ-ਜਿੰਦਾਬਾਦ, ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਜਿੰਦਾਬਾਦ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ, ਲੋਕ ਏਕਤਾ ਜਿੰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ-ਜਮਹੂਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਘਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜੋ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨਾਲ ਘਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਲੋਕ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚੋਂ ਏਧਰ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ, ਹਿੰਦੂ-ਰਾਜ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮ-ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਹੀ ਭੋੜੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਅੱਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੈ, ਈਜਰਾਈਲ ਹੈ, ਸਵੀਦੀਅਰਸ ਆਦਿ ਜਿੱਥੇ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਉਥੇ ਹੀ ਕਰਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਕੀ ਘਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਕੇਗੀ? ਵਿਰੁੱਧ ਲੀਗਾਂ ਉਪਰ ਜਿੱਤ, ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਚਾਰ ਦੇ ਰੋਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰ ਸਕੇਗੀ? ਕਤਲ ਹੋਏ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਇਕ ਇਕ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ? ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ

ਜਾ ਸਕੇਗਾ? ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰਪੇਸ਼ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਰਿਸਵਤ ਆਦਿ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ।

ਰਾਜੀਵ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਏਕਤਾ ਉਸਾਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਲ ਦਰਿਯਤਾ ਨਾਲ ਲੜਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਬਦੇਸ਼ੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗਾਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਵਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਹ ਜਿੱਤ ਕੋਈ ਸਦੀਵੀ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਮਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਹੀ ਦਮ ਲੈਣਗੇ।

ਰਾਜੀਵ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਵਿਰਲਿਆਂ ਟਾਟਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਧੰਨਵਾਦਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦੀ ਹੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।

ਫੁੱਡ ਦਿਉ ਜੇ ਦਿਲ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗਮ ਮੌਤ ਹੈ।

ਮੁਸਕਰਾ ਫੁੱਡ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗਮ ਗਮ ਨਹੀਂ।

(ਪੰਨਾ 5 ਦੀ ਘਾੜੀ)

ਚੰਦ ਪਰਾਸ਼ਰ ਨੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ, ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਕੁੱਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕੰਨੜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਅਬਦੁੱਲ ਰਸ਼ੀਦ ਕਾਬਲੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਕਬਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਬੇਗਮ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ।

ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਦੇ 28 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਪੋਜੀਸ਼ਨ ਗਰੁੱਪ, ਆਂਧਰਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਐਨ. ਟੀ. ਰਾਮਾ ਰਾਓ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਾਊਸ ਤੱਕ ਆਇਆ। ਐਨ. ਟੀ. ਆਰ. ਨੇ ਮਗਰੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਗੈਲਰੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇਖੀ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਗੈਲਰੀ ਵਿੱਚ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਗਿਣਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੀ।

ਜਹਾਜ਼ਰਾਨੀ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਜ਼ੈਡ ਏ. ਅੰਸਾਰੀ ਦਾ ਜਦੋਂ ਨਾਂ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਚੰਦੂ ਲਾਲ ਚੰਦਰਾਕਰ ਵੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਇਸ ਆਸ਼ੇ ਦਾ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲਿਆਏ ਕਿ ਉਹ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਕੇ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦਿਓ ਵੀ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਅਮਿਤਾਥ ਬਚਨ ਨੇ ਬੰਦ ਗਲੇ ਦਾ ਕਾਲਾ ਕੱਟ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਨੇ ਕਰੀਮ ਰੰਗ ਦਾ ਸੂਟ ਤੇ ਟਾਈ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਦ ਕਿ ਵਿਜੈਂਤੀ ਮਾਲਾ ਨੇ ਸੰਤਰੀ ਸ਼ਾਲ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਕ ਗੈਲਰੀ ਵਿੱਚ ਅਮਿਤਾਥ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਵੀ ਹਰਿਵੰਸ਼ ਰਾਏ ਬਚਨ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਸਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਫੋਰਟੀਅਰ ਫੋਰਸ ਅਤੇ ਇੰਡੀ ਤਿਬਤਨ ਬਾਰਡਰ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਕਮਾਂਡੋ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਗੇਟਾਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਆਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਟਾਫ਼ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਲਾਈਨਾਂ ਲਾਉਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਚਾਣ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

Tomson's TAILORS & FASHIONS	OPEN SUNDAYS 11 - 4 PM MON—THUR. 9.30—6.30 pm FRIDAY 9.30—8 pm Sat 9.30—6.00 pm Sun 11—4 pm	3 Piece Suits At Regular Price \$195.00 SALE \$99.95 EXPERT TAILORING FOR MEN & LADIES ALTERATIONS & REPAIRS FAST SERVICE	Dress Shirts \$9.99 Regular \$18.00 Merit Pants \$15.00 Regular \$38.00 Each 3 Pc. Pinstripe Suits at \$159.95 Regular \$249.95 IMMITATION SUEDE JACKETS REG. \$147.95 Sale \$89.95 ALL OTHER PANTS WOOLS-POLY WOOLS POLYESTERS-CORDS 25% to 30% OFF

(between 46th & 47th Ave)

6260 FRASER ST. VANCOUVER PH: 324-4223

NON-SMOKERS & SMOKERS

TOGETHER WE ARE STRONGER

NORTH AMERICAN LIFE

Permanent & Terms SUDESH KALIA Plan

- * Life and Group Insurance
- * Retirement & Pension Plans
- * Company Pension and Health Benefit Plans
- * Estate Protection
- * Business & Mortgage Insurance

Ph. 685-9335

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ?

East West Travel Ltd.

ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਸਾਥੋਂ ਹਰ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ
ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Special for India, Pakistan, Fiji and West Indies.

Mike Brar

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਈਸਟ ਵੈਸਟ ਟਰੈਵਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜਿਥੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ
Ph.(403)235-3661
#206-3517, 17 Ave. S.E. Calgary, Alta
T2A 0R5

ਸਾ ਹਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਣ

ਕਹਾਣੀ

ਕੋਈ ਤੈਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਦੇਖੋ

ਹਰਭਜਨ ਹਾਂਸ

“ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ !..... ਸੁਣਦੇ ਓ ! !” ਪਤਨੀ ਰੇਲ-ਗੱਡੀ ਦੀ ਚੀਖ ਵਾਂਗ ਕੁਕੀ, “ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਕਲਮੀਰ ਦੇ ਰੱਬ ਨੇ ਕਾਕਾ ਦਿਤਾ।”

“ਵਧਾਈਆਂ ! ਮਖ ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਮਾਮੀ ਤੇ ਮਾਮੇ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਭੇਜ ਦੇ !” ਅਖਬਾਰ 'ਚ ਰੁਝੇ ਨੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

“ਮਾਮਾ, ਮਾਮੀ ਜੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚਾਤੀਆਂ ਨੇ ਪਰ ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਚੱਲਣਾ ਪੈਣਾ !”

“ਮਖ ਜਰੂਰ !”

ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿੰਗ 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੋਣ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਲੈਅ-ਮਈ ਸੰਗੀਤ 'ਚ ਬਦਲ ਗਈਆਂ ਸਨ - ਮਨ ਖੁਸ਼ - ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਚਿਟੇ ਕਪੜਿਆਂ 'ਚ ਲਿਪਟੇ ਮਾਸ ਦੇ ਨਿੱਕੇ - ਨਿੱਕੇ ਪੁਤਲੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਠੋਂਠੀਕ ਕਵੀ ਦੀ ਕਲਪਣਾ ਹੋਣ। ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਿੰਬਾਂ ਉਪਰ ਜਨਮ-ਦਾਤੀਆਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੇ ਮੁਸਕਾਨਾਂ ਲਈ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣਾ ਅਸਲ 'ਚ ਔਰਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਿਨ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਔਰਤ ਕਿੰਨੀ ਮਹਾਨ ਹੈ। ਪੁੱਤਾਂ 'ਚ ਪਿਸ਼ਕੇ ਵੀ ਜੇਤੂ-ਜਨਰੇਲ ਵਾਲੀ ਮੁਸਕਾਹਟ ਸਿਰਫ ਇਕ ਮਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ !

“ਪਰ ਇਹ ਕੀ ? ... ਮਖ ਇਕ ਔਰਤ ਰੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ?” ਇਕ ਔਰਤ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਨਦੀ ਵੇਖਦਿਆਂ ਮੈਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕੰਨ 'ਚ ਫੁਸਫੁਸਾਇਆ।

“ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ? ਕਿਸੇ ਦੇ ਦੁਖਾਂ ਵਲ ਝਾਕਣਾ ਤੁਹਾਡੀ ਬੜੀ ਭੇਡੀ ਵਾਦੀ ਹੈ।”

“ਤਦੇ ਤੇ ਲੇਖਕ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ !”

“ਲੇਖਕ ਬਣਕੇ ਕੀ ਬਣਿਆ ?”

“ਮਖ ਮੈਂ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਬਾਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਖੱਟਣ-ਗਵਾਉਣ ਦੀ ਬੇਲੋ-ਸ-ਸੀਟ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਲੇਖਕ ਹਾਂ ਤਦੇ ਤੇ ਰਿਚਮੰਡ ਵਾਲਾ ਚਰਨ ਸਿਉ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਏ, ਜਿਸਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਾਲਾ ਮੁਮਲ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦਾ, ਜਿਸਦੀ 'ਖੱਟਣ ਗਏ ਪ੍ਰਦੇਸ਼' 2025ਈ 'ਚ ਫੋਪੇਗੀ ਤੇ 2085 ਈ: 'ਚ ਇਸ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਨੇ 'ਨੋਬਲ - ਪੀਸ - ਪ੍ਰਾਈਜ਼' ਲਈ ਨੋਮੀਨੇਟ ਹੋਣਾ ਹੈ ਮਖ ਰਾਮਪੁਰੀ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਏ ਜਿਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੇ ਖਾਲਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਹਰਾਮ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਤੇ ਖਾਲਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਧੌਲ - ਧੌਲੇ ਨੇ ਚਿਹਰੇ ਬਰਨਬੀ ਵਾਲਾ ਸਾਧੂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਏ ਜਿਸਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ 'ਚੋਂ ਲੈਂਗਲੀ ਵਾਲੇ ਮਸ਼ਹੂਮ-ਵਾਹਮ ਦੀ ਮਿਟੀ ਦੀ ਮਹਿਕ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਏ ਜਿਸਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬਾਰਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ ਨਾਂ 2190 ਈਸਵੀ 'ਚ ਲੇਨਿਨਗ੍ਰਾਦ ਰੱਖਣਾ ਪੈਣਾ ਏ ਮਖ ਟੋਲੇਵਾਲੀਆਂ !”

“ਬੱਸ ... ਬੱਸ ... ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਾਂ ਬਣ ਹੋਇਆ - ਲੇਖਕ ਬਣ ਗਿਆ ਏਦੂੰ ਤਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਕੋਈ ਫਾਰਮ ਵਾਲਾ ਜਾਣਦਾ ਹੁੰਦਾ ... ਸਟੇਪਾਂ ਤਾਂ ਮਿਲ ਜਾਇਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਰ ਸਾਲ ਕੋਈ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਜਾਣਦਾ ਹੁੰਦਾ ਬਈ ਮੁਕੀ ਹੀ ਫਰੀ ਮਿਲ ਜਾਇਆ ਕਰਦੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ !”

“ਮਖ ਇਹ ਹਸਪਤਾਲ ਹੈ, ਜਗਰਾਵਾਂ ਦੀ ਦਾਣਾ-ਮੰਡੀ ਜਾਂ ਕਾਉਂਕਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ... ਕੀਪ ਕੁਆਇਟ ਤੂੰ ਭਰਜਾਈ ਕੋਲ ਚਲਕੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਾ ਗੁਸਦਸਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਤੇ ਮੈਂ ਆਇਆ !”

ਔਰਤ ਦੇ ਹੰਝੂ ਦੇਖਕੇ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, “ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਚਾਰੀ ਦੇ ਕੁੜੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਏ ਅੱਗੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰੀ ਦੇ ਇਕ - ਦੋ ਕੁੜੀਆਂ ਹੋਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਵਿਚਾਰੀ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਤੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਣ ਸੋਚ-ਸੋਚ ਦਿਲ 'ਚ ਵਿਚਾਰਿਆ, ”ਮਖ ਕਮਲੀਏ ਕੁੜੀਏ ! ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਮੁਕਣ ਵਾਲੀ ਆ ਤੇ ਤੂੰ ਇਕ ਕੁੜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੇ ਹੰਝੂ ਵਹਾ ਰਹੀ ਏ !”

“ਇਹ ਮੇਰੀ ਦੂਜੀ ਕੁੜੀ ਹੈ !” ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ।

“ਫੇਰ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਮਖ ਕੁੜੀ - ਮੁੰਡੇ 'ਚ ਫਰਕ ਏ ਸੀਤਾ ਸਵਿਤਰੀ ਸਭ ਕੁੜੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਏ; ਤੇਰੀ ਇਹ ਕੰਨਿਆਂ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਬਣੇ ਵਕੀਲ ਬਣੇ ਤੇ ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨਾਂ ਦੀ ਬੁਲੰਦੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਵੇ !” ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬੱਘੀ ਉਪਰ ਲਿਖੇ 'ਇਟ ਇਜ਼ ਏ ਬੁਆਏ' ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਕੇ ਉਪਰਲੇ ਡਾਇਲਾਗ ਦਿਮਾਗ 'ਚੋਂ ਇਜ ਕਢਣੇ ਪਏ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮੀ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਚੱਜ ਦੇ ਸੀਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ-ਧਾੜ ਤੇ ਸੇਕਸ

ਦਾ ਲੇਬਲ ਲਗਾਕੇ ਵੇਲੇ-ਕਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕੱਟਕੇ ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

“ਬੀਬੀਏ ਕੁੜੀਏ ! ਕਿਉਂ ਰੋ ਰਹੀ ਏਂ ਮਖ ਦੇਖ ਤੇਰਾ ਚੰਦ ਵਰਗਾ ਬੱਚਾ ਤੇਰੇ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ !” ਉਸਦੇ ਬਿੰਬ ਕੋਲ ਪਈ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦਾ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੋਇਆ।

“ਮੇਰੇ ਨਸੀਬਾਂ 'ਚ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਹਿਸੇ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਵੀਰਾ ! ਹੰਝੂਆਂ ਨੂੰ ਕਲੀਨੇਕਸ ਨਾਲ ਪੂੰਝਦੀ ਕੁੜੀ ਬੋਲੀ।

“ਓਹ ... ਹੈ ! ਮਖ ਦੇਖ ਤੇਰੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨੂੰ ਪੂੰਝਣ ਵਾਲਾ ਬੱਘੀ 'ਚ ਬੈਠਾ ਨੁਰਾਨੀ ਮੁਸਕਰਾਨ ਮੁਸਕਰਾ ਰਿਹਾ !”

“ਤੂੰ ਇਸੇ ਨੁਰਾਨੀ ਮੁਸਕਰਾਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਂ ਹੋਈ ਕੋਈ ਇਹਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਆਇਆ !”

“ਹੱਤ ਤੇਰੀ ! ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ? ... ਮਖ ਇਹ ਫੁਲ ਤਾਂ ਰੱਬ ਕਿਸੇ ਬੇਗਾਨੇ ਦੇ ਬਾਗ 'ਚ ਵੀ ਖਿਲਾਏ ਤਾਂ ਵੀ ਮਨ ਖੁਸ਼ ਉਠਦਾ ਤੇਰੇ ਸਹੁਰੇ ਪਏ ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਮਹਿਕ ਕਿਸੇ ਅਪਣਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ... ਬੇਗਾਨੇਪਣ 'ਚੋਂ ਤਾਂ ਬੁਦਬੁਆਉਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਆ !”

“ਬੇਗਾਨੇ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨੱਚੇ ਨੇ, ਗਮ ਤਾਂ ਆਪਣਿਆ ਦਾ ! ਬੇਗਾਨਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਖ ਤਾਂ ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਗਾਨੇ ਕਹਿਣਾ ਅਪਣਤ ਦਾ ਖੁੰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅੱਜ ਇਹ ਬੇਗਾਨੇ ਮੇਰੇ ਇਨ੍ਹੇ ਆਪਣੇ ਨੇ ਕਿ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਵੀ ਇਸ ਅਪਣਤ ਅੱਗੇ ਸ਼ਿਕਸਤ ਖਾ ਗਈ ਹੈ ਇਹੀ ਪਿਆਰ ਸਦਕਾ ਹੁਣ ਕੁਝ ਲਮਹੇਂ ਮੇਰੇ ਵੀ ਹਾਸਿਆ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ, ਵੀਰਾ !”

“ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ? ਇਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਸਤਯੁਗ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹਦੇ ਅਵਤਾਰਧਾਰੇ ਤੇ ਕੰਸ ਮਾਮੇ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਖੜੀ ਹੋ ਜੇ ਕੈਨੇਡਾ ਹੈ, ਇੰਡੀਆ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹਦੇ ਜਨਮ ਤੇ ਜਮੀਨ - ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਫਿਕਰ ਖੜਾ ਹੋ ਜੇ ਮਖ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਜਨਮ ਤੇ ਕੀ ਬਿਲੀ ਛਿੱਕ ਗਈ ?..

“ਇਹਦਾ ਕਸੂਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹਦੀ ਮਾਂ ਹਾਂ !” ਕੁੜੀ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਧਾਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ। “ਸਾਰੇ ਪੁਆਤੋ ਦੀ ਜੜ ਮੈਂ ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇਛਾ ਦੇ ਉਲਟ ਲਵ-ਮੇਰਿਜ ਜੋ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਮੈਂ !”

“ਲਵ-ਮੇਰਿਜ ਪੁਆਤੋ ਦੀ ਜੜ ?” ਅਰਥ-ਹੀਣ ਹਾਸਾ ਹੱਸਦਿਆਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਖੋਮੀਨੀ ਦਾ ਇਰਾਨ ਨਹੀਂ ... ਟੂਡੋ - ਮਾਰੂਨੀ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਹੈ ਮਖ ਲਵ-ਮੇਰਿਜ ਕੋਈ ਅਲੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ... ਨੈਚਰਲ ਫੀਨੋਮਨਾ ਹੈ !”

“ਪਰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਲਕ ਦੀ ਇਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਮਾਪਿਆਂ ਮੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਤੇ ਰਜਾਮੰਦੀ ਤਾਂ ਜਾਹਰ ਕਰ ਦਿਤੀ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਫੁਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮਰ ਗਈ ਹਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵੀਹ ਵਰ੍ਹੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਓਸ ਘਰ ਲਈ ਧਰਤੀਓਂ ਉਪਰ ਉਡਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਘਰ ਹੈ, ਪਰ ਓਸ ਘਰੋਂ ਮੇਰੀ ਭੋਲੀ ਅਰਬੀ ਵਾਲੇ ਸੋਗਵਾਰ ਮਹੌਲ ਨਾਲ ਉਠੀ, “ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਸਾਵਣ ਬਰਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ,” ਹਰ ਮਰਦ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਉਹਦਾ ਸਹੁਰਾ-ਘਰ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਉਪਰ ਉਠਾ ਕੇ ਚਲ ਸਕਦਾ, ਛਾਤੀ ਚੌੜੀ ਕਰਕੇ ਬੋਲ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਸ ਮਸ਼ੂਮ ਦੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਨਸੀਬ ਨਾ ਹੋਈ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੱਕ ਨਾਂ ਉਠ ਸਕੇ ਬਾਪ ਦੀ ਜਬਾਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਤਾਲਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਵੀਰਾ ! ਭਰਾ - ਭਰਜਾਈਆਂ ਤੇ ਕਾਹਦਾ ਰੋਸਾ ਜਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੁੰਨ ਮੇਰੀਆਂ ਰਗਾਂ 'ਚ ਚਲ ਰਿਹਾ, ਚਿੰਟਾ ਹੋ ਗਿਆ !”

“ਬੱਸ ਕਰ ... ਬੱਸ ਕਰ ... ਬਿਨ ਕਸੂਰੋਂ ਫਾਂਸੀ ਚੜ੍ਹੀ ਕੁੜੀਏ ਤੇਰੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਫਰਤ ਦੀ ਬੰਜਰ ਧਰਤੀ ਅਥਾਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਲੱਗੀ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਮਿਟੀ ਦੀ ਚੰਦਰੀ ਆਂ ਮਖ ਤੂੰ ਇਥੇ ਧਰਤੀ ਦੇਖੀ ਆ ? ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਪਥਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਨੇ, ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਚਲ - ਚਲ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਪੱਥਰ ਬਣ ਗਏ ਨੇ ਬੀਬੀਏ - ਕੁੜੀਏ ਹੱਤ-ਮਾਸ ਦੇ ਬੰਦਿਆ 'ਚ ਦਿਲ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾਂ ਪੱਥਰ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨੇ !”

“ਉਹ ਤੇ ਪੱਥਰ ਬਣ ਗਏ, ਪਰ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਪੱਥਰ ਬਣਦੀ, ਵੀਰਾ ? ਮਾਪਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਬਲਾਉਣਾ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੀਦ ਲਈ ਚੋਰੀ - ਚੋਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ 'ਚ ਖੜ੍ਹੀ ਰਹੀ ਓਸ ਘਰ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਲਈ ਹੀਸਾਂ ਦੁਆ - ਗੋ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਘਰ ਨੇ ਹੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਬਰ 'ਚ ਦਫਨਾ ਦਿਤਾ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਰਤੀ ਭਰ ਦਿਲ ਤੇ ਨਾਂ ਲਿਆਂਦਾ ਪੱਥਰ ਵਰਗਾ ਜੇਰਾ ਕਰਕੇ ਸਹਿਦੀ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਜਨਮ - ਦਾਤੇ ਤੇ ਮਾਂ-ਜਾਏ ਮੂੰਹ ਵੱਟਕੇ ਪਰ੍ਹੇ ਦੀ ਲੰਘਦੇ ਰਹੇ

(ਫ਼ਾਕੀ ਸਵਾ 10 ਤੇ)

ਗਜ਼ਲ

ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ

ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ ਵਰਤ ਗਈ ਚੁੱਪ ਚਾਨ।
ਖਾਲੀ ਸੜਕਾਂ ਦੇਣ ਗਵਾਹੀ, ਹਉਕੇ ਭਰਨ ਮਕਾਨ।
ਸਾਰੇ ਘਰ ਨੇਰੇ ਵਿਚ ਝੁੱਬੇ, ਜਗਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਦੀਵਾ,
ਕੀਕਣ ਕੱਲ੍ਹਾ ਬਾਹਰ ਜਾਵਾਂ, ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ।

ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੁਰਲਾਟ ਪਈ ਕੋਟ ਸੁਟੇ ਅਰਜ਼ੋਈ,
ਸਾਡੀਆਂ ਕਣਕਾਂ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ ਸਰਕਾਰੀ ਸਾਨੂੰ।

ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਬੰਦੂਕਾਂ ਵਾਲੇ ਮੱਲ ਖਲੋਤੇ ਬੂਹੇ,
ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਲੈਣ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਅਣਸੱਦੇ ਮਹਿਮਾਨ।

ਉੱਚੀ ਕੰਧਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਕੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਕੂਕਾਂ ਮੁੜੀਆਂ,
ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੂੰਜ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਚਾ ਕੋਮੀ ਗਾਨ।

ਫੁੱਲੇ ਖੂਨ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕੋਟ ਕਰੇਗਾ ਯਾਰੇ !
ਕਲਮਾਂ ਦੇ ਵੱਲ ਘੁਰ ਰਿਹਾ ਏ ਚੁੱਪ ਕੀਤਾ ਅਸਮਾਨ।

ਗਜ਼ਲ

ਇਕਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਹਰ ਅੰਗ ਬਾਬਿਰ !
ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਬਾਬਿਰ !

‘ਮੈਨੂੰ ਆਖੋ ਤਨ ਦਾ ਨੇਤਾ,
ਆਖੋ ਹਰ ਇਕ ਅੰਗ ਬਾਬਿਰ !

ਇਕ ਦਿਨ ਨੇਜ਼ਾ ਬਣ ਜਾਏਗੀ,
ਹਰ ਇਕ ਟੁਟੀ ਵੰਗ ਬਾਬਿਰ !

ਤੰਗੀ-ਤੁਰੰਗੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹੀਏ ?
ਕੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੰਗ ਬਾਬਿਰ !

ਮਗਰੋਂ ਅਮਨਾਂ ਦੀ ਗੋਲ, ਪਹਿਲਾਂ,
ਦਿਲ 'ਚੋਂ ਕੱਢੇ ਜੰਗ ਬਾਬਿਰ !

ਸਾਡਾ ਸੂਰਜ ਉਗਣ ਤੀਕਣ,
ਫਿਕੇ ਨੇ ਸਭ ਰੰਗ ਬਾਬਿਰ !

ਝੂਭ ਲਿਆਓ ‘ਇਕਵਿੰਦਰ’ ਨੂੰ
ਮੌਸਮ ਦੀ ਹੈ ਮੰਗ ਬਾਬਿਰ !

ਦੇਵਿੰਦਰ

ਜਿੰਨੇ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਹਨ ਆਪਾਂ ਉਨੇ ਦਰਦ ਹੋਭਾਏ ਹਨ
ਆਪਣੇ ਹਿਸੇ ਬਿਖਰੇ ਪੈਂਡੇ ਜਲਦੇ ਜੰਗਲ ਆਏ ਹਨ

ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਗੱਰੀ ਨਾ ਤਨ ਦਾ ਨਾ ਮਨ ਦਾ ਹੈ
ਇਕ ਅਹਿਸਾਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਸੋ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਹਨ

ਸੋਲੇ ਖੋਫ ਦਾ ਨਾਵਲ ਪੜ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਏਦਾਂ ਲਗਿਆ ਹੈ
ਨਾਇਕ ਤੋਂ ਖਲਨਾਇਕ ਤੀਕਣ ਸਾਰੇ ਰੋਲ ਨਿਭਾਏ ਹਨ

ਤੂੰ ਸੁਪਨੇ ਦੀ ਜੂਨ ਹੋਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵਰ ਤੈਨੂੰ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ
ਆਪਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਸੂਲੀ ਤੇ ਲਟਕਾਏ ਹਨ

ਉਤਸਵ ਦੇ ਵਿਚ ਹਰ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਰੋਣਕ ਦੇ ਫੁੱਲ ਹਸਦੇ ਸਨ
ਘਰ ਪੁਜਣ ਤੇ ਪਲ ਭਰ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਫੁਲ ਕੁਮਲਾਏ ਹਨ

ਕਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਤੁਰੇਗਾ ਇਸ ਹਦੇ ਤਕ ਨੇਰਾ ਹੈ
ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੱਕ ਛਡਣ ਉੱਜ ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕੀ ਆਏ ਹਨ

ਹੁੰਦਲ ਮੀਸ਼ਾਂ, ਪਾਤਰ, ਨਿਰਧਨ, ਦੀਵਾਨਾ ਜਗਤਾਰ ਕੰਵਰ
ਜੋਸ਼ ਗਜ਼ਲ ਨੂੰ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਪੜੇ ਨਵੇਂ ਪੁਵਾਏ ਹਨ

BOMBAY SWEETS

& Restaurants

6556 - 6560 MAIN ST. VANCOUVER

Ph. 321-1414

874-5722

For Largest Variety in Indian Sweets

Delicious Indian food

RANALLO'S FARM

29910 West Burgess Road,
N. Mt. Lehman, Abbotsford

GOAT - LAMB - CHICKEN

ਵੱਢ ਕੇ ਪੂਰਾ ਬੱਕਰਾ, ਚਿਕਨ, ਭੇਡ ਜਾਂ ਸੂਰ
ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਆਓ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਰੇਟ ਅਜ਼ਮਾਓ

ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਸਿਰਫ 10 ਤੋਂ 3 ਵਜੇ ਤੱਕ

29910 West Burgess Road, N. Mt. Lehman,
Abbotsford, B.C.

Tel: 856-8434 • 856-1404

ਸਾ ਹਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਣ

ਰੋਨ ਕਵਾਲੀ ਲੈਕ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਣ

ਅਨੁਵਾਦਕ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡ

ਹਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਚ ਸੋਂ ਰਹ ਚੰਗਿਆਇਆਂ ਦਾ
ਭੇਡਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਇਕ ਲਾਟ, ਮੁੱਕੇ ਥਾਗ ਵੱਟੀ ਹੋਈ।
ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜੜ੍ਹ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁੜਤਾ ਨਾਲ ਪੈਰ ਧਰੋ
ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਖੁੱਕੇਗੀ
ਦਰਿਆ ਦੇ ਤਲ ਤੇ ਖੁੱਫ਼ ਮਾਰ ਕੇ ਵੇਖੋ
ਸਿਭਵ ਹੈ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਣਾ ਖਿਚ ਲਵੇ
ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਰਦ ਵਿਚ ਵਹਾ ਲਿਜਾਵੇ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਉਦੈ

ਪੂਰਬ ਦੇ ਨੀਵੇਂ ਪਰਬਤਾਂ ਉੱਤੇ
ਸੂਰਜ ਲੜਖੜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਬਦਮਿਸ਼ਾਕ ਬੈਂਕ ਅਫਸਰ
ਕਿਸੇ ਮੋਰਗੇਜ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਉਣ ਲਈ
ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।
ਪੀਲੇ ਭੂਕ ਚਿਹਰੇ ਵਾਲਾ ਸਵੇਰ ਦਾ ਦੰਦਰਮਾਂ
ਜੋ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ
ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਛੜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ
ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਕੁਝ ਵੀ ਲਰਦਾਂ ਅਤੇ
ਜੁਰਾਬਾਂ ਸੁਟਕੇਮ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਖਿਸਕ ਜਾਣ ਲਈ।

ਐਥੇ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ

ਐਥੇ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜ਼ਰਾਹ ਨਹੀਂ
ਸਾਰਾ ਕੋਨੇਡਾ ਪੱਧਰਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿ
ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਘਿਉਂ ਮੁਖ ਜਿਹਾ।
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਘਾਹ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਤਿੱਠ ਭਿਟਾਹਨ ਜਿਹੀ।

ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੈ।
ਖੇਤ, ਗਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਅਨੰਦ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹਨ।
ਕਣਕ ਦੇ ਖੇਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸੁਸਤ ਪੂਛਾਂ ਨੂੰ
ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।
ਹਰੇ ਛੱਪੜਾਂ ਤੋਂ ਮੱਥਿਆਂ ਤਾਂ ਤਹੀਆਂ ਹਨ
ਹਰ ਛੋਟਾ ਕਸਬਾ ਟਰੇਟੇ ਹੋਣ ਦਾ
ਸੁਪਨਾ ਵੇਖਦਾ ਹੈ
ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਵਿਨੀਪੈਗ ਹੋਣ ਦਾ।

ਬੱਚੇ ਖਾਲੀ ਸਕੂਲ ਗਰਾਊਂਡਾਂ ਨੂੰ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ।
ਅੰਦਰਬਾਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੀਆਂ
ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਦੀਆਂ ਨਾੜਾਂ
ਉਭਰ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ
ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜੋਰ ਦੀ ਗੁੰਝਾ ਮੁੱਟਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮੇਰੇ ਮਨ 'ਚ ਲਾਚਾਗੇ ਦੀ ਧੀਮੀ ਧੀਮੀ
ਗੁਨਗੁਨਾਹਟ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

(ਇਹ ਕਵਿਤਾਵਾਂ 21 ਦਸੰਬਰ 1984 ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹੋਏ ਇਕ ਦੋ ਭਾਸ਼ੀ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ-ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਪਾਠ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕਵਿਤਾ ਪਾਠ
ਵਿਚ, ਰੋਨ ਕਵਾਲੀ ਲੈਕ, ਕੋਰੋਲਿਨ ਜੁਨੇਲੋ, ਬੈਬ ਜੰਕੋਲਾ, ਨੈਲੀ ਮੈਕਲੇਗ,
ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ, ਸਾਧੂ, ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ
ਰੋਡ ਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਜਗਦੀਸ਼ ਬਿਨਿੰਗ, ਜਿੱਲ ਅਤੇ ਜੀਨੀ ਵੀ
ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ। ਕਵਿਤਾ ਪਾਠ ਰਿਚਮੰਡ ਵਿਚ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡ / ਸੁਰਜੀਤ
ਕਲਸੀ ਦੇ ਘਰੇ ਹੋਇਆ)

ਮੈਂਕਦੇ ਤਕ ਰਿੰਦ ਹੀ ਹਨ ਪਹੁੰਚਦੇ।
ਮੌਲਵੀ ਜੀ ਦਾ ਤਾਂ ਇਤਨਾ ਦਮ ਨਹੀਂ।

**ਆਪਣੇ ਵਿਉਪਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ
ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ
ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮਿੰਟ ਦੇਣ ਲਈ
ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੂਨ ਕਰੋ
ਭਵਖੰਡਨ 324-4381**

ਮਾੜੇ ਸਮਿਆਂ 'ਚੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ

ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜੇ ਸਮਿਆਂ 'ਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅੱਜ ਅਸੀਂ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਨ
ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ, ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ, ਜਾਂ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਕ ਦੇ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਉੱਤੇ
ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਬੇਚੈਨੀ ਸਿੱਖ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਹੀ ਵਟ
ਗਈ ਹੈ; ਸੰਕਟ, ਜਾਣੇ ਅਣਜਾਣੇ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਜਿਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ
ਚੁਕਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਕਟ ਏਨਾ ਭਿਆਨਕ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ
ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਵੀ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ
ਹੈ। ਹਾਕਮਾਂ, ਰਾਜਨੀਤੀਗਾਂ ਅਤੇ ਤਬਾ-ਕਥਿਤ ਧਰਮ-ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਰਲਕੇ ਤਾਣੀ
ਅਜਿਹੀ ਉਲਝਾਈ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਫੋਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਇਸਦੇ ਸੁਲਝਣ ਦੀ ਕੋਈ
ਉਮੀਦ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਅਸਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਕੀਰਣਤਾ ਤੇ ਸਿੱਧਰਦਾਇਕਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਪੁਚਾ
ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਘੁੰਗ ਵਸਦੀ ਸਾਂਝੀ ਵਸੋਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵਟ ਗਈ
ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਸਪਰ ਘਿਰਣਾ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਬਹੁਤ ਭਰਵੀਂ ਉਗੀ ਹੈ। ਧਰਮ
ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਨਾਲੀ ਦੀ ਟੋਕ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਏਕਤਾ ਮਾਰ-ਧਾੜ,
ਸਾੜ-ਝੂਕ ਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਿਹਾਰ ਦੀ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਹੋ ਗਈ
ਹੈ। ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦਿੱਖ ਜੋ ਇਕ ਥਾਂ ਬਚਾਉ ਦੀ ਢਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਸਾਂ ਉਹੀ
ਦਿੱਖ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਦਿੱਖ ਦੀ ਜੋ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਪੰਜਾਬੀ
ਵਸੋਂ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਬਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਕਰਸ਼ਤ ਤੇ ਪਿਆਰ-ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ
ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਜਾਨ-ਲੇਵਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਗੱਲ ਜਿਵੇਂ ਬੇਅਰਥ ਤੇ
ਵਾਧੂ ਜਿਹੀ ਹੋਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦਾਅਵੇ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੋਂਦ
ਤੱਕ ਉਚਿਤ ਵੀ ਹਨ, ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਰਮਾਨਵਵਾਦੀ
ਹੈ। ਇਹ ਸਾਹਿਤ ਸੰਕੀਰਣਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡਦਾ, ਜਾਬਰ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਦਾ, ਅਨਿਆਂ
ਵਿਰੁਧ ਡਟਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਸੰਦਰਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ
ਇਹ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸੀ, ਬੁਲ੍ਹੇਸ਼ਾਹ ਦੀਆਂ
ਕਾਵੀਆਂ ਤੇ ਵਾਰਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬੋਝਾਂ ਵਿਚ ਵੀ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ
ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਇਹੀ ਸੁਰ ਗੂੰਜਦੀ ਸੁਣੀਦੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ
ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸਲੋਂ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਥੀ
ਬਣਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਲੋਕ-ਆਤਮਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ
ਦੁਆਰਾ ਲੋਕ-ਰਾਇ ਨੂੰ ਢਾਲ ਸਕਣ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਬਾਨ ਦੇ
ਸਾਹਿਤ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਜੇ ਸਾਹਿਤ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੋਧ
ਵਿਚ ਤੌਰ ਕੇ ਹੁਣ ਵਰਗੀਆਂ ਦੁਖਦਾਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਟਾਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ,
ਜੇ ਇਹ ਸੋਚਾ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ
ਪ੍ਰਗਤਿਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਕੀ ਹੈ? ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਇਹ
ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜਿਹਨ ਵਿਚ ਖੋਰੂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੁਪਾਸੇ ਪਸਰੀ
ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚ, ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਸਦਾ ਠੀਕ ਠੀਕ
ਉਤਰ ਲੱਭ ਸਕਣਾ ਸਹਿਲ ਨਹੀਂ।

ਪਰ ਉਤਰ ਤਾਂ ਢੂੰਡਣਾ ਪਏਗਾ ਹੀ, ਨਾ ਕੇਵਲ ਉਤਰ ਸਗੋਂ ਯਥਾ ਸਿਭਵ
ਉਪਾਅ ਵੀ। ਇਕ ਉਤਰ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ
ਹੈ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਮੁਢਲੀ
ਸੀਮਾ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਸੰਪ੍ਰਿਤ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ। ਕਾਰਣ ਕੁਝ
ਵੀ ਹੋਣ, ਲਿਖਤੀ ਸਾਹਿਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਪੂਰਣ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਬਣ

ਸਕਿਆ। ਪਰਿਣਾਮ ਸਰੂਪ ਉਚੇਰੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਟੀ ਰੱਖਣ ਦੇ
ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੇ ਓਨਾ ਸਾਰਥਿਕ ਕਰਤੱਵ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਇਆ,
ਜਿੰਨੇ ਦੀ ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਮੀਦ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਉਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੋਲ ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ
ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਕਲਮ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਕ
ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ
ਨਿਰਣੈਜਨਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਨੇ ਜੇ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਲੋਕ ਆਤਮਾ ਦੀ
ਆਵਾਜ਼ ਬਣਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਕਲਮ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਖੇਤਰ
ਵਿਚ ਵੀ ਕ੍ਰਮਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਪਏਗਾ। ਕੇਵਲ ਕਲਮ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਲਾਬ
ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ।

ਬਹੁਤ ਮਾੜੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਮਾੜੇ ਸਮੇਂ
ਨਰੋਈਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਨਾਏ ਸਭ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ, ਖੁੱਧੀਜੀਵਾਂ ਨੂੰ
ਕਰਮਵੀਰ ਬਣਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ●

.....ਕੋਈ ਨਫਰਤ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਦੇਖੇ

ਗਾਹੇ-ਬਗਾਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇ-ਇਜ਼ਤੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਉਹ ਵੀ ਚੁਪ ਰਹੇ..... ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਤੇ
ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਸਕਾਇਤ ਨਾਂ ਲਿਆਂਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ। ਸਿੱਦੀ ਸਾਂ ਸਾਇਦ ਮੈਂ
ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੋਵੇ..... ਪਰ ਇਹਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੈ?" ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ
ਵਲ ਵੇਖਦੀ ਕੁੜੀ ਮੇਰੇ ਵਲ ਸੁਆਲੀਆ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਝਾਕੀ।

ਪਰ ਮੈਂ ਨਿਰ-ਉਤਰ ਸਾਂ।

"ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਪੀੜਾਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਫੁਲ ਮੇਨੂੰ ਨਸੀਬ ਹੋਇਆ ਇਹ
ਮੇਨੂੰ ਈ ਪਤਾ। ਪੰਜਾਹ ਗਜ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਨਰਸਰੀ 'ਚ ਜਦ ਇਹ ਭੁਖ ਕਾਰਨ
ਰੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਛਾਤੀ ਚੋਂ ਆਪਣੇ - ਆਪ ਦੁੱਧ ਰਿਸਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ..... ਤੇ
ਮੇਰੇ ਇਸ ਜਿਗਰ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ?..... ਕੋਈ ਦੁਖ
ਮਨਾਉਂਦਾ?" ਕੁੜੀ ਨੇ ਬੱਚਾ ਬੱਘੀ ਚੋਂ ਉਤਾਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਾ
ਲਿਆ। ਰੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਾਲ ਹੋਈਆਂ ਅੱਖਾਂ ਕਿਸੇ ਚੰਡਿਕਾ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ
ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤੇ ਉਹ ਪੂਰੇ ਰੋਹ 'ਚ ਗਰਜੀ, "ਇਹ ਮੇਰਾ ਜਿਗਰ ਹੈ
..... ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ..... ਕੋਈ ਇਸ ਦੇ ਜਨਮ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਂ ਮਨਾਏ, ਮੈਂ
ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ..... ਪਰ ਕੋਈ ਇਹਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਦੇਖੇ!"

ਫੇਰ ਉਸ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਮਾਸੂਮ ਜਿੰਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਮਨ 'ਚ ਵਧਾ ਲਿਆ,
ਸਾਇਦ ਨਫਰਤ ਦੀ ਧੁਪ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ!

ਜੁਆਬਾਜ਼ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ

ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ 'ਭਠਲ'

ਐਂ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਓ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਤੋਂ
ਬਾਹਰ ਆਕੇ ਦੇਖੋ,
ਬੇਗਮਾਂ ਤੋਂ ਮਾਰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਗੋਲੇ,
ਬਾਦਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰ ਰਹੇ ਨੇ!

ਸਾਹਿਤਕ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ

ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ 'ਭਠਲ'

ਗੰਡਿਆਂ ਦਾ ਰਸ
ਕੋਪਸ਼ੁਲਾਂ 'ਚ ਲਪੇਟਕੇ
ਵੇਚ ਚੁਕੇ ਨੇ ਬੇਬੇਰਾਂ
ਬਜ਼ਾਰੀ ਹਕੀਮ
ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਕਟ 'ਵਾਦ' ਤੇ
'ਬਸਦਵਾਦ' ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਹੋਰ
ਵਾਦ ਕਿਸ ਦੀ ਬਦਹਜ਼ਮੀ
ਲਈ ਵੇਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਚ ਹੋ

ਪੰਜ ਰੁਪੇ ਦਿਹਾੜੀ ਤੇ
ਵਿਕਟ ਵਾਲੇ ਲੋਕ
ਕਿਥੋਂ ਲੈਣਗੇ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪੇ
ਤੁਹਾਡੇ 'ਵਾਦਾਂ' ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼
ਖਰੀਦਣ ਲਈ

ਗਜ਼ਲ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ

ਕਾਫ਼ਿਰ ਨੇ ਬਣ ਕੇ ਮੌਮਨ ਇਹ ਬਾਤ ਜੋ ਕਹੀ ਹੈ।
ਹਾਕਮ ਲਈ ਉਤਾਰੀ ਅਸਮਾਨ ਤੋਂ ਵਹੀ ਹੈ।
ਗਈ ਵਾਰਤਾ ਅਰੰਭੀ ਖਾਨਾ ਤਲਾਸ਼ੀਆਂ ਦੀ
ਦਿਲ ਆਪਣਾ ਫੋਲ ਚਾਲਿਮ, ਕੀ ਕੁਝ ਪਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਹੋਝੂਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਸੁਰਤ ਗੰਧਲਾ ਜਈ ਹੈ ਯਾਰਾ
ਬੁਨ ਕੇ ਬੁਨਾਰ-ਤਖਤੀ ਕਾਰਖਾ ਜੋ ਸੀ ਲਹੀ ਹੈ।

ਸੀਨੇ 'ਚ ਚੰਨ ਤਾਈਂ ਕਦ ਦਾਖਲਾ ਮਿਲੇਗਾ?
ਕੋਸੀ ਇਹ ਬੰਦ ਕੋਠੀ! ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਦਹੀ ਹੈ।
ਸੀਖਾਂ ਦੇ ਬੰਦ-ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹੈ ਸੱਚਾਈ
ਦਿਸਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਅੱਖ ਬੰਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੀਤੀ ਬੜੀ ਕਰਮਾਤ ਇਸ ਹੱਥਕੜੀ ਨੇ ਤੇਰੀ
ਕੁਝ ਰੰਗ ਬਦਲਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਜਾਨ ਪੈ ਕਈ ਹੈ।
ਮਸ਼ੂਰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਰੱਤ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ।
ਸੂਲੀ ਲਹੂ 'ਚ ਨਾ ਕੇ ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਕਹੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਵੀ ਸਾਵਣ ਵਿਚ ਘਟਾਂ ਹਨ ਵਰਦੀਆਂ।
ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਰਿਸ਼ਿਮ ਨਹੀਂ, ਫਸ ਫਸ ਨਹੀਂ।
ਨਾ ਉਠੀ, ਹੋਵੇ ਮੇਰੇ ਸੀਨੇ ਚੋਂ ਚੀਕ।
ਯਾਦ ਮੇਨੂੰ ਇਕ ਵੀ ਐਸਾ ਦਮ ਨਹੀਂ।

Panjabi Guide No. 1 (ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਈਡ ਨੰਬਰ 1)

**ਛਪ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ
4 ਸਾਲ ਤੋਂ 8 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ
ਪੜ੍ਹਾਓ
ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ 5 ਡਾਲਰ**

Panjabi Guide No. 2

ਇਹ ਵਰਕ-ਬੁੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ
ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ 10 ਡਾਲਰ
ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਲਈ ਅਵੁੱਤੀ ਤੋਹਫਾ - ਅੱਜ ਹੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ
ਦੇਵਾਂ ਗਾਈਡਾਂ ਲਈ ਲਿਖੋ :-

Kesar Singh

13487 - 98 A Ave.
Surrey, B.C. CANADA V3T 1C7
(604)581-3185

ਧਾਰਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ

ਇਕ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਧਰਮ

ਪ੍ਰੋ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਨਵੀਨਤਮ ਧਰਮ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਇਕ ਨਵੀਂ ਤੇ ਨਰੋਈ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ:

ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਈ
ਤਿਸਦੇ ਚਾਨਣਿ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਈ ॥

(ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧)

ਇਸ ਜੀਵਨਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦਾ ਇਕ ਪਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਉਸ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਾਰਕ ਹਨ। ਇਕ ਪਿਤਾ ਇਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਕ, ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਗੁਰ ਹਾਈ ॥

(ਸ਼ਿਰਨ ਮਹਲਾ ੫)

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਦੇਸ਼, ਰੰਗ, ਨਸਲ ਜਾਂ ਲਿੰਗ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ। ਨਾ ਹੀ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਤ ਪਾਤ ਤੇ ਉਚ ਨੀਚ ਦਾ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਹੈ:

ਫਕੜ ਜਾਤੀ ਫਕੜ ਨਾਉ ॥
ਸਭਨਾ ਜੀਆਂ ਇਕਾ ਛਾਉ ॥

(ਵਾਰ ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਮਹਲਾ ੧)

ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਤੇ ਇਸ ਤੇ ਵਸਦੀ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਸਿੱਖ ਦੇ ਕਰਮ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੂਰ ਦਰਾਡੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਰਬ, ਤਿੱਬਤ, ਲੰਕਾ ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਉਦਾਸੀਆਂ ਇਖਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ:

ਬਾਬਾ ਦੇਖੇ ਧਿਆਨ ਧਰਿ ਜਲਦੀ
ਸਭਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਿਸਿ ਆਈ ॥

ਬਾਬੇ ਗੁਰੂ ਗੁਬਾਰ ਹੈ ਹੈ ਕਰਦੀ ਸੁਣੀ ਲੁਕਾਈ ॥

ਬਾਬੇ ਤੇਖ ਬਣਾਇਆ, ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਗੱਤਿ ਚਲਾਈ ॥

ਚੜਿਆ ਸੋਧਣਿ ਧਰਤਿ ਲੁਕਾਈ ॥

(ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਾਰ ੧)

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕਿਸੇ ਇਲਾਕੇ, ਨਸਲ ਜਾਂ ਰੰਗ ਤਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਸਰਵਦੇਸ਼ੀ ਤੇ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਧਰਮ ਹੈ। ਭਾਈ ਕੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਜਗਤ ਦਾ ਗੁਰੂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਜਾਹਿਰ ਪੀਰ ਜਗਤ ਗੁਰ ਬਾਬਾ ॥

(ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਾਰ ੨੪)

ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਵੀ ਸਰ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਤਕ ਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ, ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦ ਦਾ ਪੀਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ:

ਫਿਰ ਉਠੀ ਆਖਰ ਸਦਾਮ ਤੋਹੀਦ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇ।

ਹਿੰਦ ਕੇ ਇਕ ਮਰਦਿ ਕਾਮਲ ਨੇ ਜਗਾਇਆ ਖਾਸ ਸੇ।

(ਅਲਾਮਾ ਇਕਬਾਲ)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਬਰ ਦਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਅਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਈ ਸੀ ਤੇ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਿਆ। ਐਮਨਾਬਾਦ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇਵੇਲਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਗੇ ਪੁਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ:

ਖੁਰਸਾਨ ਖਸਮਾਨਾ ਕੀਆ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ॥

ਆਪੇ ਦੋਸੁ ਨ ਦੇਈ ਕਰਤਾ ਜਮ ਕਰ ਮੁਗਲ ਚੜਾਇਆ ॥

ਏਤੀ ਮਾਰ ਪਈ ਕੁਰਲਾਣੈ ਤੈਂ ਕੀ ਦਰਦ ਨਾ ਆਇਆ ॥

ਰਤਨ ਵਿਗਾੜਿ ਵਿਗੋਇ ਕੁਤੀ ਸੁਇਆਂ ਸਾਰ ਨ ਕਾਈ ॥

(ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧)

ਬਾਬਰ ਦਾ ਹਮਲਾ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸੀ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਅੰਗ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਹਮਲਾ ਆਖਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਅੰਗ ਦਸਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਗੇ ਪੁਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਖੀਰਲੀ ਤੁਕ ਵਿਚ ਜਾਬਰ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਤਾ ਕਹਿ ਗਿਰੇ ਰਤਨਾਂ ਵਰਗੇ ਹਿੰਦ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਘੱਟੇ ਵਿਚ ਰੋਲਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ, ਜੋ ਕਾਬਲ ਤੋਂ ਪਾਪ ਦੀ ਜੇਵ ਲੈ ਕੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਵਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ, ਜਾਤੀਆਂ ਕੀ ਮੁਸਲਮਾਨੀਆਂ ਉਚੀ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਹਿੰਦਵਾਣੀਆਂ ਸਭ ਤੇ ਪਏ ਕਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਇੱਜ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ:

ਮੁਸਲਮਾਨੀਆਂ ਪੜਹਿ ਕਤੋਬਾ

ਮਹਿ ਕਰਹਿ ਖੁਦਾਈ ਵੇ ਲਾਲੇ ॥

ਜਾਤਿ ਸਨਾਤੀ ਹੋਰਿ ਹਿੰਦਵਾਣੀਆਂ

ਹੋਹਿ ਭੀ ਲੇਖੇ ਲਾਇ ਵੇ ਲਾਲੇ ॥

(ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਰੱਬੀ ਜਲਾਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੈਣ ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਚਾਣਿਆ ਉਹ ਰਾਏ ਬੁਲਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ

ਥਾਣੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਰਾਸੀ ਜਾਤ ਦਾ ਸੀ।

ਤੀਸਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਇਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸਭ ਹਰੇ ਜਗਤ ਤੇ ਆਪਣੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰੇ ਅਥਵਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਰਸਤੇ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਵਾਰੇ ਬਚਾ ਲਵੇ:

ਜਗਤ ਜਲੰਦਾ ਰਖਿ ਲੈ ਅਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ,
ਜਿਤ ਦੁਆਰੇ ਉਬਰੇ ਤਿਤੇ ਲੋਹੁ ਉਬਾਰਿ ॥

(ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਵਾਰ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੩)

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਚਲਾ ਕੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਮਿਟਾ ਕੇ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਤੇ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ।

ਪੰਜਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਨੇ ਜਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੰਕਲਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼, ਪ੍ਰਾਂਤ ਜਾਂ ਜਾਤੀ ਦਾ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਥਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ ਉਥੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੂਫੀ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ (ਪਾਕਪਟਨ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਦੇ ਭਗਤ ਸੂਰਦਾਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ (ਕਾਂਸ਼ੀ), ਰਾਮਾਨੰਦ ਬ੍ਰਾਹਮਣ (ਪਰਯਾਗ), ਕਬੀਰ ਜਲਾਹਾ (ਵਾਰਾਨਸੀ), ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਛੌਬਾ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ), ਰਵੀਦਾਸ ਚਮਾਰ (ਕਾਂਸ਼ੀ) ਤੇ ਸਦਨਾ ਕਸਾਈ (ਜਿਹ ਦੇ ਵਾਸੀ) ਦੀ ਥਾਣੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਭਗਤ ਕੇਵਲ ਕਈ ਧਰਮਾਂ ਤੇ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖੋਵੱਖ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਾਸੀ ਸਨ। ਅੱਜ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਥਾਣੀ ਦਾ ਵੀ ਉਤਨਾ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਤਨਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਥਾਣੀ ਦਾ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਮੁਖ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਕੀਰ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਰੱਖਵਾਈ।

ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੁਗਲ ਜਾਬਰਾਂ ਦੇ ਬਰਖਲਾਵ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਆਸਾਮ ਤਕ ਗਏ ਤੇ ਕਈ ਸਾਲ ਲਗਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਰਸੂਖ ਅਸਰ ਨਾਲ ਆਸਾਮ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਖਤਮ ਕਰਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਰਮ ਖੇਤਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੂਸਰੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਤਿਲਕ ਜੰਤੂ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾ ਕਾ,
ਕੀਨੈ ਬਡੋ ਕਲ੍ਹ ਮਹਿ ਸਾਕਾ ॥

(ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦)

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਿਹਾਰ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਪਟਨਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਂਦੇੜ ਦਖਣ ਵਿਚ ਉਹ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਏ। ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਦਾ ਅਰੰਭ ਤੇ ਅੰਤ ਦੋਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੂਸਰੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਤੇ ਸਾਰੀ ਮਾਨਸ ਜਾਤੀ ਦਾ ਇਕੋ ਗੁਰਦੇਵ ਦੱਸਿਆ ਹੈ:

ਹਿੰਦੂ ਕੋਊ ਤੁਰਕ ਕੋਊ, ਰਾਫਜੀ ਇਮਾਮ ਬਾਢੀ
ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਬੈ ਏਕੇ ਪਹਿਚਾਨਬੋ ॥

ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਸੋਈ, ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਓਈ

ਦੂਸਰੇ ਨਾ ਭੇਦ ਕੋਈ ਭੂਲ ਭ੍ਰਮ ਮਾਨਬੋ ॥

ਏਕ ਹੀ ਕੀ ਸੇਵ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਗੁਰਦੇਵ ਏਕ

ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ, ਸਬੈ ਏਕੋ ਜੋਤ ਜਾਨਕੋ ॥

(ਅਕਾਲ ਉਸਤਤ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦)

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮੰਦਰ ਤੇ ਮਸੀਤ, ਪੁਜਾ ਤੇ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਭੇਦ ਨਿਆਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਹਿ ਕੇ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ:

ਦੇਹਰਾ ਮਸੀਤ ਸੋਈ, ਪੂਜਾ ਐ ਨਿਵਾਜ ਓਈ
ਮਾਨਸ ਸਬੈ ਏਕ ਪੈ ਅਨੇਕ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਓ ਹੈ ॥

ਦੇਵਤਾ ਅਦੇਵ, ਜਛ ਗੰਧੂ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦੂ

ਨਿਆਰੇ ਨਿਆਰੇ ਦੇਸਨ ਕੇ ਭੋਸ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਓ ਹੈ ॥

ਏਕੋ ਨੈਨ ਏਕੋ ਕਾਨ, ਏਕੋ ਦੇਹ ਏਕੋ ਬਾਨ

ਖਾਕ ਬਾਦ ਆਤਸ ਐ ਆਬ ਕੋ ਰਲਾਓ ਹੈ ॥

ਅਲਹ ਅਭੇਖ ਸੋਈ ਪੁਕਾਰ ਐ ਕੁਰਾਨ ਓਈ

ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਸਬੈ, ਏਕ ਹੀ ਬਨਾਓ ਹੈ ॥

(ਅਕਾਲ ਉਸਤਤ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ)

30 ਮਾਰਚ 1699 ਈਸਵੀ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਦਿਨ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੇਸਗੜ ਦੇ ਆਸ਼ਾਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਹ ਪੰਜੇ ਵਖ ਵਖ ਸੂਬਿਆਂ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਦਇਆ ਰਾਮ ਲਾਹੌਰ ਨਿਵਾਸੀ ਖਤਰੀ ਸਨ। ਭਾਈ ਮੁਹੰਮਦ ਚੰਦ ਦਵਾਰਕਾ (ਗੁਜਰਾਤ) ਦੇ ਛੱਬੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਚੰਦਰ (ਕਰਨਾਟਕ) ਨਿਵਾਸੀ ਨਾਈ ਸਨ। ਭਾਈ ਹਿਮਤ ਰਾਏ ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ (ਉੜੀਸਾ) ਦੇ ਝੀਵਰ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਧਰਮਦਾਸ ਹਸਤਨਾਪੁਰ (ਦਿੱਲੀ) ਦੇ ਜੱਟ ਸਨ। ਵਖ ਵਖ ਜਾਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਕਲਾ ਵਰਤਾਈ ਤੇ ਸਦਾ ਲਈ ਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਕਲਾ ਵਰਤਾਈ ਤੇ ਸਦਾ ਲਈ ਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਕਿਸੇ ਇਕ ਇਲਾਕੇ, ਪ੍ਰਾਂਤ ਜਾਂ ਜਾਤੀ ਤਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਸਭ ਜਾਤਾਂ ਤੇ ਸਭ ਇਲਾਕੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਤਖਤ

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਕ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਬਿਹਾਰ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਂਦੇੜ ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿਚ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤੇ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿਚ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੂਮੀ ਮੰਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਰਾਠਾ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਘਰੀ ਪੁਚਾਣਾ ਕੋਈ ਆਸਾਨ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਵਾਰੀਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਇਤਨੇ ਲੰਮੇ ਸਫਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੈਣਾਂ ਜਾਣ ਘੋੜਿਆਂ ਤੇ ਸਵਾਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪ ਪੈਦਲ ਨਾਲ ਚਲਦੇ ਰਹੇ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਚਿਤਰ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਇੰਝ ਦੱਸਿਆ ਹੈ:

ਯਾਹੀ ਕਾਜ ਧਰਾ ਹਮ ਜਨਮੇ

ਸਮਝ ਲੋਹੁ ਸਾਧੂ ਸਭ ਜਨਮੇ

ਧਰਮ ਚਲਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ

ਦੁਸਟ ਸਭਨ ਕੋ ਮੂਲ ਉਪਾਰਨ ॥

(ਬਚਿਤਰ ਨਾਟਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦)

ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਦੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਭੰਗਾਣੀ ਦੇ ਯੁਧ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖਦਰਾਣੇ ਦੀ ਵਾਥ ਮੁਕਤਸਰ ਤਕ ਕਈ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਲੜਾਈਆਂ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਹੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸੱਚ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕੋਈ ਲੜਾਈ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਮੱਲਣ, ਜਾਇਦਾਦ ਖੋਹਣ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਜੀ ਸਵਾਰਥ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਤ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਬਿਨਾਮ ਤੇਜ਼ ਹੀ ਲੜੀ।

ਇਹ ਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਈ ਹੱਕ ਪਸੰਦ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਦਿਤੀਆਂ। ਸਫ਼ਰੇ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਪੀਰ ਬੁਧੂਸ਼ਾਹ ਆਪਣੇ ਸੱਤ ਸੌ ਮੁਰੀਦਾਂ, ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਭਾਈ ਤੇ ਸਾਲੇ ਸਮੇਤ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਹੋ ਕੇ ਭੰਗਾਣੀ ਦੇ ਯੁਧ ਵਿਚ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨਾਲ ਲੜੇ। ਪੀਰ ਜੀ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਭਾਈ ਤੇ ਸਾਲੇ ਨੇ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ। ਗਨੀ ਖਾਨ, ਨਬੀ ਖਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਘੋੜੇ ਵੇਚੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਜਦ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪਿਛਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚ ਦਾ ਪੀਰ ਦਸ ਕੇ ਪਲੰਘ ਤੇ ਬਿਠਾ ਆਪਣੇ ਮੈਦਿਆਂ ਤੇ ਉਠਾ ਕੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਪੁਚਾਇਆ। ਨਵਾਬ ਮਲੋਰਕੋਟਲਾ ਤੇ ਰਾਏਕੋਟ, ਸਰਦਾਰ ਰਾਇ ਕਲਾਰ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਦਾਨੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਮ ਅੱਵਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਦਾ ਪਰਚੱਲਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ, ਦੇਸ਼, ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਸਕਤੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਤੋਂ ਵੱਖ ਮਹਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਭਾ ਹੋਣ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਗਵਾਈਆਂ, ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਟੋਟੇ ਕਰਵਾਏ ਤੇ ਅਖੀਰ ਆਪਾ ਵਾਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਆ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨਾਲੋਂ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਪਿਆਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨ ਨਾਲੋਂ ਧਰਮ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤਵਾਰੀਖ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਸਵਾਸਾਂ ਤਕ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿੜ ਦਿਹਾਦੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਰਵਾਏ। ਚਰਖੀਆਂ ਤੇ ਜੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਰਸੇ ਨੂੰ ਹੌਸ ਹੌਸ ਕੇ ਚੁੰਮਿਆ।

ਸੋਰੇ ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਦਿਨ 1801 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਰਾਜ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸ਼ੇਰੂਲਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਤੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਉਚੇਚੀ ਫੌਟ ਜਾਂ ਰਿਆਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਸੂਬਾ ਸਰਹੰਦ, ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਖਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਤੇ ਨਿਆਇ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਭਾਵ ਸ਼ੇਰੂਲਰ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਧਰਮ, ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਜਾਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਤਕਰੇ ਬਿਨਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਨਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਫਕੀਰ ਅਜੀਜ਼ੁਦੀਨ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸੰਯਦ ਨੂਰ ਦੀਨ, ਫਕੀਰ ਈਮਾਮੁਦੀਨ ਆਦਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਬੇਲੀ ਰਾਮ, ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਦੀਵਾਨ ਭਵਾਨੀ ਦਾਸ ਤੇ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਹਿੰਦੂ ਸਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਜਨਰੈਲ ਗਾਊਸ ਖਾਨ, ਜੋ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦਾ ਇਚਾਰਜ ਸੀ, ਤੇ ਇਲਾਵਾਂ 42 ਅਫਸਰ ਯੂਰਪ ਦੇ ਵਖ ਵਖ ਫਰਾਂਸ, ਅਮਰੀਕਾ, ਰੂਸ, ਇਟਲੀ, ਸਪੇਨ, ਹੋਗਰੀ, ਯੂਨਾਨ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਨ। ਰੋਵਰੋਡ ਵਲਦ ਦੀ ਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਬਦੇਸ਼ੀ ਜਰਨੈਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਮਸ਼ਹੂਰ ਐਲਰਡ ਤੇ ਕੋਰਨ ਫਰਾਂਸੀਸੀ, ਵੈਨਤੂਅਰਾ ਤੇ ਅਵੀਤਾਬਾਈਲ ਇਟਲੀਅਨ ਤੇ ਹਾਰਲਿਨ ਅਮਰੀਕਨ ਸਨ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਖਸੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸਿੱਖ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ। ਸਾਂਝੇ ਕਲਾ ਲਈ ਜੁੜਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

1849 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰ ਸਵਾਸਾਂ ਤਕ ਆਜਾਦੀ ਦਾ ਝੰਡਾ ਝੁਲਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਨਾਮਧਾਰੀ ਨਹਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਜਾਦੀ ਦੀ ਜੋ ਜੋਤ ਜਗਾਈ ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਰੱਖਿਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਸਿੱਖ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਧਰਮ ਹੈ।

ਉਜੜੇ ਵਸੇ ਉਹ ਮੁੜ ਉਜੜੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੋ ਤਕਦੀਰ ਹੈ.....

□ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਂਸਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਉਧਰੋਂ ਉਜੜ ਕੇ ਇਧਰ ਆਏ ਸਨ ਤੇ ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਪਿੱਛੋਂ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਉਖਾੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀ ਮਾਰ ਪਈ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ - ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬਗੰਜ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੋਤੀ ਬਾਗ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਪਿਆਉ - ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਕੈਂਪਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਵਿੱਚ 50 ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੋਤੀ ਬਾਗ ਵਿੱਚ 50 ਪਰਿਵਾਰ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਸ ਦਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਪਿਆਉ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਵਿਧਵਾ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਹੀ ਥਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਔਰਤ ਜਿਸ ਦਾ ਪਤੀ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਹਾਲੀਆ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬਗੰਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋ ਜੁਆਨ ਜਹਾਨ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਧੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ “ਆਪਣੇ” ਮੁਲਕੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੇਖ ਕੇ ਆਉਣ, “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ?” ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਵੀ ਘਰ ਪਰਤ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਪਾਸ ਚਲੇ ਜਾਣ।

ਸਿਆਲਕੋਟ ਤੋਂ ਉਜੜ ਕੇ ਆਈ ਪਾਰਬਤੀ ਦਾ ਪਤੀ ਉਧਰੋਂ ਤਾਂ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਧਰ ‘ਆਪਣਿਆਂ’ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਜਾਨ ਗੁਆ ਬੈਠਾ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਬਣੀ ਲੈ ਲਈ। ਬੜੇ ਭਰੇ ਹੋਏ ਦਿਲ ਨਾਲ ਉਹ ਆਖਦੀ ਹੈ, “ਵੀਰ ਜੀ, ਅਸੀਂ ਉਧਰੋਂ ਉਜੜ ਕੇ ਇਧਰ ਆਏ ਸੀ। ਸੋਚ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਚਲੇ “ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼, ਆਪਣਾ ਘਰ” ਹੈ। ਹੁਣ ਇਥੋਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਉਜੜਨਾ ਪਿਆ।

ਨਹੀਂ ਇੱਕ ਪਾਰਬਤੀ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰਾਂ, ਮੰਦੇਦਰੀਆਂ, ਪਾਰਬਤੀਆਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਦਾਸਤਾਨ ਸੁਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ

ਸਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਰਦ ਬਚੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਾਸਦੀ ਇੱਕੋ ਹੈ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਵੇਲੇ ਉਧਰੋਂ ਉਜੜ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਟੱਬਰਾਂ ਦੇ ਟੱਬਰ ਦਿੱਲੀ ਆ ਕੇ ਵਸ ਗਏ। ਇਥੇ ਹੀ ਭੈਣਾਂ, ਭਰਾਵਾਂ, ਧੀਆਂ, ਪੁੱਤਾਂ ਦੇ ਗਿਸ਼ਤੇ ਕੀਤੇ। ਇਥੇ ਹੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਆਹਰ ਬਣਾਇਆ। ਦਿੱਲੀ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੇਕਾ, ਸਹੁਰਾ, ਨਾਨਕ, ਦਾਦਕੇ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਨਾਤਾ ਹੋਵੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਹਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਮਰੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਪਰੰਤੂ ਹਮਦਰਦ ਗੁਆਂਢੀਆਂ, ਸੱਜਣਾਂ, ਮਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਦਾਨੀਆਂ ਦੇ ਝੁੰਡਾਂ ਦੇ ਝੁੰਡ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਲੈ ਕੇ ਰੋਜ਼ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੇ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਲੰਗਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਤਨ ਢੱਕਣ ਲਈ ਅਤੇ ਠੰਢ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੱਪੜੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਦੁੱਧ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਬਣ ਤੇਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁੱਝ ਨਕਦ ਮੱਦਦ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਵਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 250 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੁਲਾਰੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸੰਬਰ '84 ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਇਰੀ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵੰਡੇ ਹਨ।

ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਿਧਵਾ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਸਟੈਂਸਿਲ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੂਚੀਆਂ ਸਾਈਕਲੋਸਟਾਈਲ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ) ਲੈ ਆਇਆ। ਆਖਰੀ ਸਟੈਂਸਿਲ ਤੇ ਆਖਰੀ ਨੰਬਰ 948 ਸੀ। ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੂਚੀ ਹਾਲਾਂ ਅਧੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਔਸਤਨ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਉੱਪਰ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਵੀ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫੋਰਮ ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 1971 ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਹੀਰੋ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਹਾਲਾਂ ਠੱਸ ਕੁੱਝ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਡਾ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਘਾਟ

ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਦਰਜਨ ਕੁ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਲਈ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਦੋ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਫੰਡ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ

ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਸਖਤ ਘਾਟ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਹਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਘੱਟ ਅਤੇ ਨਾਮ ਚਮਕਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਰਾਹਤ ਫੰਡਾਂ ਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਪੁਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ

ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਾਂ, ਦਿੱਲੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਦੰਗਿਆਂ ਸਬੰਧੀ 65 ਕੁ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੰਗੇ ਹੋਏ, ਉਹ 60 ਜਾਂ 100 ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ।

ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਵਾ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬੜੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਔਰਤ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਹੈ ਸੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਹਨ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਚਲੇ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰ ਕੁ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਰੀਬ ਤਬਕੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਲਿਖਣਾ ਆਉਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇੱਕਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਲਿਖਾ-ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਬਲ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਦਸ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿਵਾ ਕੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕਰਵਾਏ। ਹੁਣ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਪਿਆਉ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਮੇਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਿਵਾਉ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕਰੇਗੀ।

ਜਨਤਾ ਦੀ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ 20 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ - (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) ਪੰਜਾਬ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਬੈਠਕ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ 20 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਤੀ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਚੋਣ ਲੜੇ ਤੇ ਦੀਆਂ ਸਿਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਫਰੰਟ ਜਾਂ ਸਾਂਝੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਿਭਾ ਹਨ।

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ?

ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

- ਗਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ
- ਇੰਡੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣੀ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਕਿਸੇ ਗਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ (ਗੇਂਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਆਰਫਨ (ਯਤੀਮ) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ।
- ਬਿਜਨਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।
- ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਇਨਕੁਆਰੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।
- ਟੈਮਪਰੇਰੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ।

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ

- ਗੇਟਰਨਿੰਗ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਵਿਜ਼ਟਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਇੰਡੀਆ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਡਾਈਵੇਂਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਮੋਰਟਗੇਜ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਸਿਟੀਜਨ ਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਜਾਂ ਫੁਨ ਕਰੋ

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ

ਘਰ (604) 228-0452

(604) 733-5611

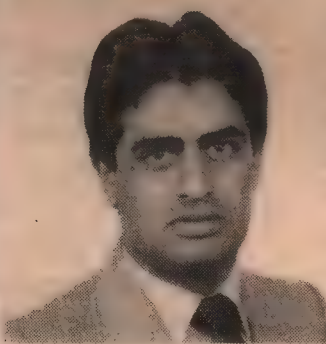
ਟੈਲੇਕਸ 04-508746

Malkit Singh Parhar

#201-1275 W. 6th Avenue,
Vancouver, B.C. V6H1A6

FOGG MOTORS

60 - 10th Street, New Westminster

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ, ਵੇਨ ਜਾਂ ਪਿਕਅੱਪ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਂ ਟਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋ — ਸਦਾ ਇਕੋ ਨਾਮ ਯਾਦ ਰੱਖੋ —

“FOGG MOTORS”

ਜਿੱਥੇ ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ ਆਪ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਹਰ ਵੇਰੀ ਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

These all Cars must go by this Weekend

1984 Monte Carlo Fully loaded Only 7000 km.	1985 Escort 's' 4 Cyl. Front W/D \$6988	1984 Timo GL PS, PB, 4 cyl. 4 dr. Only \$7888
1980 Skylark Ltd. PS, PB, PW Only 60,000 km	1983 Grant Prix Fully loaded Only 18,000 km	1984 T - BIRD PS, PB, PW Air cond \$10988
1981 Firebird Formula PS, PB, PW Low miles. Exc. Condition	OPEN SUNDAY 11 A.M. to 4 P.M.	1977 Grand Lemman Very Low Miles PS, PB Only \$2495

Sukhjinder Bath
(Sukhi)

Bus: 522-2821
Res: 594-7712

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਉਂਤਬੰਦ ਦੰਗੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਛਾਪਾ ਹੈ।

-ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ
ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੁਕੱਦਮਾ

ਹੇਠ ਅਸੀਂ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜੋ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਘਟਨਾ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਥਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਰਤ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸੰਪਾਦਕ

(1) ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਮਧੂ ਕਿਸ਼ਵਰ, ਰੂਪ ਵਨੀਤਾ ਅਤੇ ਰਕੇਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ ਹਨ। (ਮਧੂ ਕਿਸ਼ਵਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਮਾਨੂਗੀ' ਦੀ ਸੰਪਾਦਕ ਵੀ ਹੈ)। (2) ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰਦਾਤ ਬਾਰੇ ਜੋ ਸਵੀਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਵੇਂ ਉਹ ਸਵੀਧਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਵਾਰਦਾਤ ਨਾਲ ਉਹਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ।

(3) ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ :

1. ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਟੇਟ।
2. ਹੈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਅਤੇ ਹੈਮ ਸੈਕਟਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਜਾਨ ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰੱਖਵਾਲੀ ਕਰਨ।

ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਚੁਰਮ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ।

1. ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ, ਜਿਹੜਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਤਜ਼ਾਮੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਹੈ।
2. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਸ, ਜਿਸਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਕੁਤਾਹੀ ਦਿਖਾਈ।
3. ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸੈਕਟਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਇਜ਼ਤ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜੀਣ ਦਾ ਹੱਕ ਖੋਲ੍ਹਿਆ।
4. ਦਿੱਲੀ ਸਟੇਟ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਚੁਰਮ ਵਿਚ ਆਪ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ।
5. ਦਿੱਲੀ ਸਟੇਟ ਤੋਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਕਾਂਗਰਸੀ ਐਮ. ਪੀ., ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਰਤ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਸਰ ਥੱਲੇ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਾਬਨਾ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚੁਰਮ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। (ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

(1) 31 ਅਕਤੂਬਰ 1984 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਵੰਬਰ 3, 1984 ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੁਆਲਕ ਹੈ, ਜਾਨ ਤੋਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਨਵਿਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਅਤੇ ਲੁੱਟਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਦੇਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇਚਾੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ।

(2) ਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

1. ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ (21), ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇਟ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੀ ਜਾਨ ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇ।

2. ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ 19 (1) ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨੂੰ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ:

1. ਉਹ ਕੁਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖੁਲੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਰ ਝਿਰ ਸਕੇ।
2. ਉਹ ਕੁਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਰਵੇ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ

ਸਹਿਕਾਰੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - (ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਐਸ. ਐਸ. ਕੰਗ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 28 ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ" ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਲੈਂਡ ਮਾਰਗੇਜ਼ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਨਾਭਾ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੱਧਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਚੋਣਾਂ 30 ਨਵੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਾਕਾਇਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਵੰਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਉਦੋਂ ਚੋਣਾਂ ਆਖਰੀ ਪਲ ਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਦੂਸਰਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਚੋਣਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਉਪਰੰਤ ਵਾਜ਼ਿਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਐਸ. ਸੇਠੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਜਦ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ. ਐਸ. ਰਿਆਜ਼ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਦੂਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ. ਐਸ. ਖੋਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਜਮਹੂਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ

ਦੇਰਾਹਾ - (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) ਵੱਖ ਵੱਖ ਫਿਰਕਿਆਂ 'ਚ ਆਪਸੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਜਮਾਤੀ ਜੋਟੀ ਪੱਕੀ ਕਰਨ, ਹਰ ਵੰਨਗੀ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ, ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 'ਅਤਵਾਦੀ, ਵੱਖਵਾਦੀ' ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆੜ 'ਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨ ਸਮੂਹ ਦੀ ਹੱਕੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੁਚਲਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਠ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰਲ ਕੇ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕਨਵੀਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗ ਸਿੰਘ ਨਸਰਾਲੀ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ, ਸੜਕਾਂ, ਬਜ਼ਾਰਾਂ, ਦਫਤਰਾਂ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹੋਲਮਾਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਿਰਕੂ ਰੰਗਤ ਦੇ ਕੇ, ਫਿਰਕੂ ਅੱਗ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਹੱਥ-ਪੈਰ ਮਾਰ ਰਹੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੇਗੀ।

ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਹਾਂ ਤੜਫ ਰਹੇ,
ਕਿਸ ਰੂਹ ਸਾਡੀ ਭੰਗੀ ਹੈ।

ਬਣਾ ਸਕੇ।

3. ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਪਨਾ ਸਕੇ।

3. ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ (14) ਜੋ ਸਟੇਟ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਠਹਿਰਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸਲੂਕ ਕਰੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਹੋਵੇ।

4. ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ 15 (1) ਜੋ ਸਟੇਟ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਠਹਿਰਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਤਕਰਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

5. ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ 25 (1) ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਕੀਦਾ ਅਪਣਾਏ ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਕੀਦੇ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੇ।

(3) ਅਸੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਉਪਰ ਨਾਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਪੰਜੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਸੀਂ ਨਾਲ ਹੀ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਰੀਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ (ਇਹ ਰੀਪੋਰਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਉਤੇ ਉਂਗਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਚੁਰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ)

(4) ਅਸੀਂ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

ਦੁਨੀਆ ਇਹ ਬਹੁ-ਰੰਗੀ ਹੈ।
ਕੁਝ ਮਾੜੀ ਕੁਝ ਚੰਗੀ ਹੈ।

ਕਮ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਦੁਰਕਾਰ ਰਹੇ,
ਆਪਣਾ ਸਾਥੀ ਸੰਭਾਲ ਲੈ।

ਤੇਰੀ ਖਾਤਰ ਜਾਨ ਅਸਾਂ,
ਸੁਲੀ ਉੱਤੇ ਟੰਕੀ ਹੈ।

ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਖਤ ਲਿਖਿਆ ਆ,
ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀ ਤੰਗੀ ਹੈ।

ਅਕਸਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੰਗਦੇ ਲੋਕ,
ਮੌਤ ਅਸਾਂ ਪਰ ਮੰਗੀ ਹੈ।

ਅਮਰਿੰਦਰ ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਬਰ ਦਾ ਖੰਡਨ

ਅਜਨਾਲਾ - (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) "ਮੈਂ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਅਜੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।" ਇਹ ਇੱਕਸ਼ਾਵ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਹੋਸ਼ ਵਜੋਂ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ) ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਗੁਪਤ ਗੱਲਬਾਤ 'ਚ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਰਵਰੀ 1984 'ਚ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਗੱਲਬਾਤ 'ਚੋਂ ਆਪਣਾ ਨਾਤਾ ਤੋੜ ਲਿਆ ਸੀ।

ਜਦ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜੀਦਾ ਹੈ? ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਹੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਲੱਭ ਲੈਣਗੇ, ਕਿਉਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ "ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ" ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਸਮਾਰੋਹ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਕਾਰੀ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿੱਛੋਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਦੁਖਦਾਇਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗਾਂ 'ਚੋਂ ਉਜੜ ਕੇ ਆਏ ਲੱਗਭਗ ਇੱਕ ਲੱਖ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਮਤਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ) ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਅਨੰਦਪੁਰ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰਾਮੇਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਪਟਿਆਲਾ - ਉੱਤਰੀ ਜ਼ੋਨ ਹਿੰਦੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਾਮੇਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੁੱਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਪੈਂਡਲਿਟ ਛਾਪਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਹਿੰਦੂ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਿਨੋਦ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਗੁਪਤਾ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

1. ਇਹਨਾਂ ਚੁਰਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।
2. ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਮੁਅਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
3. ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪੈਰਵੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਲਾਈਆਂ ਜਾਣ।
4. ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਕਚੇਰੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਇਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪੂੰਜੀ ਨੂੰ 'ਜਥੇਬੰਦੀ' ਵਿਚ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।
5. ਮਰ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਲੂਕ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਆਵਤ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਮਦਾਦ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਆਵਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਦੋਸ਼ ਭਰੀ ਨਲਾਇਕੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੁੱਖੀ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।
6. ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਚੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
7. ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਬਰਤ ਹੋ ਜਾਵੇ।
- (5) ਅਸੀਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਏ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਅਸੀਂ ਮਿਲਾ ਕਦਿਮ ਕਰੇ ਕਿ ਅੱਗੇ ਵਾਸਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਫਿਰ ਜਿਹਾ ਚੁਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਅਰਤ ਨਾ ਪਵੇ।

ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਸ਼ੁਰੂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) ਰਾਮ ਦਰਬਾਰ ਵਿਖੇ 22 ਵਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਭੰਡਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਗਰੰਥਾਂ ਦੇ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 19 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਅਮਨ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 20 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਮਨਾਈ ਗਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਘੇ ਕਵਾਲਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਆਪਣੇ ਵਿਉਪਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ
ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ
ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮਿਟ ਦੇਣ ਲਈ
ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੂਨ ਕਰੋ
ਭਵਖੰਡਨ 324-4381

“ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿ ਦਰਗਹ ਚਲਿਆ ॥”

ਗਿਆਨੀ ਜਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਪਿੰਡ ਮੰਡਿਆਣੀ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਮੰਡਿਆਣੀ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਅਗਸਤ 1908 ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਬਚਪਨ ਦਾ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ। 1926 ਈ: ਵਿਚ ਆਪ ਰਸਾਲੇ (ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ) ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਕੇ ਬਰਮਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਫੌਜੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਹਿਬਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਦਕਾ ਹੀ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ।

ਭਾਈ-ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ:
1935 ਈ: ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਇਕ ਅਜੇਹੀ ਮਿਲਣੀ ਸੀ ਜੋ ਪੱਕੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਪਾ ਗਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਵੀ ਆਪ ਫੁੱਟੀ ਤੇ ਆਏ ਤਾਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਰਹੇ। ਸੈਕਿੰਡ ਵਰਲਡ ਵਾਰ ਦੁਰਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਆਪ ਪਿਨਸਨ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਆ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਰੱਜ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਲਾਹੇ-ਭੁੰਦੇ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਭਾ: ਸਾਹਿਬ ਭਾ: ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ “ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ” ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂ ਦੀ ਛੋਹ: ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਇਸ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸਦਕਾ ਹੀ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਜੱਥੇ ਸਮੇਤ ਹਰ ਸਾਲ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਪਿੰਡ ਮੰਡਿਆਣੀ ਜਾਂ ਨੀਵੀਂ ਤਲਵੰਡੀ ਵਿਖੇ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਕਥਾ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਲਾਹਾ ਉਠਾ ਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਹਰ ਸਾਲ ਤਿਆਰ ਬਰਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣਦੇ ਰਹੇ।

ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਘੋਲਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ: ਕੀਰਤਨ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪ ਜੀ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਘੋਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ। 1957 ਅਤੇ 1960 ਵਿਚ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ’ ਲਈ ਲੱਗੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਜੇਲ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ।

ਗਿਆਨੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ: ਸਤੰਬਰ 1977 ਤੋਂ ਨਵੰਬਰ 1981 ਤੱਕ ਆਪ ਜੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹੇ। ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਵੀ ਆਪ ਜੀ ਨੇ “ਗੁਰਸਿਖ ਮੀਤ ਚਲਹੁ ਗੁਰ ਚਾਲੀ ॥” ਦੇ ਗੁਰਭਰਮਾਨ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਇਆ। ਇਸ ਕੈਨੇਡਾ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਲਾਹੇ ਮਾਣੇ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਕੀਰਤਨ ਕਿਸੇ ਮਾਇਕ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ ਬਲਕਿ ਆਪ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਕ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਕ ਸਨ। ਇਥੇ ਰਹਿਦਿਆਂ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਅਤੇ ਰੋਟ ਸਥਾਈ ਕੀਰਤਨ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਜਜ਼ਬਾ ਰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਧਰਮ ਯੁਗ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ: ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨਵੰਬਰ 1981 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਮੰਡਿਆਣੀ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀਆਂ। ਮੌਜੂਦਾ “ਧਰਮ ਯੁਗ ਮੋਰਚੇ” ਵਿਚ ਆਪ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਜੱਥਾ ਲੈ ਕੇ 18 ਮਾਰਚ 1983 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਪੁੱਤਰ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ‘ਮੰਡਿਆਣੀ’ ਸਮੇਤ ਜੇਲ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ।

ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ: ਆਪ ਜੀ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਦਮੇ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਸਨ। ਕੋਈ 20 ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਰਾਇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਆਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਰਹੋ ਤਾਂ ਦਮੇ ਕਾਰਨ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਵਿਚ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਕੀਰਤਨ ਤਾਂ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਖੀਰਲੇ ਦਮਾਂ ਤੱਕ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਰਸ-ਮਾਣਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਪਰ ਅਖੀਰ ਜੂਨ 1984 ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਇਕ ਤਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਉਤੇ ਹੋਏ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸਦਮਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪੁਰਾਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਹਮਲਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜ ਭੂਤਕ ਸਰੀਰ ਸਹਿਣ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਸਫਲ ਕਰਕੇ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਫੁਰਮਾਣ “ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦੇ ਜਾਨਿ ਆਵਨਿ ਘਲਿਆ,” ਅਨੁਸਾਰ 5 ਜਨਵਰੀ 1985 ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਯਾਨੰਦ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਰ, ਸਿੱਧੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਪੂਰਨ ਗੁਰਸਿਖ, ਰਹਿਤ ਬਹਿਤ ਵਿਚ ਪਰਪੱਕ ਅਤੇ ਪੱਖਤ ਦੇ ਕੱਟੜ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ।

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਰ: ਆਪ ਜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਤੇ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿਛੇ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਧਰਮ ਸੁਪਤਨੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਪੁੱਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪ੍ਰਵਾਰ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਸਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ ਅਤੇ ਭਾਈ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਇਕ ਸਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ‘ਮੰਡਿਆਣੀ’ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਮੰਡਿਆਣੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਅਣਥੱਕ ਅਕਾਲੀ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਕਰ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਤਨ, ਮਨ ਅਤੇ ਧਨ ਨਾਲ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਿਆਨੀ ਜਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪਰਵਾਰ ਤੇ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਮਿਠੀ ਯਾਦ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਣੀ ਰਹੇ।

“ਸਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ, ਜਾਇ ਸੁਤੇ ਜੀਗਣਿ ॥”

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਕੌਮੀ ਮਸਲੇ ਉਠਾਏਗੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਗੱਰੁਪਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚਾਰ ਕੌਮੀ ਮਸਲਿਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭੂਪਾਲ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰਿਆ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਗੈਸ ਦਾ ਕਾਂਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਤੇ ਸਦਨ 'ਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ, ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ), ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ, ਵਾਰਵਰਡ ਬਲਾਕ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸੈਨਾ ਦੀ ਕਿਸਤੀ ਘੁਸ਼ਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਰ ਮਸਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਉਹ ਹਨ: ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਰ ਫੇਰੀਆਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਚ ਖਾਮੀਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਹੋਈ, ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ 'ਚ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ (ਸਿੱਖਾਂ) ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ।

ਬਾਅਦ 'ਚ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਨ ਦੀ ਲੋਕ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਉਤੇ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਜੇ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਆਸਾਮੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੱਪੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ 'ਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਆਗੂਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਸਵਰਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ. ਡੀ. ਖੇਬਰਾਗੜੇ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਰੀ ਮੁਰਾਹਾਰੀ ਇਸ ਆਹੁਦੇ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਐੱਨਾ ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ. ਵਰਗੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ 'ਚ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ) ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਹੈ।

ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਤੇ ਪੱਤਰ ਉਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ) ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਨੇਸ਼ ਘੋਸ਼, ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ. ਐਸ. ਗੁਰੂਪਦਾ ਸਵਾਮੀ, ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ. ਲਕਸ਼ਮਨ, ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਚਤੁਰਨਨ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹਿੰਦੀਨ ਸ਼ਾਵਲ, ਵਾਰਵਰਡ ਬਲਾਕ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਪੀ. ਚਕਰਵਰਤੀ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਲ. ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ. ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ 'ਚ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਾਰੇ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਨਵੇਂ ਆਈ. ਜੀ. ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ

ਜਲੰਧਰ - (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ. ਪੀ. ਐਨ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਲ ਪੰਜਾਬ ਫਰੰਟੀਅਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਆਈ. ਜੀ. ਥੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਹੇਡਕੁਆਰਟਰਜ਼ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਆਪ ਪੜ੍ਹੋ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪਰੋ

ਰੋਣ ਸਵਾਈ ਕੀਰਤਨ 'ਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ

ਭਾਈ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ, ਭਾਈ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ, ਭਾਈ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਪਿਤਾ ਜੀ, ਗਿਆਨੀ ਜਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਿੰਡ ਮੰਡਿਆਣੀ, ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ 8,000 ਰੋਸ ਸਟਰੀਟ (ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਰੁਸਾਇਟੀ, ਵੈਨਕੂਵਰ) ਵਿਖੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਰੋਣ ਸਵਾਈ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਫਿਲੋਸੋਫਰ, ਦੇਸਤ, ਮਿੱਤਰ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦਰਬਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨੀ ਜੀ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਆਰੰਭ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ 1 ਮਾਰਚ 1985
ਰੋਣ ਸਵਾਈ ਕੀਰਤਨ — ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਰਾਤ 2 ਮਾਰਚ 1985
ਭੋਗ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ — ਐਤਵਾਰ 3 ਮਾਰਚ 1985
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ - ਭਾਈ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ 874-3216
ਭਾਈ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ 434-8999

PARVEEN

ACCOUNTING SERVICES

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਉਂਤਪਾਜ਼ਾਂ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਲਈ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਰੱਖਣ ਲਈ (Book-keeping) ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫਾਰਮ ਭਰਵਾਉਣ ਲਈ ਯਾਦ ਰੱਖੋ।

Parveen Adrakar

ਬੇਸਿਕ ਚਾਰਜ \$10.00

ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਵਧੀਆ ਕੰਮ

324-1191

7277 Main Street, (57th Ave.) Vancouver

ACCOUNTING
BRIGHT
FINANCIAL
LECTURES

NORTH AMERICAN LIFE

NORTH AMERICAN LIFE
ASSURANCE COMPANY

Darshan Gill, M.A.

representative

320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1
Bus. 685-9335
Res. 321-6360

ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ

ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

ਦਿਲੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਜੋ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਚੋਣ ਤਕਰੀਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਮਹੂਰੀ ਤਹਿਰੀਕ ਲਈ ਬੜੇ ਸੰਜੀਦਾ ਸੁਆਲ ਖੜੇ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਜਮਹੂਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕ, ਜੋ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਪੂਰੀ ਇਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇਥੇ ਜੀਣ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹਤਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੋ ਕੁਝ ਦਿਲੀ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਇਸ ਹਤਿਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੌਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਗੁੱਸਾ ਜਾਂ ਰੋਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਕ ਵਿਉਂਤਬੰਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਕ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਸੀ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਨਾਲਾਇਕੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਏਨਾ ਅਮਲਾ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹਤਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਫਸੋਸ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਸਿਰਫਿਰ ਬੰਦੇ ਜਾਂ ਸਿਰਫਿਰਿਆ ਬੰਦਾ (ਜਿਹੜੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵਗ਼ਿਸ਼ੀਆਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਤਲ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਰੂਨੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਹਤਿਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਅਗੇ ਹੋਇਆ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਹੁਣੇ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚਾ ਤਹਿਸ ਨਹਿਸ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਜਮਹੂਰੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਰਖਰੂ ਕਰਨ, ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਵਿਖਾ ਕੇ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬੁਲਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਆਮ ਕਤਲ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੀ ਸਟੇਂਡ ਹੈ। ਇਹ ਸਟੇਂਡ ਪੁੱਛਦਿਆਂ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਗੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾਣ।

ਸਿੱਖ ਰਾਏਆਮਾਂ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਐਸੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ,

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਹਕੂਮਤੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਖਾਸ ਬੁਲਾਵਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਥੇ ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ, ਆਂਧਰਾ ਤੋਂ, ਕਰਨਾਟਕ ਤੋਂ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਤੋਂ ਤੇ ਨੇੜੇ ਆਸਾਮ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਡਿਕਟੇਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਹਨ। ਸਹੀ ਸ਼ਬਦਾ ਵਿਚ ਇਹ ਇਕ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮਸਲੇ ਵੱਲ ਕੌਮੀ ਰਾਏ ਬਣਾਵੇ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਇਸ ਵੱਡੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਨੰਦਪੁਰ ਰੈਜ਼ੂਲੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਕ ਧਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਐਸਾ ਇਲਾਕਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ 'ਬੋਲਬਾਲਾ' ਹੋਵੇ। ਇਸ ਬੋਲਬਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਤਲਬ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 'ਖਦਮਤਪਤਿਆਰੀ', 'ਸੁਰਖਿਆ' ਜਾਂ 'ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਦੀ ਮਾਲਕੀ'। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਰੈਜ਼ੂਲੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਗਲਤ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਜੋ ਸਿਵਾਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਰ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਰੈਜ਼ੂਲੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲਾ ਤੁਅਲਕੀ ਜਾਹਰ ਕਰੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜੰਤਾ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਾਰਨ ਜਮਹੂਰੀ ਲੋਕ ਹਨ। ਇਸ ਰੈਜ਼ੂਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ ਵੱਖਵਾਦ ਦੀ ਰੋ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ। 'ਬੋਲਬਾਲਾ' ਸ਼ਬਦ ਬੜਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਜੋ ਇਕ ਪਾਸੇ ਵੱਖਵਾਦ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਨੰਦਪੁਰ ਰੈਜ਼ੂਲੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਡਵਾਫਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੰਖੇਪ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਨਾ ਆਪ ਭਲਭਲਸਿਆਂ ਵਿਚ ਪੈਣ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਸਖਤਾਂ ਬੋਲੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹੋਣ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਤਾ ਲਗ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਰਫ਼ਤ ਮਾਮੂਲੀ ਨਹੀਂ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹਤਿਆ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਬਣਿਆ ਹੈ।

ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਬੋਲੇ ਜਿਹੜੀ ਤਹਿਰੀਕ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਲਾਤੁਅਲਕੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਸੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਥੇ ਬੈਠਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਤਹਿਰੀਕ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ? ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੋਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਕਥਿਤ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਅਤੇ ਸਿਆਣਪਤਾ ਦੋਨੋਂ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਉਤੇ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਾਤੁਅਲਕੀ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਫੌਰੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਵੀਰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮਾਯੂਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹ ਉਪਰਾਮ ਹੋ ਕੇ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁਕਣ, ਇਸ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਵਲ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਧਾਉਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਤੇ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਲਾਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਹਕੂਮਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸਕੇ ਆਪਣਾ ਨੁਕਸਾਨ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ। ਇਹ ਮੰਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਬਾਤ ਹੋਰਨਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਲ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਝੂਠ ਅਤੇ ਸੱਚ ਦੇ ਨਿਤਾਰੇ ਲਈ ਵੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਦਲ ਦੀ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 19 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸੱਦੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ - (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੀਟਿੰਗ 19 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ, ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਹਮਲੇ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸੱਦੇ ਗਏ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਰੱਖੀ ਗਈ।

ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ. ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸਿਆਸੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੋਰਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਭਰਪੂਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

'ਪ.ਟ.ਬ.' ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਮੁੱਖ ਮਸਲੇ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਆਸ ਹੈ।

ਜਾਖੜ ਨੂੰ ਵਧਾਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਰਾਮ ਜਾਖੜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਤਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਬਲਰਾਮ ਜਾਖੜ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ ਖਰੀਦਣੀ ਜਾਂ ਬਦਲਣੀ ਹੋਵੇ, ਸਪੋਰਟਸ ਕਾਰ, ਵੈਨ ਜਾਂ ਪਿਕਅੱਪ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੂਨ ਕਰੋ।
ਲਖਬੀਰ (ਲੱਕੀ) ਗੱਖਰ

Lakhbir 'Lucky'
Gakhar

OFF: 859-5271
RES: 853-1928

Toll free: 530-0254

Financing is available (O.A.C.)
FOR YOUR ANY AUTOMOBILE NEEDS,
CALL OR SEE (LUCKY) At
motorcade
"THE PEOPLE"

McCallum Road, At South Fraser Way,
Abbotsford, B.C.

Real Plumbing & Electrical Supply

7211 Main St. (at 56th Ave.)
VANCOUVER, B.C. V5X 3J3

- ਸੋਲਜ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ
- ਪਲਬਿੰਗ
- ਗੇਟਿੰਗ

- ਬਿਜਲੀ ਵਾਲੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਟੈਂਕ
- ਸਰਮਿਕ ਟਾਈਲਜ ਇਨਸਟਾਲੇਸ਼ਨ

Do-It- Yourself

- ਅਸੀਂ ਫਰਿਜ਼ ਤੇ ਸਟੋਵ ਵੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Satwinder Reehal ਸਤਵਿੰਦਰ ਰੀਹਲ

Ph. 324 - 7066

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ

ਜਲੰਧਰ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਰੋਧਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਫੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ।

ਜੇ ਗੋਰੀ ਰਾਤ ਹੈ ਚੰਨ ਦੀ
ਤਾਂ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਹੈ ਕਿਸ ਦੀ ?
ਨਾ ਲੁਕਦੇ ਤਾਰਿਆ ਵਿਚ ਚੰਨ
ਨਾ ਤਾਰੇ ਚੰਨ ਚ ਲੁਕਦੇ ਨੇ।

ਆਪਣੇ ਵਿਉਪਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ
ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ
ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮਿੰਟ ਦੇਣ ਲਈ
ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੂਨ ਕਰੋ।

ਭਵਖੰਡਨ 324-4381

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

■ BUYING
■ SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation.

Malkit Dhami, M.A. (Eco.)
Office: 736-3831 Res: 434-8548
Pager 524-8581, #2229

ਉੱਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਵਲੋਂ ਕਿਰਪਾਨ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦੇ ਅਟੌਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਖਤ — ਤੇ ਉਸਦਾ ਜਵਾਬ

Attorney General,
Province of Manitoba,
Parliament Buildings,
Winnipeg, Manitoba

ATTORNEY—GENERAL OF MANITOBA
Winnipeg R3C 0V8

Dear Sir:

January 15th, 1985.

Many of us in the Indo-Canadian Community of British Columbia are keenly interested in the developments in the Courts of Manitoba regarding the traditional and baptized Sikhs' right to wear a ceremonial sword at all times. As you may be aware, the Attorney General in British Columbia some years ago had sent a memorandum to the various police forces across British Columbia, asking them to respect this traditional Sikh religious right.

You may also be aware of a case decided by an Ontario Human Rights Tribunal respecting the right of a traditional and baptized Sikh to wear a ceremonial sword at all times.

Regardless of the merits or the eventual outcome of the case presently before the Courts in Winnipeg, I believe it is important to remember that a traditional and baptized Sikh is a Sikh while testifying before a Court of Law or at any other time in his or her life. As a human rights activist in British Columbia, I find the decision of the Court in Winnipeg to disallow baptized Sikhs from sitting in the gallery or testifying in the Court while wearing the ceremonial sword very troubling, and I believe in contravention of the Charter of Rights. I am aware of all of the arguments advanced in favour of disallowing traditional Sikhs from wearing ceremonial swords in public, however I must state unequivocally that in my view and in the view of human rights activists in general and the Indo-Canadian Community in particular, the Judge's decision contravenes the Charter of Rights while, in any event, the Judge really, formally speaking, had no jurisdiction to disallow the wearing of the ceremonial sword under the circumstances, as he had no specific criminal charge before him in that regard.

I would ask your Government, and the chief Court administrator in your Province, to review this matter very carefully in the context of our Charter of Rights, and particularly in view of the provisions relating to religious freedom. It would be a retrograde step to allow the Judge's decision to be turned into a policy in the Province of Manitoba, or anywhere else

Mr. Ujjal Dosanjh,
Dosanjh & Pirani,
Barristers and Solicitors,
202 - 5887 Victoria Drive,
Vancouver, B.C.
V5P 3W5

Dear Mr. Dosanjh:

This will acknowledge receipt of your letter of December 19th, 1984, which arrived in my office during my absence on vacation.

Our Department has taken the position that baptized Sikhs should be allowed to wear their ceremonial kirpans when attending court. We believe that we are quite able to look after court security without the drastic step of prohibiting the wearing of the ceremonial sword.

However the Provincial Court Judge made a contrary order. This matter is now before the Court of Queen's Bench and we are awaiting its decision. You should be aware that the prosecution is being conducted by Federal authorities and not by our own Crown Attorneys.

Yours sincerely,

Rpnald Penner, Q.C.

in Canada.

Yours truly,

UJJAL DOSANJH

UD/fb

c.c. Minister of Justice
Parliament Buildings
Ottawa, Ontario

ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ 50 ਕੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼

ਅਮਲੋਹ - (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਨ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਚੌਧਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ 3540 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ 1984-85 ਲਈ 50 ਕੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨਾਭਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਫਤਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ 2000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਤਵੰਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ 90 ਸ਼ੈਡ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ 3.50 ਕੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 50 ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬੁਨੈਕਸ਼ਨ ਚਾਲੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ 60 ਗੁਦਾਮ 5.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨਾਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਬੋਰਡ ਕੋਲ 1.40 ਕੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਤਕਮੀਨੇ ਵੱਲੋਂ 67 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਏ ਗਏ। ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਦੇ ਫਰਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ 21.76 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ 53 ਕੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਐਸਟੀਮੇਟ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾਭਾ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ 1.39 ਕੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਭਾਦਸੋਂ ਨੂੰ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਸਾਬਕਾ ਮਾਲ

ਸਾਬਕਾ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਚੌਧਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਬਲਰਾਮ ਜਾਖੜ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੁੜ ਸਪੀਕਰ

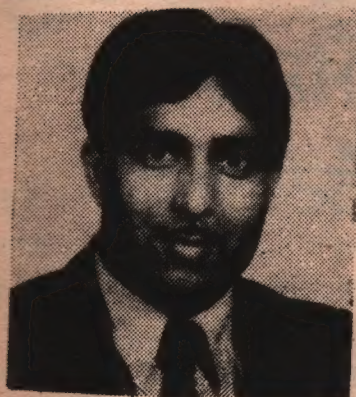
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) ਸ੍ਰੀ ਬਲਰਾਮ ਜਾਖੜ ਸਰਬ ਸੋਮਤੀ ਨਾਲ 8ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੁੜ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣ ਲਏ ਗਏ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਜਾਖੜ ਦੇ ਨਾਂ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਦ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਐਚ. ਕੇ. ਐਲ. ਭਗਤ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਤਾਈਦ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਟੋਮੈਂਟ ਸਪੀਕਰ ਸ੍ਰੀ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਜਾਖੜ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਦਨ ਤਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਗੂੰਜ ਉਠਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਜਾਖੜ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਰੰਗਦਾਰ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਰੀਮ ਰੰਗ ਦੀ ਸ਼ਾਲ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅੱਗੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਜਾਖੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਔਖਾਂ ਤੇ ਕੰਨ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਤੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਗੱਡੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹੀਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਜਾਖੜ ਨੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

WHEATON PONTIAC BUICK GMC LTD.

ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ
ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੋਡੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ-
ਪੇਮੈਂਟ ਦੇਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ
ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਲਓ

Kuldip Jha

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੰਡ
ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਮਿਲੋ
Bus. 526-2781

Res. 524-4137 Pager 687-7711 #7610
325 - 12th St., New Westminster, B.C.

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ,
ਵੈਨਾਂ ਆਦਿ ਵੀ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਤੇ ਖ਼ੀਦਦੇ
ਹਾਂ — ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਜਰੂਰ
ਦਿਓ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ, ਪਿਕ-ਅੱਪ ਅਦਿ ਹਨ-
ਕੀਮਤਾਂ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵਾਜਬ ਹਨ। ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ
ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਝੰਡ ਨੂੰ
ਜਰੂਰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਫੋਨ ਜਰੂਰ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ
ਕੀਮਤ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

SUPER BUYS

ਫਿਲਮ ਦਰਸ਼ਣ

ਚੋਣਾਂ ਆਈਆਂ ਤੇ 84ਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚਲੀਆਂ ਵੀ ਗਈਆਂ। ਕਈ ਫਿਲਮੀ ਹਸਤੀਆਂ ਨੇ ਸੁਖ ਦਾ ਸ਼ਾਹ ਲਿਆ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਅਮਿਤਾਭ ਅਤੇ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹੀ ਚੋਣ ਚਰਚਾ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਚੋਣ — ਚਰਚਾ ਛੱਡ ਕੇ ਫਿਲਮ — ਚਰਚਾ ਵਲ ਮੁੜ ਆਏ ਹਾਂ।

ਰੇਖਾ ਦਾ ਉਤਸਵ

ਅਮਿਤਾਭ ਦਾ ਨਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੇਖਾ ਕਿਵੇਂ ਪਿਛੇ ਰਹੇ। ਤੇ ਰੇਖਾ ਦਾ ਨਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਲਮ 'ਉਤਸਵ' ਯਾਦ ਆ ਗਈ, ਜੋ ਫਿਲਮ 'ਉਤਸਵ' ਦਾ ਮੁਖ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀ ਹੈ। ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਉਤਸਵ' (ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਗਿਰੀਸ਼ ਕਰਨਾਡ) ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਭਾਸ ਦੇ ਨਾਟਕ 'ਚਾਰਦੱਤ' ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸੰਤਾਨ ਹੈ। ਨਗਰ-ਵੇਸਵਾ ਵਸੰਤ ਸੇਨਾ ਬਣੀ ਰੇਖਾ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਲਾਵੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਗਨਧਾਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਪਾਨ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਵੀ ਠੰਢੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ।

ਫਿਲਮ 'ਉਤਸਵ' ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੇਖਾ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਜਜ਼ਬਾਤ ਦੀ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹਰ ਮਰਦ ਪਿਘਲਕੇ ਅਗਨਧਾਰਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ 'ਉਤਸਵ' ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰਦੱਤ ਬਣਿਆ ਸੁਚਨ ਸ਼ੇਖਰ ਏਨਾ ਪਿਘਲਿਆ ਕਿ ਆਪਣੀ ਬੀਵੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਰੇਖਾ ਦੀ ਅਗਨਧਾਰਾ ਜਤੀ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਵਲ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ 'ਰਾਮ ਤੇਰੇ ਕਿਤਨੇ ਨਾਮ' ਵਿੱਚ। ਫਿਲਮ 'ਰਾਮ ਤੇਰੇ ਕਿਤਨੇ ਨਾਮ' ਦੀ ਡਬਿੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਰੇਖਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇ ਸੁਲੱਖਸ਼ਣਾ ਪੰਡਿਤ 'ਉਲਝਣ' ਨਾ ਖੜੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਤਾਂ ਰੇਖਾ ਸੰਜੀਵ ਹੁਣ ਤਕ ਬਾਲ ਬੱਚੇਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਦਰ ਦੇਵਤਾ ਨੇ ਜਿਸ ਮੇਨਕਾ ਨੂੰ ਮਹਾਂਗਿਰੀ ਵਿਸ਼ਵਾ-ਮਿਤਰ ਦਾ ਸੱਤ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੀ ਰੇਖਾ ਹੀ ਸੀ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਿਨੋਦ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਰਾਮ ਤੇਰੇ ਕਿਤਨੇ ਨਾਮ' ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਲਵਕੁਸ਼ ਦੀ ਮਾਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ

ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ ਰਾਜ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਹੀ ਪੈਸ਼ੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਸੀਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਜਿਥੇ ਲਵ ਤੇ ਕੁਸ਼ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਸਿੰਹਨਾ ਦੇ ਲਵ ਤੇ ਕੁਸ਼ ਦਾ ਜਨਮ ਪੂਨਮ ਮਾਤਾ ਦੇ ਘਰ ਰਮਾਇਣ ਬੰਗਲੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਪਤੀ ਸ਼ਤਰੂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ 'ਕਾਲਕਾ' ਦੇ ਫਲਾਪ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਪੂਨਮ ਮਾਤਾ ਦੇ ਬਨਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ਤਰੂ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਰਾਹੀ' ਇਸ ਦੇ 'ਟੈਸਟ' ਵਜੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੋ ਫਿਲਮ ਫਲਾਪ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਪੂਨਮ ਮਾਤਾ ਦਾ ਬਨਵਾਸ ਤੇ ਜੋ ਫਿਲਮ 'ਰਾਹੀ' ਹਿਟ ਹੋਈ ਤਾਂ ਪੂਨਮ ਮਾਤਾ ਰਮਾਇਣ ਵਿਚ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਕਿਥੇ ਗਈ?

ਇਕ ਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ। ਉਹ ਡਿੰਗੀ ਬਣ ਕੇ ਸੰਨੀ ਦਿਓਲ ਨਾਲ ਫਿਲਮ 'ਬੇਤਾਬ' ਵਿਚ 'ਹਿਟ' ਹੋ ਗਈ। ਅਜਿਹੀ 'ਹਿਟ' ਹੋਈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਦੇ ਪਿਛੇ ਘੁੰਮਣਾ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਲਈ ਭੇਡ ਚਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ 'ਮਰਦ' ਅਮਿਤਾਭ ਦੀ ਮਰਦ ਹੀਰੋਇਨ ਵੀ ਬਣ ਗਈ। ਪਰ 'ਸੰਨੀ' ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਫਲਾਪ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਭੇਡਾਂ ਹੁਣ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਸ਼ੇਸਾਧਰੀ, ਸੁੀ ਦੇਵੀ ਤੇ ਜਯਾ ਪ੍ਰਦਾ ਦੇ ਪਿਛੇ ਤੁਰ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਘੋੜ ਮੁਖੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਮਰਦ' ਵੀ ਆਧੁਰੀ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਅਮਿਤਾਭ ਦੀ ਹੀਰੋਇਨ ਬਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਉਪਰ ਨਜ਼ਰਾ ਝਾੜ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਅਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਉਹ ਕਿਧਰੇ ਗੁਆਚ ਗਈ ਹੈ।

ਵੀਡੀਓ ਪਾਰਲਰ ਅਤੇ ਛਾਪੇ

ਅਜ ਇਕ ਸਿਨੇਮਾ ਹਾਲ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੱਠ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰੋੜ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਕ ਵੀਡੀਓਕੈਸਟ ਪਲੇਅਰ ਛੇ ਤੇ ਅੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜ ਤੋਂ ਦਸ ਰੁਪਏ ਵਿਚ

ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਚੌਪੜਾ, ਡੀਨੋ ਤੇ ਦੇਵਨ ਵਰਮਾ ਫਿਲਮ 'ਉੱਚੇ ਠੇਕ'!

ਫਿਲਮ ਦੀ ਕੈਸਿਟ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਨਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਸਿਨੇਮਾ ਹਾਲ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੁਸੀਬਤ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਲਈ ਇਕ ਜਲੋ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਨੇ 'ਐਂਟੀ ਵੀਡੀਓ ਪਾਇਰੇਸੀ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ' ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਕਾਸ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਵੀਡੀਓ ਘਰਾਂ ਉਪਰ ਛਾਪੇ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਨਵੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਜਾਂ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਲੈਬਰੇਟਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਚੁਰਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀਡੀਓ - ਕੈਸਟਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਡਰ ਕਾਰਨ ਬੰਬਈ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਬੰਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਛਾਪੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਬੰਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਵੀਡੀਓ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦਾ ਤਾਣਾ ਏਨਾ ਫੈਲ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੰਬਈ ਦੀਆਂ ਲੈਬਰੇਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵਿਚ ਵੀਡੀਓ - ਕੈਸਟ ਬਣ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਲਮ ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਮ ਦਿਖਾ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਵਿਕਾਸ ਮੋਹਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਨੇ ਪੱਛਮ ਦੇ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਏ ਹਨ ਪਰ ਵਿਕਾਸ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੱਛਮ ਦੀਆਂ ਵਾਹੀਯਾਤ ਬਲੂ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਵੀਡੀਓ - ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਚਰਿਤਰ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਛਾਪਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਇਰਵਾਨ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਪਕੜਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਵੀਡੀਓ - ਸਮਗਲਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਲਈ ਸਿਨੇਮਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤਕ ਵੀਡੀਓ ਵਾਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂਦੇ ਸੁਣੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਈ ਸਿਨੇਮਾ ਵਾਲੇ ਵੀ ਵੀਡੀਓ - ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਵੀਡੀਓ - ਫਿਲਮਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤਕ ਵੋਟਾਂ ਤੇ ਨੋਟਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਰਹੇਗਾ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ●

ਦੋ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਏ. ਪੀ. ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ (ਰਿਟਾ.) ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਰਗੋਡੀਅਰ (ਰਿਟਾ.) ਜੇ. ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਰਗੋਡੀਅਰ ਜੇ. ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 124-ਏ ਤੇ 157-ਏ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 30 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲੀਸ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ

ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਗੋੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੁਲੀਸ ਕੇਸ ਦੋਹਾਂ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਕਟਰ 19 ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਕਟਰ 22 ਦੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭੜਕਾਊ ਤਕਰੀਰਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਏ. ਪੀ. ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨੇਤਾ ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਪ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ।

ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਪ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਕਟਰ 19 ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਭੜਕਾਊ ਤਕਰੀਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੇਠ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਨ।

KAVITA JEWELLERS

Specializing in 22K Jewellery.
Custom made Jewellery
We do all kind of repair work.

ਕਵਿਤਾ ਜਿਊਲਰਜ਼

ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਵਿਚ ਗਹਿਣੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਵਿਤਾ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਤੇ ਆਓ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸੋਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਓ ਜਾਂ ਸਾਥੋਂ ਖਰੀਦੋ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁੜਵਾ ਕੇ ਨਵੇਂ ਗਹਿਣੇ ਬਣਵਾਓ। ਅਸੀਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਾਟ ਬਹੁਤ ਵਾਜਬ ਲਾਵਾਂਗੇ।

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।

Contact:

Sukhvinder (Sunny) Prop.

Bus: 875-0611 Res: 324-4897

4183 Fraser St., Vancouver, B.C. V5V 4G1

MASON

90 PATTERNS

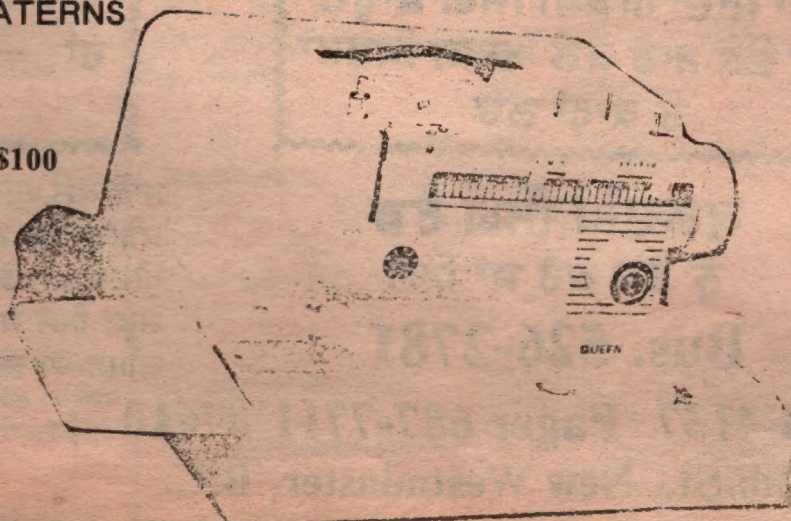
Regular \$389

TRADE YOUR OLD MACHINE IN \$100

Only **\$289**

- Full Auto Zig Zag Sewing Machine Head
- Dial Type Stretch Stich
- Lever Type Zig Zag Width Regulator
- Dial Type Feed Stich Regulator
- Reverse Stich Push Button Type
- Built in Light

PH: 327-3800

ਮੈਸਨ

ਗਰੰਟੀ ਸ਼ੁਦਾ

20 Years Parts

3 Years Labour

\$40 down easy terms

6192 Fraser Street, Van.
Vancouver, B.C.

(ਪੰਨਾ 4 ਦੀ ਘਾਟ)

ਪੰਨਾਵਾਂ ਸਹਿਤ ਲਿਖ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਉਸ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇ।

ਤੁਸੀਂ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਵਧਦੇ ਚੱਲੋ। ਹਰ ਈਮਾਨਦਾਰ ਬੰਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਸਾਡੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਦਾ ਹਵਾਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਚੇ ਨੂੰ ਹੀ ਪੜ੍ਹੇਗਾ।

ਤੁਹਾਡਾ ਪਾਠਕ
ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਬਰਨਬੀ, ਬੀ. ਸੀ.

ਕੈਨੇਡਾ - ਦਰਪਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਪੱਖੀ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ

ਐਡੀਟਰ ਜੀ,

ਕੁਝ ਅਮਰੀਕਨ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਰਚੇ, ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਨ ਨਾਲ ਵੀ ਨਵਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਏਸੇ ਲਈ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਪੱਖੀ ਪਰਚਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਲ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਸੁਰਤ ਤਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣਵਿਚ ਕੋਈ ਖਬਰ ਜਾਂ ਆਰਟੀਕਲ ਕਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੱਖੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਬੁਲਾਰੇ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਪਰਚੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਰਜੀਵ ਦੀ ਜਿੱਤ ਬਾਰੇ ਖਬਰ, ਭੁੱਲਾਂ ਬਖਸ਼ਣ ਵਾਂਗ ਛਾਪੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗਾਂਡਾ ਸਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਪੱਖੀ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨ ਏਜੰਟ ਹੋਣਾ ਸਮਝ ਕੇ ਫਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਣ। ਅਮਰੀਕਨ ਏਜੰਟ ਹੋਣਾ ਇਕ ਬੇਈਮਾਨੀ ਤੇ ਗ਼ਦਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਰ ਫਰੋਸ਼ੀ ਹੈ ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਨ ਤੇ ਇਲਾਜ਼ਮ ਤਰਾਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੁਦ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੀ ਚੰਗੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰੇ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਕੋਲ ਵਿਕ ਗਏ ਸਨ, ਅੱਜ ਇਹ ਲੋਕ ਚਾਰ ਫਿਲੜਾਂ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਕੋਲ ਵਿਕ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੋੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਕੜਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵਾਲੇ ਇਹ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਟੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਕ ਚੁਰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧੰਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਹਿਮਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਵਿਰਕੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧੰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸਨ। ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹ ਦੇ ਦੇਖ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ। ਵਿਰ ਪਤਾ ਲਗੇਗਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਕੌਣ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣਾ ਹੀ, ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵੀ ਹਨ।

ਪਰਚਾ ਵੀਕਲੀ ਕਰਕੇ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਾਲ ਇਹ ਦੋ ਨਵੇਂ ਚੰਦੇ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਚਾ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦੇਣਾ।

ਆਪ ਦਾ ਪਾਠਕ
ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਐਥਟਸਫੋਰਡ ਬੀ. ਸੀ.

ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ

ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਦਾਖਾ (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) ਅਕਾਲੀ ਜੱਥਾ ਸਰਕਲ ਦਾਖਾ ਪੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਐਲਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ।

ਯੂ. ਕੇ. ਤੋਂ ਇਕ ਪੱਤਰ

ਹਰੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਬਰਮਿੰਘਮ

ਪਿਆਰੇ ਸਿਪਾਦਕ!

ਅਜਕਲ ਪ੍ਰੋ. ਭਾਰਦਵਾਜ ਏਥੇ ਬੜੀਆਂ ਹੀ 'ਇਨਕਲਾਬੀ' ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਨੇ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਜਮ੍ਹਰਾ ਅਜੇ ਬੜੀ ਦੇਰ ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆਕੇ ਇਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਗੰਧਲਾ ਕਰਨ ਲਗ ਪਿਆ। ਇਹਨੂੰ ਲੰਦਨ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਰਾਹਦਾਰੀ ਤੇ ਟਿਕਟ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹਨੂੰ 19 ਟਿਕਟਾਂ ਭੇਜਣ ਦਾ ਲਾਗੂ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਗਲ ਸਿਰੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹੀ। ਮੇਰੀ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਵਾਕਫੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੋਈ, ਜਦ ਇਹ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਚੇ 'ਸਮਤਾ' 'ਚ ਵਾਹਵਾ ਹੀ ਲੇਖ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹਦੇ ਕੁਝ ਲੇਖ ਮੈਂ ਅਪਣੇ ਪਰਚੇ 'ਏਸ਼ੀਅਨ ਪੋਸਟ' 'ਚ ਹੀ ਛਾਪੇ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਇਹ ਮੈਥੋਂ 'ਇੰਗਲੈਂਡ ਆਉਣ ਲਈ ਟਿਕਟ ਤੇ ਰਾਹਦਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਜੁਆਬ ਦੇ ਦਿਤਾ ਕਿ 'ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਇਥੇ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ।' ਤੇ 'ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੋਰਾਂ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਇਕ ਲੇਖ ਲਿਖ ਮਾਰਿਆ ਜੋ 'ਸਮਤਾ' 'ਚ ਛਪਿਆ। ਇਹ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਲੇਖ ਦੀਆਂ ਇਹ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਤੀਆਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਲੈ ਆਇਆ ਕਿ ਪੌਂਡ ਪੌਂਡ ਦੀਆਂ ਵੇਚਾਂਗਾ (ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜ ਕਲ ਇਹ ਇਕ ਲੇਖ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਤੀਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੋ ਨ ਵੇਚ ਰਿਹੇ) ਸਗੋਂ ਕੁਝ ਨਕਸਲੀ ਵੀ ਇਹਦਾ 'ਸਾਹਿਤ' ਵੇਚਨ 'ਚ ਡਟਵੀਂ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨਕਸਲੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਅਕਾਲੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਤੇ ਫਿਰ ਪੈਸਾ ਬਟੋਰ ਤੇ ਟੁਕੜਬੰਦ ਯਾਨੀ 'ਜਿਥੇ ਦੇਖਾਂ ਤਵਾ ਪਰਾਤਉਥੇ ਗਵਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਤ ਜਦ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 'ਮੈਂ' ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਲਾਗੂ ਲਾਇਆ।' ਇਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਤੁਕੜਕਾ ਸੀ ਤੇ ਸ਼ਰੇਆਮ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਕੋਈ ਬਿਜਨਸਮੈਨ ਮਿਲਾ।' ਸਾਫ ਜਾਹਿਰ ਐ ਕਿ ਇਹਦਾ ਮੰਤਵ ਸਿਰਫ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣਾ ਸੀ। ਨਾ ਇਸ ਜਮ੍ਹਰੇ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ, ਨਾ ਕਾਮਰੇਡਾਂ ਨਾਲ, ਨਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ, ਨਾ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ, ਨਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ, ਨਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨਾਲ। ਸਿਰਫ ਪਿਆਰ ਹੈ ਤਾਂ ਅਪਣੇ ਜ਼ਾਤੀ ਮੁਢਾਦ ਅਤੇ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਨਾਲ। ਰੱਬ ਜਾਣੇ (ਇਹਦਾ ਰੱਬ) ਇਹ ਪੜੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵੀ ਕੋਹ ਜੋਹੀ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਹੋ ਜੇਹੀ ਕੜੀ ਘੋਲਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਉਥੇ ਵੀ! ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ, ਤੇ ਜੇਹਦੇ ਜੇਹਦੇ ਕੋਲ ਵੀ ਇਹ ਰਿਹੇ, ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਵਾਲਾ ਫੋਨ ਸਮਝ ਕੇ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਘੁਮਾਉਂਦਾ ਰਿਹੇ ਕਿ 'ਮੈਂ' ਸੁਭਰਾਮਨੀਅਮ ਨਾਲ ਗਲ ਕਰਨੀ ਐ।' ਇਹ ਸੁਭਰਾਮਨੀਅਮ ਉਹ ਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਿਛੇ ਜੋਹੀ ਸੀ। ਆਈ. ਏ. ਦਾ ਏਜੰਟ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ। ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਓ ਕਿ ਇਹ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦੇ??

ਮੇਰੇ ਘਰੋਂ ਫੂਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿੰਦਗੀ ਲਾ ਕੇ ਰਖਦੇ ਹਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਮਖੀਆਂ ਤੋਂ। ਪਰ ਇਹਨੇ ਹਰਭਜਨ ਵਿਰਕ ਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਸਜਣਾਂ ਦਾ ਵਾਹਵਾ ਗੋਤਾ ਬੰਨਿਆ। ਡੋੜ, ਦੋ ਸੌ ਦਾ ਜਦ ਬਿਲ ਆਇਓ ਤਾਂ ਮੁਫਤ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ !!

ਹੁਣ ਕਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਖਿਚਾਈਆਂ ਇਕ ਦੋ ਮੁਰਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਦਿਖਾ ਕੇ ਆਮ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਮੁਰਖ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹੇ। ਤੇ ਕਦੇ 'ਏਸ ਪ੍ਰਦੇਸ਼' ਦੇ ਸਿਪਾਦਕ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਲਿਖਕੇ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਵੀ ਬੁਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਅਸਲੀ ਮੰਤਵ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹੇ। ਤੇ ਕਦੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੱਤ ਸ਼ਾਮੇ ਨਾਲ ਜਾਕੇ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾਉਂਦਾ ਫਿਰਦੇ ਕਿ ਆਪਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਭਰਾ ਭਰਾ ਆਂ।' ਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ 'ਸ਼ਰਮੇ' ਦੇ ਪਰਚੇ 'ਚਰਚਾ' ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਵੀ ਕਹਿ ਰਿਹੇ। ਇਹਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁਛੇ ਕਿ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਕੀ ਐਂ?? ਕੀ ਤੂੰ ਇੰਡੀਆ ਚੁਸਤ ਐਂ ਕਿ ਸਭ ਨੂੰ ਹੀ ਉਲੂ ਸਮਝਦੇ?? ਖੋਰੇ ਇਹ ਹੈ ਕੌਣ? ਜਿਹੜਾ ਕਦੇ ਭਾਰਦਵਾਜੀਆਂ ਦਾ ਮੁਖੋਟਾ ਪਹਿਨਦੇ, ਕਦੇ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਦਾ, ਤੇ ਕਦੇ ਨਕਸਲੀਆਂ ਦਾ?? ਭਾਰਦਵਾਜ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੰਦਿਆਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ?? ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਘਾਹ 'ਚ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਫਨੀਅਰ ਸੱਪ ਵਰਗੇ ਹੋ, ਜੇਹੜੇ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਡੰਗ ਮਾਰੇਗੇ। ਕਦੇ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਕਦੇ ਰੂਸ ਜਾਣ ਦੀਆਂ। ਭਲਾ ਇਹ ਤਾਂ ਦਸੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਆਉਣ ਖੁਣੋਂ ਕੀ ਵਲੈਤ ਸਖਣੀ ਸੀ?? ਜੇਹੜਾ ਗੰਦ ਪਾਉਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਇੰਡੀਆ 'ਚ ਹੀ ਬਥੇਰਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਘਟੋ ਘਟ ਇਥੇ ਕੁਝ ਪਰਦਾ ਤਾ ਬਣਾਓ ਰਹਿੰਦੇ !!!

ਹਰਭਜਨ ਵਿਰਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸੁਲਾਹ ਕਿਉਂ ਕਰਾਏ?? ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਲੜਿਆ ਹੀ ਕਦੇ ਹਾਂ? ਫਰਕ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਖੜਾ ਹਾਂ ਤੇ ਤਵਾ ਪਰਾਤਦੇਖ ਕੇ ਬਦਲਦਾ ਨਹੀਂ? ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ

ਇਥੋਂ ਤਕ ਵੀ ਸ਼ਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਹੀ ਭਾਰਦਵਾਜ ਹੈ, ਜੋ 'ਸਮਤਾ' 'ਚ ਲੇਖ ਲਿਖਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਦਵਾਜ ਹੋ ਵੀ? ਜਾਂ ਵੈਸੇ ਹੀ ਲਿਖਣ ਲਗ ਪਏ ਹੋ — ਸੈਲਫਮੇਡੀ?? ਜੋ ਵਿਰਕੂ ਜਹਿਰ ਇਥੇ ਮਾਰੇਗੇ 'ਚ ਤੁਸੀਂ ਫੈਲਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਕਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਵੀ।

ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਲੀਅਤ ਲੁਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦ ਵੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗਲ ਕੀਤੀ — ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਕੈਬਰਿਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਐਮ. ਏ. ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਦੋਸਤ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਰੀਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਪਈ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਕ 'ਏਸਤੀ' ਦੇ ਲਫਜ਼ ਦੀ ਵੀ ਬੇਇਜਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਅਥਰਹਾਮ ਲਿੰਕਨ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀ, ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤਕ ਬੇਵਕੂਫ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਬੇਵਕੂਫ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ।' ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ 'ਜਮ੍ਹਰਾਜੀ' ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਢੁਕਦੀ ਹੈ.....।

ਇਸ ਹਿਤ ਨੂੰ ਅਗਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਇਨੀ ਹੀ ਨਫਰਤ ਐ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰਹਿ ਕੇ ਇਹ ਛਣਕਣਾ ਲੈਂਦੇ?? ਤੇ ਜੇਕਰ ਇੰਡੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਹਨੂੰ ਹਿਤ ਐ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਇਹਦੇ ਹਥਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣੇ ਚਾਹੀਓ ਕਿ ਪਾਂ ਪੇ ਗਈ ਐ ਕਿ ਇਹਨੂੰ ਇਹ ਆਪ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਗ ਆਉਂਦੀ ਐ?? ਇਹ ਫੁਕਰੀਆਂ ਗਲਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹਨ?? ਇਹਨੇ ਖੁਦ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤੀ ਜਨਤਾ ਤਕਰੀਬਨ 99.9 ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸਲ 'ਚ ਮਤਾ ਜਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਹਨ ਕੀ?? ਤੇ ਖੁਦ ਇਹਦੇ ਮੋਹਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ!! ਇਹ ਅਨਿਆਂ 'ਚ ਕਾਣਾ ਰਾਜਾ (ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ — ਭਾਰਦਵਾਜ ਪ੍ਰੋ. ਹੋਰੀ ਵੀ ਇਕ ਸੋ ਪੈਂਤੀ ਦਾ ਹੀ ਕੌਣ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ) ਬਣ ਬੈਠ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਕਹਿ ਰਿਹੇ ਸੀ ਕਿ, 'ਮੈਂ' ਗਰੀਬ ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਬੂਟ ਵੀ ਟੁਟੇ ਪਏ ਹਨ, ਮੇਰੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਤੇ ਜਨਾਨੀ ਭੁਖੀ ਹੈ।' ਪਰ ਇਹਦੇ ਕਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਹਿਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਹਾਂ ਤੇ ਇਕ ਗਲ ਹੋਰ, ਜਮ੍ਹਰਾ ਭਾਰਦਵਾਜ ਦੀ ਮੈਂ ਇਕ ਗਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਿਆ ਕਿ, ਹਰੀਸ਼ ਜੇਕਰ ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣੇ ਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆ ਜਾ। ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਵਰਗੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਲੋੜ ਐ।' ਇਸ ਪ੍ਰੋ. ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਭੁਲੇਖਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰੀਸ਼ ਵੀ ਖਬਰੇ ਇਹਦੇ ਵਰਗਾ ਵਿਕਾਉ ਬੰਦੇ!!..... ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਸਲਾਹ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਕੰਮ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵਧੇਰੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ ਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਪੈਸੇ ਕੁਝਨਾਂ ਕੁਝ ਤਾਂ 'ਮਾਈ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਅਖੀਰ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਮਾਰੋ। ਕਿਸੇ ਕੋਣੇ 'ਚ ਪਹਿ ਜਾਓ — ਤੇ ਬਾਹਰ ਟਿਕਟ ਦਾ ਫੋਟਾ ਲਿਖ ਮਾਰੋ। ਹੋਰ ਹੁਣ ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਈ ਕੀ ਐ — ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ!! ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਇਕ ਕਹਾਵਤ ਐ ਕਿ 'ਗੰਦੇ ਖਾਧਿਆਂ' ਕਦੇ ਕਾਲ ਨਹੀਂ ਮੁਕਦੇ' ਤੇ ਸ਼ਾਇਦਾ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਮੀਰ ਇਸ ਗੰਦੇ ਚਕਰ 'ਚ ਖੁਭ ਗਈ ਐ।

ਨਾ ਇਉਂ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰ ਉਧਾਰੇ ਦੋਸਤੋ,
ਲੈ ਕੇ ਮੁੜ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਪਰਤਾਣ ਦੀ।

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਮੁਢ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਜਰੂਰ ਦੱਸੋ।

ਚਿੱਠ ਨੰਬਰ.....
ਪੁਰਾਣਾ ਪਤਾ.....
.....
.....
.....
ਨਵਾਂ ਪਤਾ ਸਟਰੀਟ/ਐਵੇਨਿਊ.....
ਟਾਊਨ.....
ਸਟੇਟ.....
ਪੋਸਟਲ ਕੋਡ.....
ਫੋਨ ਨੰਬਰ.....

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ
ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ
SUBSCRIPTION FORM

To
The Canada Darpan
P.O.Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1
Phone (604)321-6360

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as
my Subscription for the year(s)..... I may be
sent the newspaper at the following address:

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year20 dollars
Two Year35 dollars
Three year50 dollars
Life membership.....200 dollars
ASIA.....80 dollars(a year)
U.S.A.25 dollars(a year)
Europe80 dollars(a year)
Africa80 dollars(a year)

TICKETS TO ANYWHERE
GABA TRAVELS

ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ
ਤੇ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

6612, MAIN ST.
VANCOUVER, B. C.

PHONE: 324-3336

MANOHAR LAL GABA
GET HELP IN INDIA AT
NUR MAHAL PH: 49
JULLUNDUR PH: 74597
NEW DELHI PH: 44165
JANDIALA (JULLUNDUR)
MOGA (Fareedkot)

AMBIKA FOODS

5125 Victoria Drive, Vancouver

PHONE: 327—0295

Basmati Rice ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ lb. .59 Cent	Par-Boil Rice ਪਾਰ-ਬੁਆਇਲ ਚਾਵਲ \$10.99 (20 kg.	Blue Lable Apple Juice ਬਲੂ ਲੇਬਲ ਐਪਲ ਜੁਸ .99 Cent
Moonge ਮੂੰਗੀ lb. .39 Cent	Long Grane Rice ਲੌਂਗ ਗਰੇਨ ਰਾਈਸ 20 kg. \$18.99	Sohna Saag ਸੋਹਣਾ ਸਾਗ Tin .99 Cent
Black Peas ਕਾਲੇ ਛੋਲੇ .39 Cent	Bravo Chick Peas ਬਰੇਵੋ ਚਿੱਕ ਪੀਜ Tin (19 oz.) .79 Cent	Panchranga Achar ਪਾਂਚਰੰਗਾ ਆਚਾਰ \$1.99
Moonge (Washed) ਮੂੰਗੀ ਧੋਤੀ (ਦਾਲ) lb. .49 Cent	Red Chillies ਮਿਰਚਾਂ lb. .79 Cent	Vebetable oil ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਤੇਲ 3 lit. \$3.89
Mahn ਮਾਂਹ lb. .49 Cent	Zeera ਜੀਰਾ lb. \$1.29	Chicken legs ਚਿਕਨ ਲੈਗਜ਼ lb. \$1.19
Channa ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਦਾਲ lb. .39 Cent	Masar ਮਸਰ lb. .39 Cent	Roti Atta ਰੋਟੀ ਆਟਾ 2 kg. Bags \$8.99

ਆਓ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ
ਅਜ਼ਮਾਓ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ
Phone: 327-0295

ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਸਸਤੀਆਂ
ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।